

Rapport

van 29/05/2026

Sociale statistieken over huishoudelijke afnemers 2025

Inhoud

Samenvatting	6
1. Sociale openbaredienstverplichtingen	10
1.1. Situering sociale openbaredienstverplichtingen	10
1.2. Wijziging wanbetalingsprocedure	11
1.3. Prijzevolutie	12
1.3.1. Evolutie (sociale maximum)prijzen en standaardtarief	12
1.3.1.1. Sociale maximumprijs	12
1.3.1.2. Standaardtarief	13
1.3.2. PwC-studie in opdracht van de Vlaamse Nutsregulator en de CREG (2026)	16
1.3.3. Hervorming sociaal tarief	18
2. Statistieken commerciële leveranciers elektriciteit en aardgas	21
2.1. Beschermd afnemers bij de commerciële leveranciers	21
2.2. Ingebrekestellingen	22
2.3. Afbetalingsplannen en uitstaande schulden	25
2.3.1. Opgestarte en lopende afbetalingsplannen	25
2.3.2. Gemiddelde uitstaande schuld, gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag en de gemiddelde looptijd	28
2.3.3. Geweigerde afbetalingsplannen	29
2.3.4. Aantal niet-nageleefde afbetalingsplannen	31
2.3.5. Doorverwijzingen naar het OCMW of erkende instelling voor schuldbemiddeling	31
2.3.6. Doorverwijzingen naar professionele invorderingsbureaus	32
2.4. Opzeggingen leveringscontract elektriciteit en aardgas	33
3. Statistieken Fluvius (distributienetbeheerders)	35
3.1. Beschermd afnemers bij de sociale leverancier	35
3.2. Evolutie klantenportefeuille Fluvius als sociale leverancier	36
3.3. Opzeggingen bij leveranciers zoals gerapporteerd door Fluvius	39
3.3.1. Elektriciteit	39
3.3.2. Aardgas	40
3.4. Uitstroom naar de commerciële markt	41
3.4.1. Elektriciteit	41
3.4.2. Aardgas	43
3.4.3. Schuldenvrije klanten	44
3.5. Ingebrekestellingen	45
3.6. Afbetalingsplannen en uitstaande schulden	46
3.6.1. Opgestarte en lopende afbetalingsplannen	47

3.6.2. Gemiddelde uitstaande schuld en gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag	48
3.6.3. Niet-nageleefde afbetalingsplannen	50
3.7. Digitale meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie	50
3.7.1. Opladingen van de meter met voorafbetalingsfunctie	50
3.7.2. Noodkrediet	51
3.7.3. Minimale levering elektriciteit	54
3.7.4. Minimale levering aardgas	55
3.7.5. Zelfafsluiting	57
3.8. De Lokale Adviescommissie	59
3.8.1. Het aantal doorgestuurde dossiers naar de LAC en het aantal behandelde dossiers door de LAC	60
3.8.2. Beslissingen door de LAC	61
3.9. Afsluitingen	62
4. Conclusies	67
4.1. Energieleveranciers	68
4.2. Distributienetbeheerders	69
Bijlages	71
Bijlage 1: Procedure wanbetaling bij de leverancier	71
Bijlage 2: Procedure wanbetaling bij Fluvius	72
Bijlage 3: Maatregelen gericht op energiebesparing	75
Bijlage 4: Berekening sociale maximumprijzen	76
Bijlage 5: Rechthebbenden sociale maximumprijs	78
Bijlage 6: Europees energiearmoedebeleid	78
• Definiëring 'energiearmoede' en 'kwetsbare afnemer'	78
• Aanbeveling van de Europese Commissie van 30 april 2026 over bescherming tegen energieafsluitingen en de uitfasering van aardgas	80
Bijlage 7: Data over (energie)armoede	81
• EU-SILC-enquête armoede (2025)	81
• Barometer energiearmoede (2024)	83
• Marktmonitor (2025)	83
• Woonsurvey (2025)	83
Bijlage 8: Energiearmoede per provincie	84
• Data distributienetbeheerders: elektriciteit per provincie	84
• Data distributienetbeheerders: aardgas per provincie	85

Voorwoord

Met het *Sociaal Rapport 2025* brengen we opnieuw in kaart in welke mate Vlaamse huishoudens geconfronteerd worden met moeilijkheden om hun energiefactuur te betalen en hoe het sociaal energiebeleid hierop inspeelt. De cijfers en analyses in dit rapport tonen een complex maar tegelijk genuanceerd beeld van een energiesysteem in transitie, waarin sociale bescherming, marktwerking en beleidsdoelstellingen op steeds meer punten met elkaar interfereren. De sociale statistieken kenden in 2025, in lijn met de evolutie van de prijzen, een eerder stabiel verloop.

Een markante vaststelling is de **gestage groei van de klantenportefeuille van Fluvius als sociale leverancier**. Die groei wordt vandaag niet langer uitsluitend gedreven door acute kwetsbaarheid of hoge schulden, maar in toenemende mate door een groep klanten die wel degelijk schuldenvrij is en toch niet terugkeert naar een commerciële leverancier. Uit bevragingen door Fluvius blijkt dat deze afnemers vaak **onvoldoende vertrouwen hebben in de commerciële markt en niet weten hoe zij concreet de overstap moeten maken**. Het systeem van voorafbetalingen biedt hun houvast en controle over hun uitgaven, terwijl zij vrezen dat een terugkeer naar maandelijkse voorschotten opnieuw tot schulden kan leiden. Dit fenomeen vraagt bijzondere aandacht, omdat het sociale vangnet zo mogelijk minder gericht wordt op de huishoudens die er het meest nood aan hebben. Het Vlaams Energie- en Klimaatplan stelt alleszins voorop om te onderzoeken of en hoe commerciële leveranciers de voorafbetalingsfunctie van de digitale meter kunnen aanbieden op een sociaal verantwoorde manier.

Het is **van cruciaal belang dat Fluvius als sociale leverancier op de eerste plaats zijn rol als vangnet behoudt voor de meest kwetsbare gezinnen**. Die noodzaak blijft acuut als gevolg van geopolitieke spanningen en de blokkade van de Straat van Hormuz en de (in vergelijking met 2025) beperkte prijsstijgingen in het voorjaar van 2026 als gevolg daarvan. In een context van volatiele energieprijzen volgt de Vlaamse Nutsregulator **de betalingsproblemen bij gezinnen nauwgezet op**. Het benadrukt het belang van een doelgericht en efficiënt sociaal energiebeleid dat preventief werkt en tijdig ondersteuning biedt.

Tegen deze achtergrond blijft een **doorgedreven analyse van de wisselwerking tussen het federale sociaal tarief en de regionale beschermings- en begeleidingsmaatregelen essentieel**. Het sociaal tarief speelt een prominente rol in het betaalbaar houden van energie voor rechthebbenden. Uit data blijkt evenwel dat heel wat gezinnen die geen recht hebben op het sociaal tarief toch moeilijkheden hebben om de energiefactuur te betalen. De huidige toepassingsvoorwaarden voor het sociaal tarief zorgen ervoor dat gezinnen die net boven bepaalde inkomensdrempels vallen geen recht hebben op het sociaal tarief en daardoor uit de boot vallen. De huidige vormgeving van het sociaal tarief kan ook onbedoelde neveneffecten teweegbrengen. Zo kan het een **obstakel vormen voor deelname aan de energietransitie**. Voor sommige rechthebbenden kan het sociaal tarief de prikkel ontnemen om hun energiegebruik te beperken, te flexibiliseren of te investeren in energiebesparende maatregelen. De **Europese beleidskaders** zetten nochtans expliciet in op het betrekken van kwetsbare afnemers bij de transitie naar een efficiënter energiesysteem en hernieuwbare energiebronnen. Zowel de Europese elektriciteits- als energie-efficiëntierichtlijn benadrukken dat ook huishoudens in energiearmoede actief moeten kunnen deelnemen aan deze omslag. Een toekomstige **hervorming van het sociaal tarief** zou hier ook rekening mee moeten houden, zodat bescherming en activering hand in hand gaan.

Ten slotte wijzen we op een aantal **structurele evoluties die het sociaal energiebeleid de komende jaren sterk zullen bepalen**. De introductie van ETS2, de fiscale verschuiving die het gebruik van aardgas moet ontmoedigen ten voordele van elektriciteit, en de geplande uitfasering van het aardgasnet zullen een aanzienlijke impact hebben op huishoudens met een beperkte financiële draagkracht. Deze ontwikkelingen maken duidelijk dat sociaal energiebeleid niet los kan worden gezien van het bredere klimaat- en energiebeleid, en dat tijdige, coherente keuzes noodzakelijk zijn om sociale ongelijkheid niet te verdiepen, zeker in de warmtetransitie.

Dit sociaal rapport levert een bijdrage aan de toets van het Vlaamse energiearmoedebeleid aan de richtlijnen die de Europese Commissie in het kader van het *Citizens Energy Package* op 30 april 2026 heeft geformuleerd. Deze richtlijnen zetten de Europese lidstaten aan om kwetsbare afnemers tegen afsluitingen te beschermen en gericht te ondersteunen tijdens de uitfasering van het aardgasnet. Het

document met aanbevelingen versterkt de Europese legitimiteit van het Vlaamse sociaal energiebeleid en duwt Vlaanderen richting een meer geïntegreerd, datagedreven en preventief beleid.

Met dit *Sociaal Rapport 2025* willen we beleidsmakers, marktpartijen en sociale organisaties ondersteunen met objectieve gegevens en analyses. Het is onze ambitie dat dit rapport bijdraagt aan een **evenwichtig sociaal energiebeleid**, waarin bescherming van de meest kwetsbaren wordt gecombineerd met heldere prikkels, begeleiding en toekomstgerichte oplossingen.

Pieterjan Renier
Algemeen directeur

Samenvatting

Sociaal rapport 2025

In het sociaal rapport over 2025 wordt de evolutie van de statistieken over wanbetaling door huishoudens in de Vlaamse energiemarkt besproken. Deze is gebaseerd op rapportering door commerciële leveranciers en Fluvius, die optreedt als sociale leverancier als het contract van een huishouden wegens wanbetaling door een commerciële leverancier werd opgezegd. De belangrijkste vaststellingen op basis van deze rapportering zetten we op een rij.

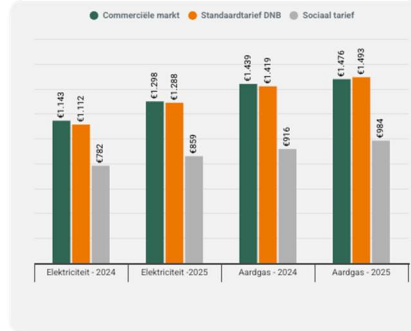
Context

- In 2025 nam de kost voor elektriciteitsverbruik toe in vergelijking met 2024. In de commerciële markt steeg de kost bij een gemiddeld verbruik met 13,55%
- In de commerciële markt steeg de jaarlijkse kost bij een gemiddeld aardgasverbruik met 2,60%. De stijging voor aardgasverbruik is dus minder uitgesproken dan de stijging voor elektriciteit
- Volgens het meest recente PwC-prijzenrapport daalt de 'energy effort rate' voor Belgische huishoudens in januari 2026 met 0,9 procentpunten in vergelijking met een jaar eerder. De 'energy effort rate' is het aandeel van de totale energiekost in het gemiddeld beschikbaar inkomen van een gezin, na aftrek van de kosten voor huisvesting
- Volgens de meest recente armoedestatistieken van Statistiek Vlaanderen neemt de monetaire armoede in Vlaanderen af, van 9,7% in 2019 tot 7,2% in 2025
- Het aantal rechthebbenden op sociaal tarief in Vlaanderen neemt jaar op jaar toe

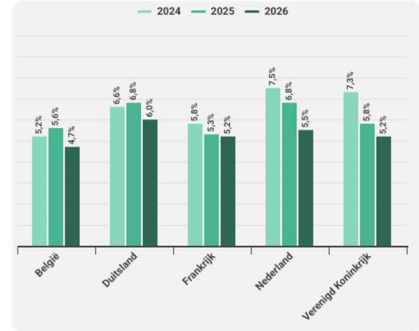
Sociaal rapport 2025

Context

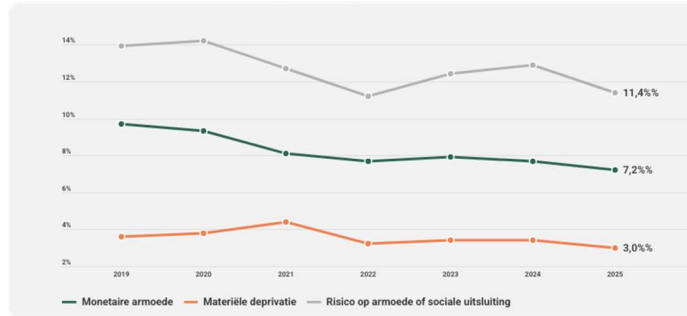
Evolutie prijzen

Evolutie 'energy effort rate'

Evolutie armoede-indicatoren (EU-SILC)

Rechthebbenden sociaal tarief

Sociaal rapport 2025

In het sociaal rapport over 2025 wordt de evolutie van de statistieken over wanbetaling door huishoudens in de Vlaamse energiemarkt besproken. Deze is gebaseerd op rapportering door commerciële leveranciers en Fluvius, die optreedt als sociale leverancier als het contract van een huishouden wegens wanbetaling door een commerciële leverancier werd opgezegd. De belangrijkste vaststellingen op basis van deze rapportering zetten we op een rij.

Effecten SODV-wijziging

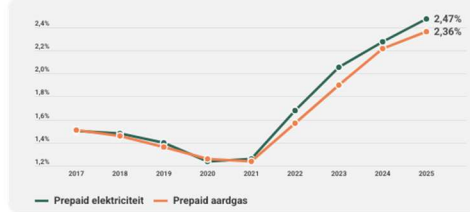
De wanbetalingsprocedures wijzigden vanaf 1/7/2022 en de effecten ervan worden merkbaar. De belangrijkste verandering houdt in dat bij huishoudens die bij Fluvius terecht komen er voor elektriciteit meteen een digitale meter geïnstalleerd en een Prepaid-functie geactiveerd wordt. Voor aardgas wordt deze geïnstalleerd en geactiveerd als de klant na een betalingsherinnering de factuur niet betaalde. Met de Prepaid-functie kan de klant niet meer verbruiken dan wat hij oplaadde. Deze wijziging heeft enkele duidelijke effecten:

- Stijging van het aandeel klanten met Prepaid
- Daling gemiddelde uitstaande schuld bij Fluvius
- Snellere terugkeer naar commerciële markt
- Tegelijk neemt het aantal klanten zonder schulden die niet terugkeren naar de commerciële markt toe waardoor de klantportefeuille van Fluvius als sociale leverancier groeit
- Vermindering LAC-dossiers, voornamelijk door daling aantal dossiers gerelateerd aan toegang tot de meter
- Hierdoor kan de LAC meer dossiers behandelen die te maken hebben met betalingsproblemen wat leidt tot meer afsluitingen (door betaalblokkade)

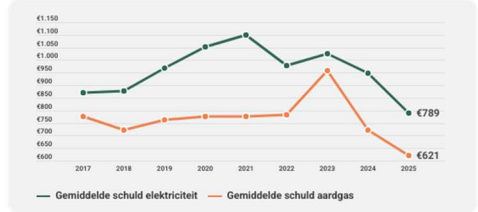
Sociaal rapport 2025

Effecten SODV-wijziging

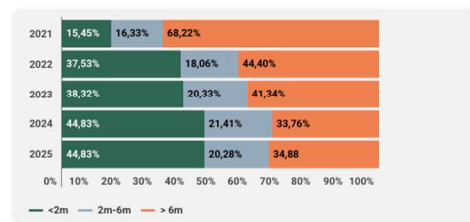
Toename klanten met Prepaid

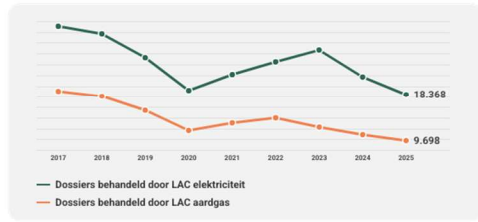
Daling uitstaande schuld bij Fluvius

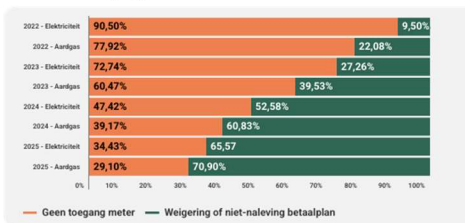
Snellere terugkeer naar de commerciële markt

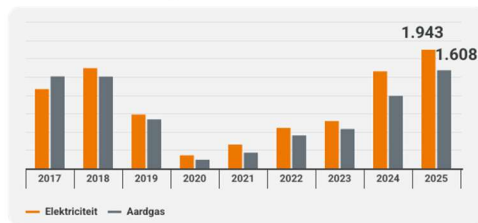
Daling LAC-dossiers

Verschuiving type LAC-dossiers

Toename afsluitingen via betaalblokkade

Sociaal rapport 2025

In het sociaal rapport over 2025 wordt de evolutie van de statistieken over wanbetaling door huishoudens in de Vlaamse energiemarkt besproken. Deze is gebaseerd op rapportering door commerciële leveranciers en Fluvius, die optreedt als sociale leverancier als het contract van een huishouden wegens wanbetaling door een commerciële leverancier werd opgezegd. De belangrijkste vaststellingen op basis van deze rapportering zetten we op een rij.

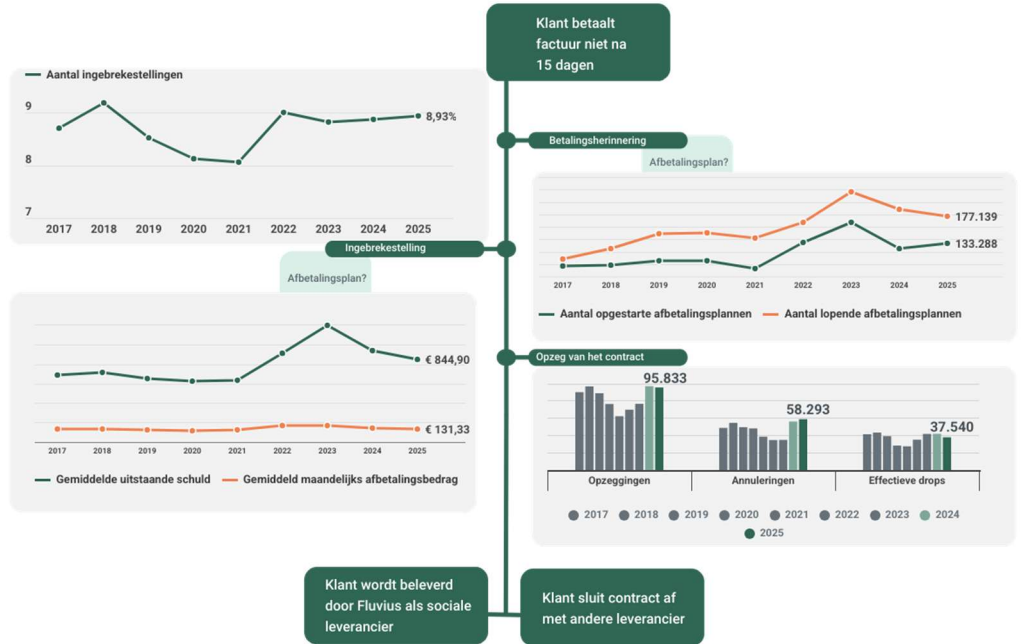
Commerciële markt

Vaststellingen:

- Aandeel klanten dat een ingebrekestelling kreeg steeg licht naar 8,93%
- Leveranciers stonden meer afbetalingsplannen toe dan in 2024. Het aantal lopende afbetalingsplannen nam in 2025 verder af door de sterke daling van het aantal afbetalingsplannen dat in 2024 werd opgestart
- Gemiddelde uitstaande schuld daalde met 9,8% en het gemiddeld maandelijks te betalen bedrag daalde met 5,7%
- Na het recordaantal effectieve opzeggingen in 2024 daalt het aantal opzeggingen in 2025 (-1,35%)

In 2025 lijken er minder klanten met betalingsproblemen in de commerciële markt te zijn.

Commerciële markt

Fluvius als sociale leverancier

Sociaal rapport 2025

In het sociaal rapport over 2025 wordt de evolutie van de statistieken over wanbetaling door huishoudens in de Vlaamse energiemarkt besproken. Deze is gebaseerd op rapportering door commerciële leveranciers en Fluvius, die optreedt als sociale leverancier als het contract van een huishouden wegens wanbetaling door een commerciële leverancier werd opgezegd. De belangrijkste vaststellingen op basis van deze rapportering zetten we op een rij.

Distributienetbeheerder

Vaststellingen:

- De klantenportefeuille van Fluvius als sociale leverancier steeg in 2025 met ongeveer 600 gezinnen tot 85.000. Op het einde van 2025 leverde Fluvius elektriciteit aan 80.028 gezinnen en aardgas aan 62.384 gezinnen. Bijna 89% van de klanten voor elektriciteit en 78% van de klanten voor aardgas werkt met Prepaid
- Het gemiddeld bedrag dat in 2025 via Prepaid werd opgeladen voor elektriciteit nam t.o.v. 2024 toe met 8%. Voor aardgas is er sprake van een status quo t.o.v. 2024
- Het gebruik van het noodkrediet blijft zeer hoog. In 2025 maakten bijna 126.000 gezinnen minstens één keer gebruik van het noodkrediet
- Het aantal klanten bij Fluvius dat terugvalt op minimale levering (10A) zonder één oplading via Prepaid te doen daalt maar blijft zeer hoog
- Het aantal afnemers dat schuldenvrij terugkeert naar een commerciële leverancier daalt voor het eerst sinds de wijziging van de SODV-procedure in 2022
- De groep klanten die geen schulden meer heeft en zou kunnen terugkeren naar een commerciële leverancier groeit. Ongeveer 4 op 10 klanten van Fluvius zou op het einde van 2025 terug hebben kunnen overstappen naar de commerciële markt

1. Sociale openbaredienstverplichtingen

1.1. Situering sociale openbaredienstverplichtingen

Titel V van het Energiebesluit van 19 november 2010 beschrijft maatregelen om kwetsbare afnemers van elektriciteit en aardgas in het Vlaams Gewest te beschermen tegen energiearmoede. Dit noemt men ook wel ‘sociale openbaredienstverplichtingen’ (SODV). Dit zijn o.m. procedures die een commerciële leverancier en Fluvius¹ in zijn rol als sociale leverancier moeten naleven vooraleer een huishoudelijke afnemer² afgesloten kan worden van het distributienet. Deze worden beschreven in bijlage 1 en 2 bij dit rapport. De procedures bieden gezinnen robuuste waarborgen tegen (te) snelle afsluitingen. Naast deze wanbetalingsprocedures zijn er ook sociale openbaredienstverplichtingen die energiebesparing moeten stimuleren. We lichten deze toe in bijlage 3, maar ze worden in dit rapport niet verder besproken.

In dit rapport verzamelen we de cijfergegevens over de wanbetalingsprocedures in 2025 die Fluvius en de commerciële energieleveranciers hebben bezorgd. Zij moeten, volgens artikel 5.7.1 van het Energiebesluit, de rapportering over het voorbije jaar aanleveren voor 31 maart. De geanalyseerde cijfers worden voor 31 mei overgemaakt aan de Vlaamse minister van energie. Daarna wordt het rapport op de website van de Vlaamse Nutsregulator gepubliceerd. Gelijktijdig wordt de Vlaamse Openbare Statistiek over Energiearmoede geactualiseerd³.

In totaal werden 25 leveranciers aangeschreven die in het leveringsjaar 2025 minstens één huishoudelijke afnemer beleverden om een sociale rapportering in te dienen. Het gaat om Aspiravi Energy, Belgian Eco Energy, Belvus, Bolt Energie, Dats 24, Ecofix Gas & Power, Ecopower, Electrabel (handelsnaam Engie Electrabel), Elegant, Elektriciteitsbedrijf Merksplas (EBEM), Elexys, Elindus, Energie.be, Energy Knights, Energy Together, EnergyVision, Eneco Belgium, Frank Energie België, TotalEnergies Power & Gas Belgium, Luminus, Octa+ Energie, Power Online (handelsnaam MEGA), Scholt Energy, Trevion en Wase Wind. Belvus en Ecofix Gas & Power werden in 2025 actief op de Vlaamse energiemarkt. Het aantal klanten van deze leveranciers in 2025 was eerder beperkt.

Belgian Eco Energy, Elexys en Scholt Energy gaven aan dat ze voor alle opgevraagde statistieken 0 moeten invullen. Ze worden daarom niet opgenomen in de grafieken en tabellen in dit rapport.

Sinds de vorige energiecrisis van 2021-2022 volgt de Vlaamse Nutsregulator de evoluties kort op. Sinds maart 2022 rapporteert Fluvius maandelijks over een aantal kernindicatoren (aantal klanten, aantal digitale meters met actieve voorafbetalingsfunctie, aantal zelfafsluitingen en aantal dossiers behandeld door de Lokale Adviescommissie (hierna ‘LAC’)). De maandelijkse sociale statistieken van Fluvius kunnen via [een dashboard](#) op de website van de Vlaamse Nutsregulator worden geraadpleegd.

---

¹ Fluvius System Operator cv (hierna: Fluvius) is de werkmaatschappij die in naam en voor rekening van de distributienetbeheerders in Vlaanderen optreedt. We gebruiken zowel de benamingen Fluvius als de distributienetbeheerders in dit rapport, maar we benoemen dezelfde marktpartij.

² Elke aansluiting op het laagspanningsnet waar minstens één persoon gedomicilieerd is en waarvoor het energiecontract ondertekend is door een privépersoon

³ <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/inkomen-en-armoede/energiearmoede>

De commerciële leveranciers bezorgen sinds januari 2023 maandelijks sociale statistieken (aantal ingebrekestellingen, opzeggingen wegens wanbetaling, gegevens over afbetalingsplannen ...). Ook deze publiceren we in een [dashboard](#). Deze maandelijksse rapportering helpt ons om de vinger aan de pols te houden in een nog altijd sterk volatiele markt. De maandelijksse cijfers geven inzicht over hoe bepaalde indicatoren doorheen het jaar evolueren. We kunnen zo ook maandelijksse en jaarlijkse rapporteringen van leveranciers met elkaar vergelijken. Uit deze vergelijking komt naar voor dat leveranciers er verschillende praktijken en interpretaties van de sociale statistieken op nahouden.

1.2. Wijziging wanbetalingsprocedure

Op 1 juli 2022 werden de wanbetalingsprocedures in het Energiebesluit grondig aangepast. De wijzigingen kwamen er naar aanleiding van de uitrol van de digitale meter die het mogelijk maakt om energieraemoede sneller op te sporen. De aanpassingen waren erop gericht om:

- sneller te kunnen optreden wanneer een afnemer financiële moeilijkheden ondervindt en zo verdere schuldopbouw te vermijden;
- de terugkeer van huishoudelijke afnemers naar de commerciële markt sneller te laten verlopen;
- de energiezeekerheid voor kwetsbare afnemers te verhogen en het aantal afsluitingen terug te dringen.

Deze wijzigingen aan de wanbetalingsprocedure komen in grote mate tegemoet aan de richtlijnen die de Europese Commissie in het kader van het *Citizens Energy Package* op 30 april 2026 heeft geformuleerd⁴ (zie ook bijlage 6).

De **inkorting van de opzeggingstermijn** was de belangrijkste aanpassing in de wanbetalingsprocedure bij de commerciële leverancier. Na een dropaanzegging duurt het 45 kalenderdagen vooraleer de klant beleverd wordt door de netbeheerder, in plaats van 60 kalenderdagen. Bij de distributienetbeheerder is de belangrijkste aanpassing dat sinds 1 juli 2022 de **voorafbetalingsfunctie voor elektriciteit onmiddellijk wordt geactiveerd** in de digitale meter wanneer de klant bij de distributienetbeheerder terecht komt. Tot 1 juli 2022 werd deze pas geactiveerd als de afnemer na 60 dagen nog niet had gereageerd op de ingebrekestelling van de netbeheerder om achterstallige facturen te betalen.

De sociale statistieken brengen de effecten van de aanpassing van de SODV-procedure in beeld. Een aantal evoluties in de sociale statistieken zijn te verklaren door deze wijzigingen van de wanbetalingsprocedure in 2022:

- De **minimalisatie van schuldopbouw** bij de sociale leverancier lijkt door de onmiddellijke activering van de voorafbetalingsfunctie **positief beïnvloed** te worden. Ondanks energieprijsstijgingen sinds 2022 kent de evolutie van de uitstaande schuld van klanten bij Fluvius als sociale leverancier een dalende trend. We gaan hier dieper op in onder sectie 3.6;
- Het **aantal (behandelde) LAC-dossiers daalt verder** omdat er steeds minder dossiers zijn n.a.v. de weigering van een afnemer om toegang te verlenen voor de plaatsing van de digitale

---

⁴ Het Citizens Energy Package is een beleidsinitiatief van de Europese Commissie als onderdeel van het Action Plan for Affordable Energy. Zie ook https://energy.ec.europa.eu/publications/communication-citizens-energy-package_en

meter. De digitale meter is verregaand uitgerold en eens deze geïnstalleerd kon worden, is er geen tussenkomst van een techniker ter plaatse meer nodig. Dit wordt verder toegelicht in sectie 3.9;

- **Afsluitingen en heraansluitingen verlopen sneller door de digitale meter.** Het aantal afsluitingen na advies van de LAC is sinds 2022 toegenomen en dat is vooral te wijten aan het toegenomen aantal afsluitingen d.m.v. een **betaalblokkade**. Met de SODV-wijzigingen van 2022 werd er nochtans naar gestreefd om de **energiezekerheid** voor kwetsbare afnemers te verhogen maar de vernieuwde procedures **slagen niet in dat opzet**. Zo blijven ook zelfafsluitingen almaar toenemen. We bespreken dit verder in sectie 3.7.5 over zelfafsluitingen en sectie 3.9 over afsluitingen.
- De wijziging van de procedure **slaagt er ook niet in om meer klanten schuldenvrij te laten terugkeren naar de commerciële markt**. In 2022 en 2023 was er nog een aanzienlijke toename van het aantal klanten zonder schulden die terugkeerden naar een commerciële leverancier. Maar die positieve trend keerde in 2024. Nochtans hadden 4 op 10 klanten bij de sociale leverancier op het einde van 2025 geen schulden meer en hadden deze kunnen terugkeren naar een commerciële leverancier. Ze doen dit echter niet. Hoe dit komt lichten we toe onder sectie 3.4. In november 2021 publiceerden we een advies over de wijziging van het Energiebesluit⁵ waarin we wezen op het belang om het aantal klanten bij Fluvius in zijn rol als sociale leverancier te minimaliseren en ervoor te zorgen dat deze afnemers zo veel als mogelijk (verder) beleverd worden door de commerciële leveranciers. Dit blijft een aandachtspunt.
- De snelheid waarmee klanten terugkeren stabiliseert. Na de wijziging van de wanbetalingsprocedure nam het aandeel klanten dat binnen twee maanden terugkeert naar de commerciële markt eerst nog sterk toe, In 2025 stagneert dit aandeel op een hoog niveau.

1.3. Prijzevolutie

Bij het bespreken van de evolutie van de sociale statistieken moet de evolutie van de prijzen mee in beschouwing worden genomen. We plaatsen die evolutie ook in een breder perspectief met een stuk over de jaarlijkse prijzenstudie⁶ van PwC, in opdracht van de Vlaamse Nutsregulator en de CREG. Daarin wordt een hoofdstuk gewijd aan de sociale maatregelen en het effect ervan op de energiearmoede.

1.3.1. Evolutie (sociale maximum)prijzen en standaardtarief

De evolutie van de sociale statistieken is sterk gerelateerd aan de evolutie van de energieprijzen op de commerciële markt, de sociale maximumprijzen en het standaardtarief.

1.3.1.1. Sociale maximumprijs

De sociale maximumprijs voor elektriciteit en aardgas⁷ is een federale beschermingsmaatregel. Wie recht heeft op deze prijs is een 'beschermd afnemer'. Deze elektriciteits- of aardgasprijs is lager dan de gemiddelde marktprijzen. De sociale maximumprijzen worden elk kwartaal vastgesteld door de CREG (zie ook bijlage 4). Leveranciers moeten deze sociale maximumprijs automatisch toepassen voor alle klanten die voldoen aan de voorwaarden, zoals beschreven in bijlage 5. In de statistieken die de commerciële leveranciers en Fluvius rapporteren wordt er een onderscheid

---

⁵ Dit advies vindt u terug via https://assets.vlaamsenutsregulator.be/document/adv-2021-09_.pdf

⁶ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/nl/document/rapp-2025-09>

⁷ <https://www.creg.be/nl/consumenten/prijzen-en-tarieven/sociaal-tarief>

gemaakt tussen beschermde en niet-beschermde afnemers⁸. Als we de aantallen beschermde afnemers in de commerciële markt en bij Fluvius samennemen heeft ongeveer 8,5% van de gezinnen in Vlaanderen recht op de sociale maximumprijs (zie verder onder secties 2.1 en 3.1).

1.3.1.2. Standaardtarief

Het standaardtarief⁹ moet Fluvius aanrekenen aan klanten die geen recht hebben op het sociaal tarief. Het wordt vastgesteld door de CREG en wordt om de drie maanden opnieuw berekend. De energiecomponent is gebaseerd op een gewogen gemiddelde van de tarieven die de leveranciers (met een marktaandeel van meer dan 3%) op de markt aanbieden in de maand die voorafgaat aan de maand van de berekening¹⁰.

Figuur 1 toont vanaf 2022 de evolutie van het sociaal tarief voor elektriciteit, evenals de gemiddelde commerciële prijs en het standaardtarief en dit bij een gemiddeld verbruik¹¹. Figuur 2 toont de evolutie voor aardgas¹². Als referentie voor de commerciële prijs in deze figuren wordt de gewogen gemiddelde prijs van de commerciële contracten uit de V-test® getoond¹³. De prijzen uit de V-test® bij de commerciële contracten zijn schattingen voor de komende 12 maanden. De weergegeven prijzen voor het sociaal tarief en het standaardtarief van de netbeheerders zijn daarentegen geen schattingen maar de werkelijke prijzen per maand. In deze figuren is de piek in de energieprijzen tijdens de energiecrisis in de zomer van 2022 goed zichtbaar. De prijzen zijn sindsdien een stuk lager. Een gezin met een doorsnee elektriciteitsverbruik dat in december 2025 een nieuw elektriciteitscontract afsloot, diende rekening te houden met een geschatte meerkost van gemiddeld €43 (incl. 6% btw) in het budget voor het komende jaar t.o.v. december 2024 (+4%). 3. Een gezin dat in december 2025 een nieuw gascontract afsloot, kon rekening houden met een geschatte gedaalde kost van gemiddeld €336 (incl. btw) in het budget voor het komende jaar t.o.v. december 2024 (-4%). Beide grafieken tonen ook de evolutie van de geschatte prijzen van het contractaanbod in 2026. De opwaartse trend in april 2026 wordt veroorzaakt door de geopolitieke spanningen in het Midden-Oosten. De Vlaamse Nutsregulator monitort nauwgezet de mogelijke impact van deze prijsstijgingen op de energiearmoede-indicatoren.

---

⁸ Naast de sociale maximumprijs bestaat sinds 1 juli 2024 een sociaaltariefpremie voor collectieve installaties Dit is een driemaandelijks premie die voorbehouden is aan personen of huishoudens die wonen in een privéappartementengebouw met een collectieve aansluiting op een energiebron (bv. een collectieve gasketel) of in een zone zonder individuele aansluiting en behoren tot één van de categorieën van rechthebbenden op het federaal sociaal tarief. Zij hadden immers geen recht op de sociale maximumprijs via hun energieleverancier. Met de sociaaltariefpremie kan deze groep toch financiële steun krijgen. De premie geldt voor elektriciteit, aardgas en verwarmingsnetwerken. Voor stookolie, propaan en petroleum wordt geen sociaaltariefpremie toegekend. De premie wordt berekend door de CREG. Zie ook Wet van 15 mei 2024 tot invoering van een sociaaltariefpremie.

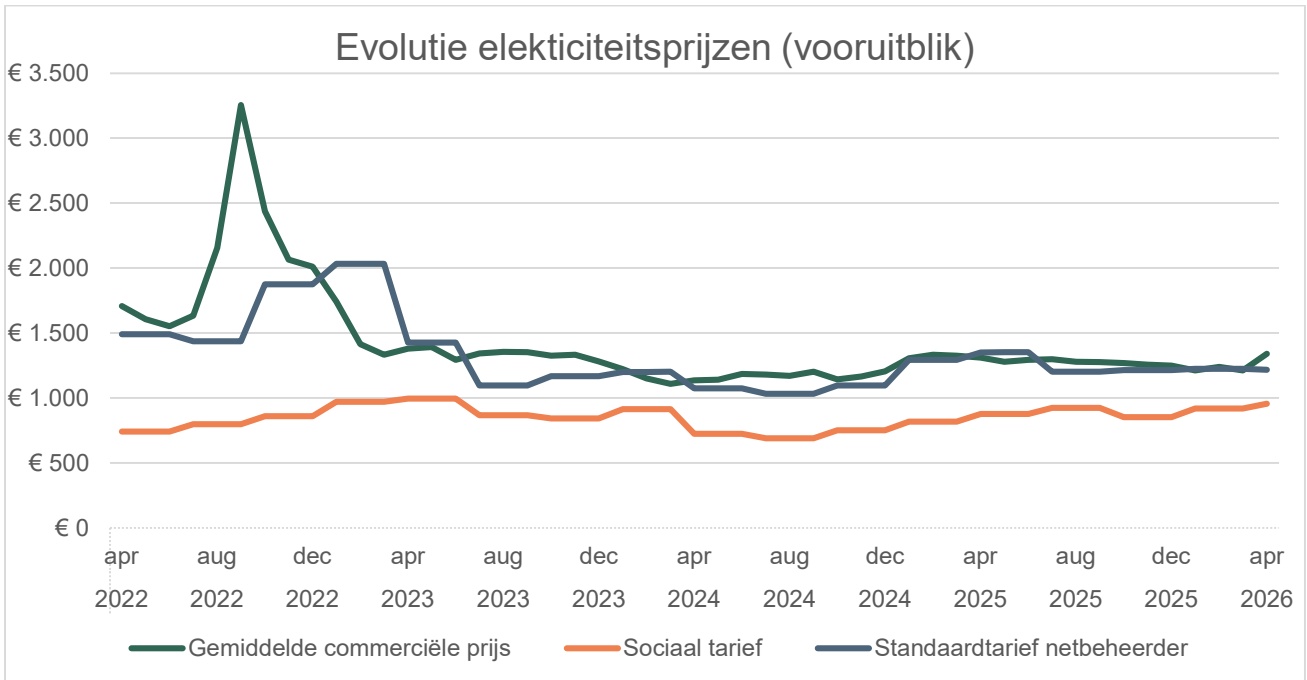
⁹ <https://www.creg.be/nl/consumenten/prijzen-en-tarieven/tarief-bij-opzeg-contract-door-de-leverancier>

¹⁰ Het standaardtarief voor het eerste kwartaal van jaar x is gebaseerd op de gemiddelde commerciële tarieven van december in jaar x-1.

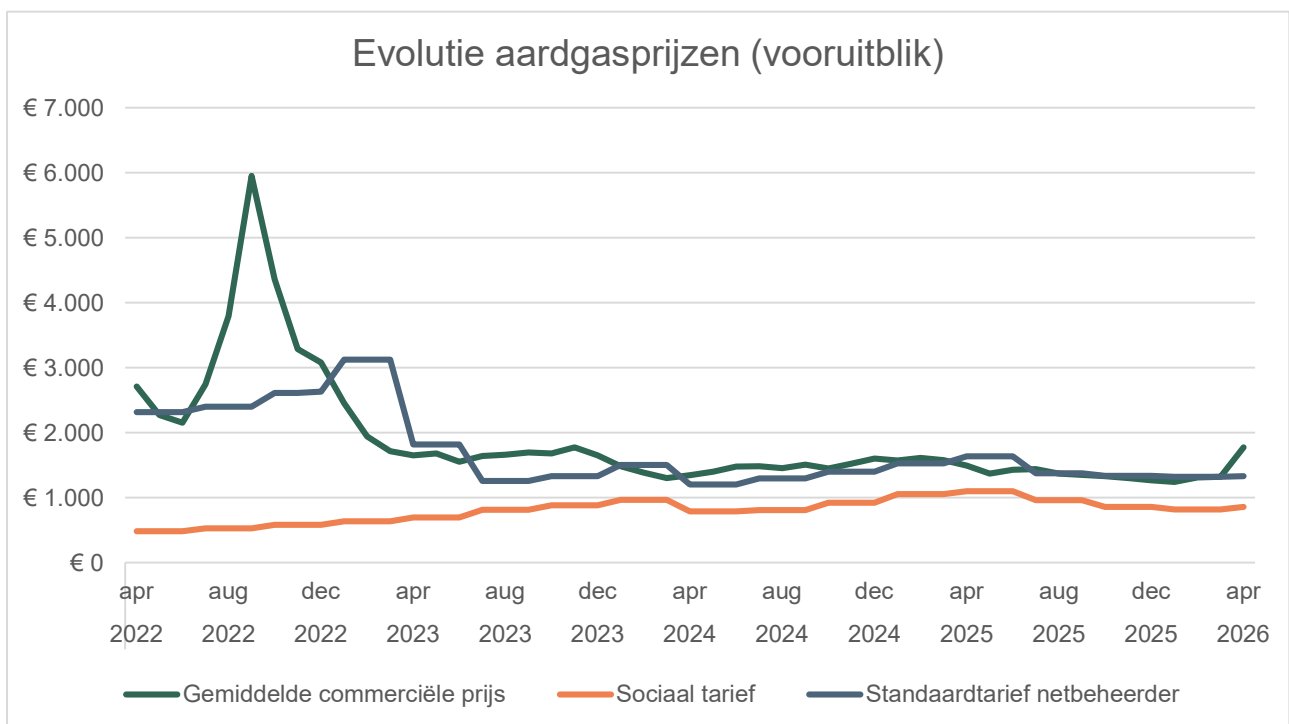
¹¹ Een jaarlijks dagverbruik van 1.600 kWh, een nachtverbruik van 1.900 kWh en een gemiddelde maandpiek van 4,26 kW.

¹² Een jaarlijks verbruik van 17.000 kWh.

¹³ Het gaat om een geschatte jaarprijs per maand waarin een contract werd afgesloten. Sloot een gezin bijvoorbeeld in maart 2022 een nieuw contract af, dan is de prijs voor de maand maart 2022 een schatting van de jaarprijs voor de periode maart 2022 tot en met februari 2023.

Figuur 1: Evolutie elektriciteitsprijzen

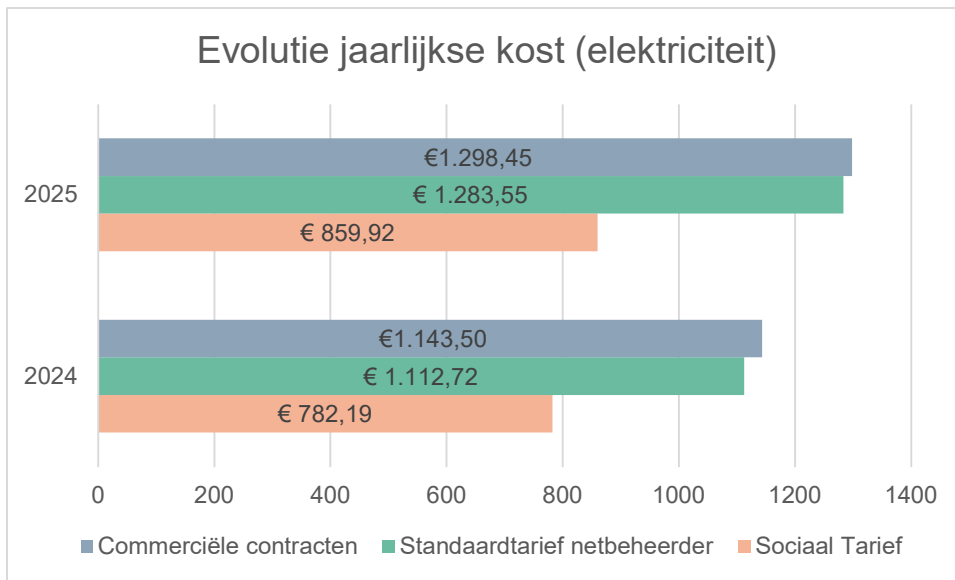

Figuur 2: Evolutie gasprijzen

De figuren illustreren dat het sociaal tarief en het standaardtarief, weliswaar met vertraging, de evolutie van de prijzen op de commerciële markt volgen. Dit is een gevolg van de driemaandelijkse berekening van deze tarieven gecombineerd met het feit dat men telkens rekent op basis van prijzen die golden voor de start van dat kwartaal. Vooral het standaardtarief, dat een ontradend

tarief zou moeten zijn om niet-beschermde afnemers terug te leiden naar een commerciële leverancier, mist hierdoor zijn effect. Om de prijsevoluties op de commerciële markt sneller te volgen zou een maandelijkse berekening doeltreffender zijn.

Figuren 3 en 4 tonen de jaarlijkse kostprijs (incl. btw) bij een gemiddeld verbruik van een Vlaams gezin. De bedragen van de commerciële contracten in deze figuren weerspiegelen wat een Vlaams gezin werkelijk betaalde voor elektriciteit en gas¹⁴. De totale elektriciteitskost in 2025 voor een huishoudelijke afnemer met een gemiddeld verbruik was €859,91 als hij recht had op het sociaal tarief, en €1.283,54 bij het standaardtarief van de netbeheerder. Dit is respectievelijk 51% en een goede 1% minder dan huishoudelijke afnemers met een commercieel contract die in 2025 gemiddeld €1.298,4 betaalden. De werkelijke kost van eenzelfde elektriciteitsverbruik in 2025 steeg voor afnemers met recht op sociaal tarief met +9,94% in vergelijking met 2024. Voor afnemers van elektriciteit bij Fluvius die het standaardtarief betaalden bedroeg de stijging t.o.v. 2024 15,35%. In de commerciële markt steeg dit met 13,55%. **In 2025 nam de kost voor elektriciteitsverbruik toe in vergelijking met 2024.**

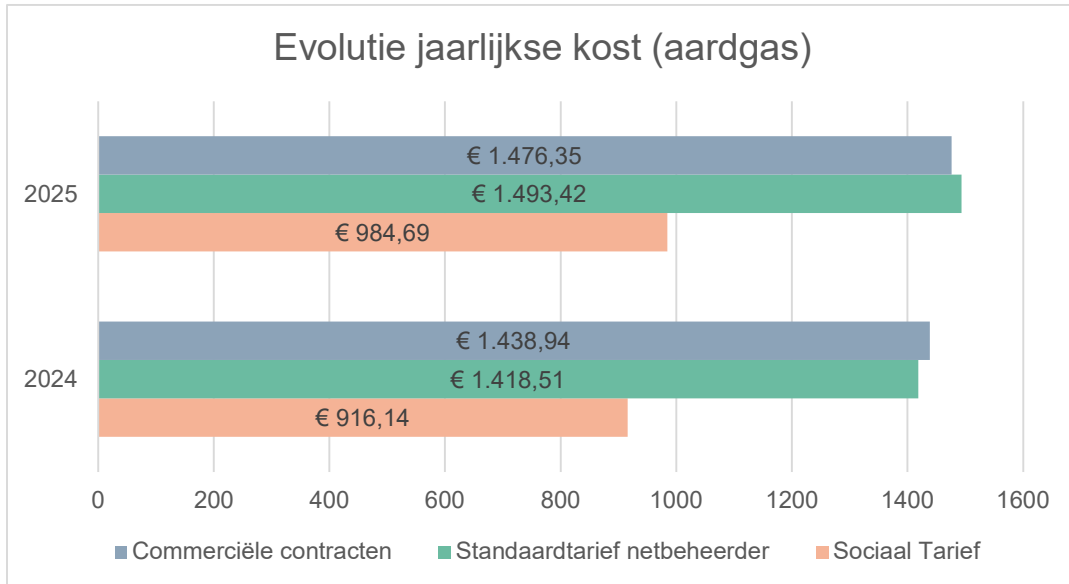

Figuur 3: Evolutie jaarlijkse kost gemiddeld huishoudelijk elektriciteitsverbruik 2024-2025

De totale kost voor een gemiddeld huishoudelijk gasverbruik in 2025 was €984,69 tegen het sociaal tarief en €1.493,42 tegen het standaardtarief van de netbeheerder. Dit is respectievelijk 50% minder en een goede 1% meer dan wat huishoudelijke afnemers met een commercieel contract gemiddeld betaalden in 2025, nl. €1.476,35. De werkelijke kost van eenzelfde aardgasverbruik in 2025 steeg voor afnemers met recht op sociaal tarief met 7,48%. Voor afnemers van aardgas bij Fluvius die het standaardtarief betaalden bedroeg de stijging t.o.v. 2024 5,28%. In de commerciële markt steeg dit met 2,60%. De stijging van de kost voor aardgasverbruik in 2025 ten opzichte van een jaar eerder is dus minder uitgesproken dan de stijging voor elektriciteit. Het verschil tussen wat een gezin betaalt op de commerciële markt en wat het betaalt tegen het standaardtarief bij de netbeheerder is ook hier gering. In 2025 was de kost van gemiddeld verbruik tegen het standaardtarief voor elektriciteit

¹⁴ Deze dashboards voor [elektriciteit](#) en [gas](#) worden sinds april 2025 getoond op de webpagina 'Energemarkt in cijfers' en tonen de evolutie vanaf januari 2024

zelfs net iets goedkoper vergeleken met wat een Vlaams gezin gemiddeld werkelijk betaalde aan een commerciële leverancier.

Figuur 4: Evolutie jaarlijkse kost gemiddeld huishoudelijk aardgasverbruik 2024-2025

1.3.2. PwC-studie in opdracht van de Vlaamse Nutsregulator en de CREG (2026)

In de jaarlijkse prijzenstudie¹⁵ van PwC, in opdracht van de Vlaamse Nutsregulator en de CREG, wordt een hoofdstuk gewijd aan de sociale maatregelen en het effect ervan op de energiearmoede. De studie maakt jaarlijks een vergelijking van de toestand in de maand januari van het desbetreffende jaar.

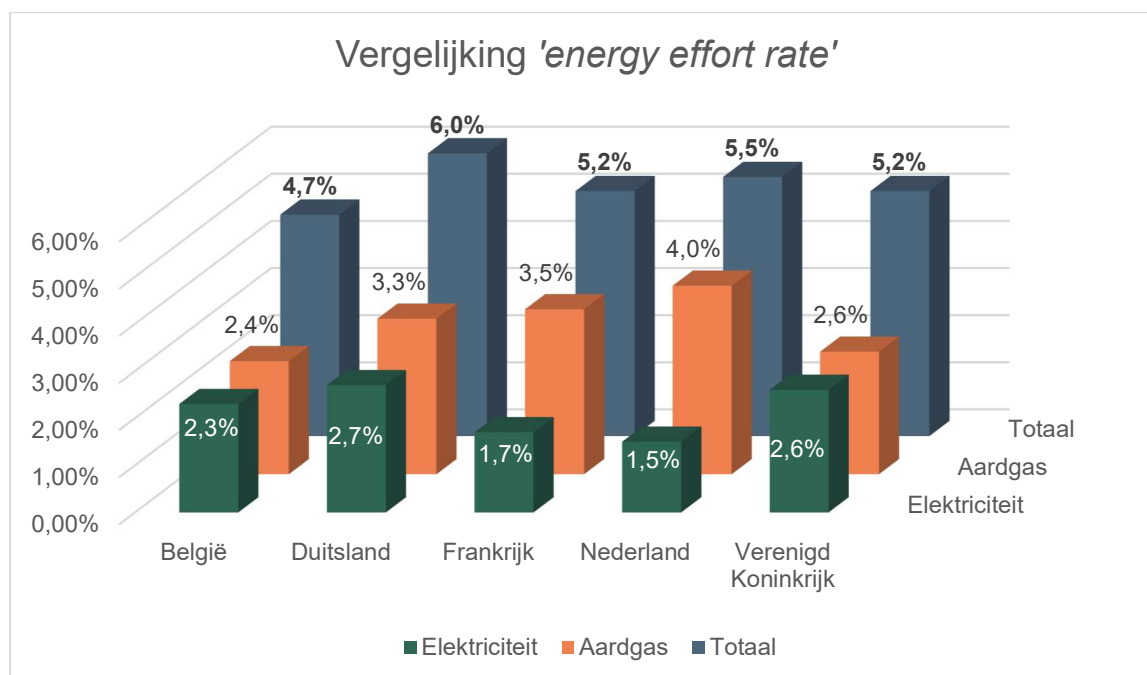
In deze Europese vergelijking van elektriciteits- en gasprijzen voor huishoudelijke, kleine professionele en grote industriële verbruikers wordt de impact van verschillende sociale maatregelen voor elk Belgisch gewest en de buurlanden vergeleken. Ook het effect van de toekenning van de sociale maximumprijs wordt bestudeerd.

In de studie vergelijkt men de impact van deze sociale maatregelen tussen landen. Dit doet men aan de hand van de 'energy effort rate'. Dit is het aandeel van de totale energiekost in het gemiddeld beschikbaar inkomen van een gezin, na aftrek van de kosten voor huisvesting. Hoe hoger de 'energy effort rate', hoe meer inspanningen een gezin moet leveren om de energiekost te betalen en hoe minder budget over is voor andere goederen en diensten. De verschillende 'energy effort rates' van de Belgische gewesten worden in dit rapport vergeleken met enkele buurlanden zoals Duitsland, Frankrijk en Nederland. Ook Groot-Brittannië wordt in de vergelijking opgenomen.

Uit de resultaten blijkt dat een gemiddeld Belgisch gezin een 'energy effort rate' van 4,7% heeft. Dat is een daling met 0,9 procentpunten tegenover vorig jaar. België heeft de laagste 'energy effort rate' en dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een aardgasprijs die lager is dan de ons omringende

¹⁵ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2026-09>

landen. Voor Vlaanderen ligt de 'energy effort rate' met 4,3% lager dan in Wallonië (5,0%) en het Brussels Hoofdstedelijk geweest (4,7%).

Figuur 5: Vergelijking 'energy effort rate' (januari 2026)

In Duitsland en Nederland leggen de energiekosten het grootste beslag op het huishoudelijk budget. Daar bedraagt de 'energy effort rate' resp. 6,0% en 5,5%. De 'effort rate' in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk is met 5,2% licht hoger dan de Belgische. Kijken we alleen naar het verbruik van elektriciteit dan hebben enkel Duitsland (2,7%) en het Verenigd Koninkrijk (2,6%) een hogere 'effort rate' dan België (2,3%). In Nederland en Frankrijk is de 'effort rate' voor elektriciteitsverbruik met resp. 1,5% en 1,7% merkbaar lager. De 'effort rate' voor het verbruik van aardgas is in België het laagst (2,4%). Deze daalde met 0,7 procentpunten in vergelijking met vorig jaar.

In de studie wordt ook het effect van sociale maatregelen voorgesteld. Voor België gaat het dan om de toekenning van de sociale maximumprijs. De studie maakt een vergelijking van het effect van sociale maatregelen op een huishouden dat bestaat uit twee volwassenen en twee kinderen. De 'energy effort rate' van een gezin in deze samenstelling en met een gemiddeld inkomen bedraagt 3,6%. Voor eenzelfde gezin dat uitsluitend over het bestaansminimum kan beschikken en recht heeft op sociaal tarief stijgt de 'effort rate' naar 6,0% à 6,2%. Door de toekenning van het sociaal tarief is het verschil tussen de 'effort rate' van een gezin met een gemiddeld inkomen en die van een gezin met een basisinkomen in België het kleinst vergeleken met de ons omringende landen. Het sociaal tarief zorgt er ook voor dat de verschillen in 'energy effort rate' tussen de gewesten minder groot worden.

Bij de resultaten van de prijzenstudie moeten een aantal kanttekeningen worden gemaakt:

- Bij de analyse van het besteedbare inkomen van gezinnen werd er geen rekening gehouden met regionale verschillen qua besteedbaar inkomen;
- In de studie wordt een gezin gedefinieerd als twee volwassenen met twee kinderen. Er wordt dus geen rekening gehouden met het effect van maatregelen wanneer gezinnen anders zijn samengesteld;

- De maatregelen om energiearmoede te remediëren verschillen van land tot land wat een objectieve vergelijking tussen landen verder bemoeilijkt.

Uit het rapport blijkt dat Belgische huishoudens, in vergelijking met de omringende landen, gemiddeld een kleiner deel van hun inkomen besteden aan energie-uitgaven. Dat is mede te verklaren door het relatief hoge beschikbare inkomen in België na aftrek van de woonkosten, wat de financiële draaglast van energie-uitgaven verzacht. Ook de automatische indexering van lonen en uitkeringen blijkt een bijzonder robuust instrument om de betaalbaarheid van essentiële uitgaven, waaronder energie, te vrijwaren.

Daarbij is evenwel enige nuance op zijn plaats. Zoals de Nationale Bank van België opmerkt, is de indexering gebaseerd op het consumptiepatroon van een gemiddeld huishouden. Voor lagere inkomens weegt de uitgave voor gas en elektriciteit doorgaans zwaarder door in het gezinsbudget dan voor hogere inkomens. Doordat alle inkomens volgens dezelfde gemiddelde gewichten in de gezondheidsindex worden geïndexeerd, worden lagere inkomens in de praktijk soms onvoldoende gecompenseerd voor stijgende energieprijzen, terwijl hogere inkomens relatief gezien overgecompenseerd kunnen worden¹⁶.

Daarnaast verdient de vaststelling bijzondere aandacht dat de lage *'energy effort rate'* in België in belangrijke mate samenhangt met het relatief beperkte aandeel van aardgasuitgaven in het gezinsbudget. Dit beeld zal naar verwachting veranderen door de geplande verhoging van de accijnzen op aardgas¹⁷ en de invoering van ETS2 vanaf 2028¹⁸. In samenhang met de geleidelijke uitfasering van het aardgasnet¹⁹ benadrukt dit het belang van een doordachte flankerende aanpak. Bij de omschakeling van fossiele brandstoffen naar elektriciteit is het essentieel dat er voldoende en gerichte ondersteuning wordt voorzien voor gezinnen met een beperkte financiële draagkracht.

1.3.3. Hervorming sociaal tarief

Al enige tijd is er sprake van een hervorming van het sociaal tarief. Op 16 maart 2024 publiceerde de CREG een advies waarin mogelijkheden voor deze hervorming worden besproken²⁰. Het federaal regeerakkoord van 31 januari 2025 concretiseert die ambitie en stelt *“een budgetneutrale hervorming van het sociaal energietarief richting een transparantere, inkomengebaseerde, vermogensgebaseerde en technologieneutrale forfaitaire tussenkomst”* voorop²¹. Daarbij zou erover worden gewaakt dat er geen ongewenste neveneffecten worden gecreëerd. Om de hoogte van de energiefactuur van deze groep structureel aan te pakken door hen te helpen energie te besparen, wil de federale regering de samenwerkingsmogelijkheden met de Gewesten binnen ieders bevoegdheid onderzoeken. Op 24 april 2025 werd een parlementaire resolutie tot hervorming van het sociaal tarief voor energie door de Kamer aangenomen²². In 2026 zou worden gestart met het

---

¹⁶ Verslag 2022 van de Nationale Bank van België « Preambule. Economische en financiële ontwikkelingen. Prudentiële regelgeving en prudentieel toezicht », p. 20.

¹⁷ Deze werd voorlopig uitgesteld naar augustus 2026

¹⁸ <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/we-stappen-af-van-fossiele-brandstoffen-wat-verandert-voor-u/wat-is-de-europese-co2-beprijzing-ets-en-ets-2>

¹⁹ RAPP-2025-28 - Studie toekomst aardgasnetten, raadpleegbaar via <https://assets.vlaamsenutsregulator.be/2025-12/Bijlage%20%20-%20RAPP-2025-28.pdf?VersionId=ulM4qELVLRKMDX93sE9XBxM95duwhcNd>

²⁰ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Advices/A2530NL.pdf>

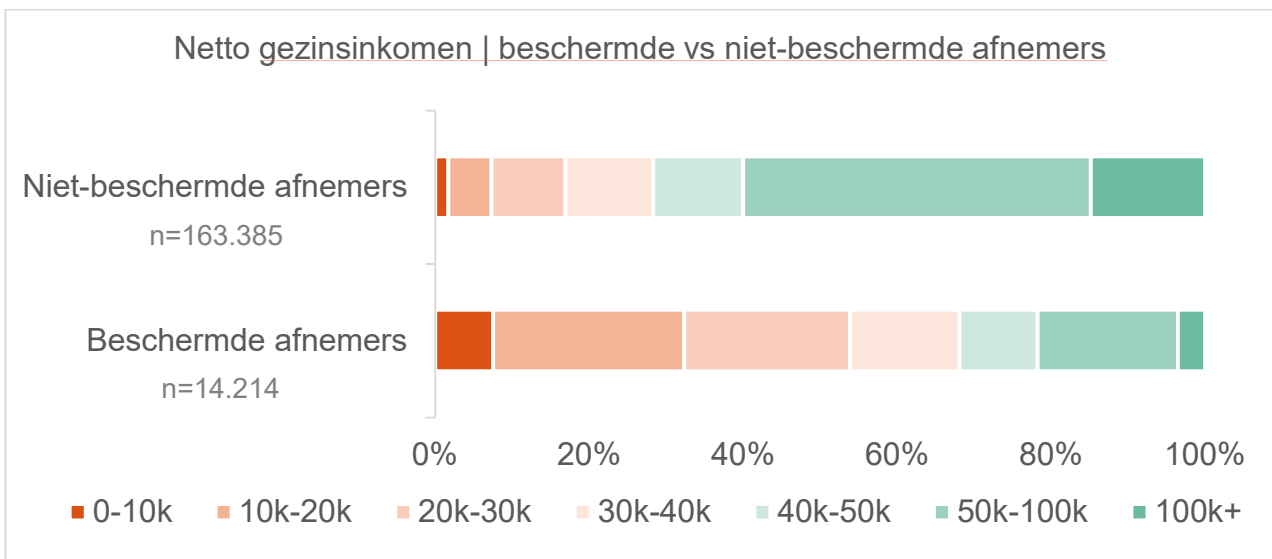
²¹ http://www.belgium.be/sites/default/files/resources/publication/files/Regeerakkoord-Bart_De_Wever_nl.pdf

²² <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/56/0195/56K0195001.pdf>

uittekenen van de hervorming maar deze lijkt evenwel niet voor 2028 te zullen worden doorgevoerd²³.

Uit de statistieken in dit rapport blijkt dat heel wat gezinnen die geen recht hebben op sociaal tarief toch moeilijkheden hebben met het betalen van de energiefactuur. Tegelijkertijd heeft ongeveer 1 op 5 klanten bij de sociale leverancier recht op het sociaal tarief. Dit betekent dat zij, ondanks de bescherming via het sociaal tarief, er niet in slaagden om de energiefactuur aan hun commerciële leverancier te betalen en bij de sociale leverancier terechtwamen.

Een van de pistes die in het kader van een mogelijke hervorming wordt overwogen, is het koppelen van de toekenning van het sociaal tarief aan het inkomen. In dat verband werd een analyse uitgevoerd op een steekproef die werd samengesteld in samenwerking met Digitaal Vlaanderen. De steekproef omvat gegevens over het inkomen, verzameld voor de periode 2022 tot en met 2024, van ongeveer 178.000 residentiële netgebruikers. Op basis van de deze gegevens blijkt dat iets minder dan een kwart (ongeveer 23%) van de niet-beschermde afnemers een netto gezinsinkomen had onder het gemiddelde netto equivalent huishoudinkomen²⁴ in het Vlaamse Gewest (dat in 2024 circa €2.995 per maand bedroeg). Tegelijkertijd lijkt uit dezelfde steekproef dat een aanzienlijke groep afnemers met recht op sociaal tarief (ongeveer 39%) een inkomen had dat boven dit gemiddelde lag. Deze vaststellingen moeten evenwel met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, onder meer gelet op de onvolledigheid van de inkomensgegevens en het gebruik van een gemiddelde als referentiepunt. Hoewel deze resultaten indicatief zijn, suggereren zij dat het meenemen van een inkomenscriterium bij de toekenningsvoorwaarden potentieel kan bijdragen tot een meer gerichte inzet van de steunmaatregel.

Figuur 6: netto gezinsinkomen | beschermde & niet-beschermde afnemers

Verder is het essentieel dat een hervorming rekening houdt met de Europese regelgeving. De toekenning van de sociale maximumprijs ontnemt momenteel immers de impuls voor kwetsbare

²³ <https://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/56/ic301.pdf> en <https://www.dekamer.be/doc/CCRI/pdf/56/ic217.pdf>

²⁴ Bij de berekening van het huishoudinkomen (open definitie) worden alle inkomens van alle leden van het huishouden meegeteld. Er wordt rekening gehouden met de aftrek van de directe belastingen en bijdragen voor de sociale zekerheid (netto), met de verschillen in samenstelling en grootte van de huishoudens (equivalent) en met de inflatie door weergave van de bedragen in reële prijzen. Zie ook: <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/inkomen-en-armoede/huishoudinkomen>

gezinnen om deel te nemen aan de energietransitie en energie efficiënter te verbruiken terwijl de Europese Elektriciteitsrichtlijn²⁵ vooropstelt dat voordelen van hernieuwbare energie ook ten goede moeten komen van de meest kwetsbare afnemers en de Europese Energie-efficiëntierichtlijn²⁶ lidstaten verplicht om energie-efficiëntie maatregelen uit te voeren als prioriteit voor mensen in energiearmoede. Een hervormd sociaal tarief mag voor deze groep niet langer een obstakel zijn voor deelname aan de energietransitie. De aanbevelingen in het kader van het Citizens Energy Package sturen bovendien aan op een frequente actualisatie van de doelgroepcriteria²⁷ (zie ook bijlage 6).

Het is belangrijk dat alle afgeleide effecten van koopkrachtmaatregelen, zoals de toekenning van het (hervormde) sociaal tarief, goed in kaart worden gebracht. We verwijzen in dat verband naar een opmerking van de Nationale Bank van België bij het effect van het sociaal tarief op de gezondheidsindex²⁸. De opname van het sociaal tarief bij de berekening van de index leidt tot een daling van de indexering. Zo verlaagt de koopkracht van alle gezinnen, ook van die gezinnen die niet van het sociaal tarief kunnen genieten.

Het sociaal tarief als steunmaatregel heeft een aanzienlijke kostprijs. Op basis van de koninklijke besluiten waarmee de budgetten voor de toepassing van het sociaal tarief jaarlijks worden vastgesteld bedragen de uitgaven voor de periode van 2020 tot en met 2025 voor elektriciteit en aardgas respectievelijk €691,2 miljoen en €1.005,9 miljoen²⁹. De extra kosten voor de uitbreiding van de sociale tarieven elektriciteit en aardgas naar de begunstigden van de verhoogde tegemoetkoming (BVT) tussen 1 februari 2021 en 30 juni 2023 waren €1.495,93 miljoen, zo blijkt uit een rapport van februari 2026³⁰. Gezien de hoge kostprijs van de sociale maximumprijzen lijkt een grondige analyse voorafgaand aan de hervorming aangewezen zodat energiearmoede meer doelgericht wordt aangepakt.

Naast de jaarlijkse prijzenstudie, uitgevoerd door PwC, zijn er voor zover we weten geen doorgedreven onderzoeken gevoerd naar de effectiviteit en efficiëntie van de toekenning van sociale maximumprijzen en de impact op en wisselwerking met de regionale sociale openbaardienstverplichtingen. In onderlinge samenwerking kunnen de federale en gewestelijke regulatoren hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

---

²⁵ Zie §11 Aanhef [RICHTLIJN \(EU\) 2024/1711 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen \(EU\) 2018/2001 en \(EU\) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie](#)

²⁶ Richtlijn 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L1791>)

²⁷ Recommendation on protecting vulnerable customers against disconnections and during natural gas phase-out, p.5. Raadpleegbaar via https://energy.ec.europa.eu/publications/recommendation-protection-vulnerable-customers-and-customers-energy-poverty_en

²⁸ Zie Verslag 2022 van de Nationale Bank van België « Preambule. Economische en financiële ontwikkelingen. Prudentiële regelgeving en prudentieel toezicht », p. 20 en Capéau et al. (2022), 'Een tweesnijdend zwaard: de wisselwerking tussen koopkrachtmaatregelen en indexering', Leuvense economische standpunten 2022/198, december

²⁹ Koninklijk besluiten tot vaststelling van de bedragen van de fondsen die bestemd zijn voor de financiering van de werkelijke kostprijs door de toepassing van maximumprijzen voor de levering van elektriciteit en aardgas aan beschermde residentiële afnemers van 20 december 2019, 22 december 2020, 6 december 2022, 15 september 2023, 7 juli 2024 en 21 september 2025.

³⁰ Datzelfde rapport berekent de directe steunmaatregelen tijdens de energiecrisis (éénmalige forfait (€80), een verwarmingspremie (€100), de basispakketten elektriciteit en aardgas (€980) en de tijdelijke uitbreiding van het sociaal tarief naar rechthebbenden op verhoogde tegemoetkoming) op €4.190 mio. Raadpleegbaar via <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Reports/RA3141NL.pdf>

2. Statistieken commerciële leveranciers elektriciteit en aardgas

In dit hoofdstuk bespreken we de sociale statistieken op basis van de data die de commerciële leveranciers rapporteerden over 2025.

Voor alle indicatoren worden de aantallen gerapporteerd opgedeeld tussen beschermde en niet-beschermde huishoudelijke klanten. Niet-beschermde huishoudelijke afnemers worden beleverd aan de contractueel bepaalde prijs. Beschermde afnemers worden beleverd aan de sociale maximumprijs.

2.1. Beschermde afnemers bij de commerciële leveranciers

Op basis van de rapportering van de leveranciers actief in het Vlaams Gewest werd op 31 december 2025 voor **8,22%** van de **aansluitingen voor elektriciteit** en **8,29%** van de **aansluitingen voor aardgas** in de commerciële markt de sociale maximumprijs aangerekend. Concreet ging het om **235.915 huishoudelijke afnemers** voor **elektriciteit** en **165.500 huishoudelijke afnemers** voor **aardgas**. Deze aandelen waren in 2021 en 2022 ongeveer verdubbeld na de beslissing van de federale overheid om ook residentiële afnemers die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming een tijdelijk recht op de sociale maximumprijs toe te kennen. **Het aandeel beschermde afnemers in de commerciële markt groeit sinds 2020**. De groei van het aantal rechthebbenden op sociaal tarief lijkt voornamelijk te worden verklaard door het toenemend aantal rechthebbenden op een leefloon³¹ of op een integratietegemoetkoming³². Het is de verwachting dat het aantal rechthebbenden op een leefloon in 2026 nog verder zal toenemen als gevolg van de beperking van het recht op een werkloosheidsuitkering in de tijd³³.

N.a.v. de recente geopolitieke spanningen in het Midden-Oosten vragen armoedeorganisaties om de uitbreiding van het sociaal tarief naar de rechthebbenden verhoogde tegemoetkoming³⁴. Het aandeel rechthebbenden op verhoogde tegemoetkoming stijgt evenwel al enkele jaren, vooral door automatische en proactieve toekenning aan mensen die er recht op hebben. We verwijzen in dit verband naar sectie 1.3.3.

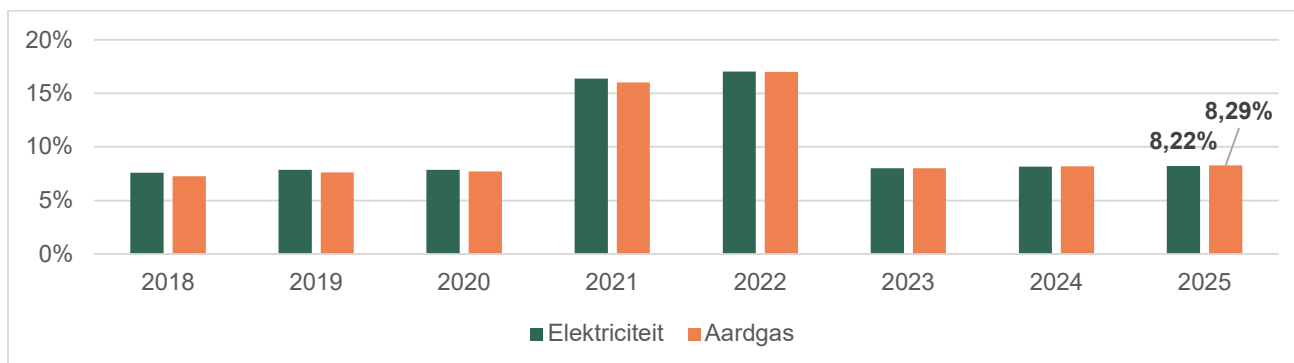
---

³¹ <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/inkomen-en-armoede/sociale-bijstand-leefloon-en-equivalent-leefloon>

³² <https://socialsecurity.belgium.be/nl/cijfers-van-sociale-bescherming/cijfers-de-kijker/uitkeringen-voor-personen-met-een-handicap-verdere-gestage-toename-van>

³³ <https://hiva.kuleuven.be/nl/onderzoeksmiddeel/thema/verzorgingsstaat/p/policy-brief1-eind-nl.pdf>

³⁴ <https://www.saamo.be/gent/de-energiecrisis-treft-niet-iedereen-gelijk-tijd-voor-gerichte-maatregelen/>
<https://www.netwerktegenarmoede.be/nl/nieuws/2026/bescherm-lage-inkomens-tegen-onbetaalbare-energiefacturen-met-gerichte-maatregelen>
<https://www.vvsg.be/nieuwsoverzicht/vvsg-vraagt-structurele-steun-nu-energieprijzen-opnieuw-stijgen>

Figuur 7: Evolutie rechthebbenden op sociale maximumprijs in de commerciële markt in het Vlaams Gewest

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Elektriciteit	211.024	212.534	205.728	214.921	217.264	458.203	480.347	228.225	233.848	235.915
<i>in %</i>	7,90%	7,90%	7,59%	7,87%	7,86%	16,38%	17,05%	8,00%	8,15%	8,22%
Aardgas	132.753	135.958	133.048	141.664	146.323	309.906	332.001	158.872	163.048	165.500
<i>in %</i>	7,52%	7,55%	7,25%	7,63%	7,72%	16,02%	17,01%	8,00%	8,17%	8,29%

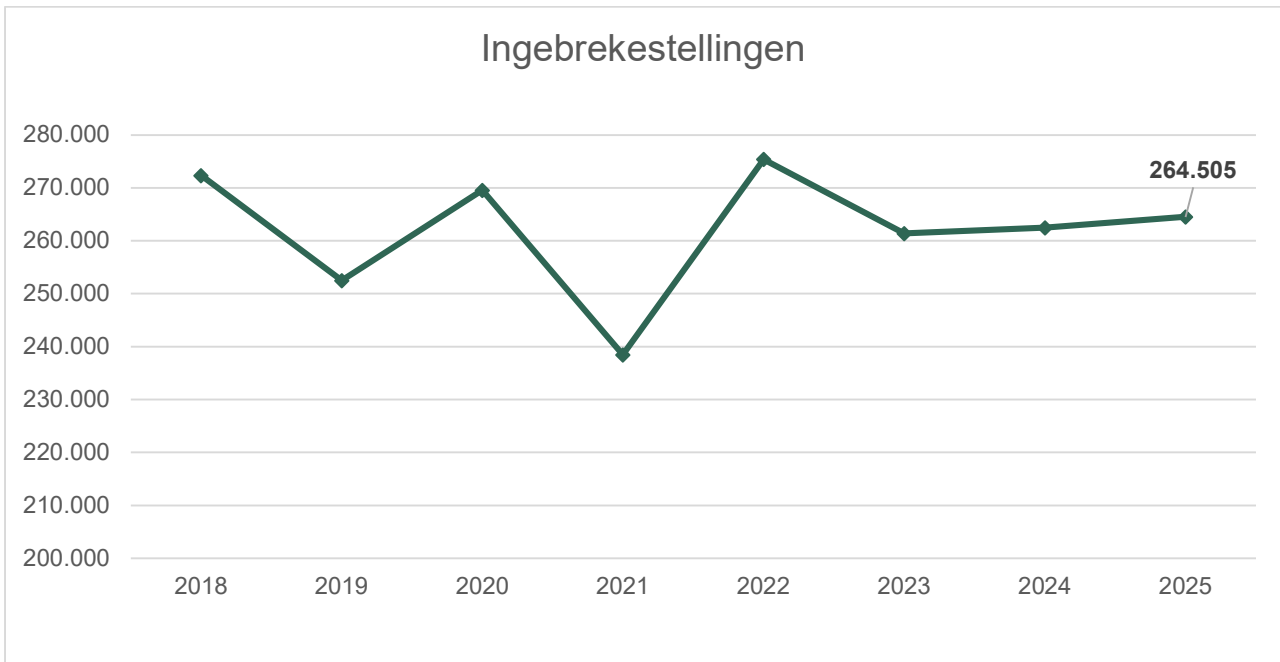
Tabel 1: Evolutie rechthebbenden sociaal tarief in de commerciële markt (absoluut en relatief) in het Vlaams Gewest

2.2. Ingebrekestellingen

Een huishoudelijke afnemer die zijn factuur niet betaalt, krijgt een betalingsherinnering³⁵. Als hij ook hier geen gevolg aan geeft, ontvangt hij een ingebrekestelling. Voor deze ingebrekestelling kunnen aan niet-beschermde afnemers kosten aangerekend worden die kunnen oplopen tot 20 euro³⁶. Voor beschermde afnemers is een ingebrekestelling gratis. Figuur 8 toont de evolutie van het aantal huishoudens dat de afgelopen jaren minstens één ingebrekestelling kreeg.

³⁵ Sinds 1 september 2023 is de eerste herinnering die een leverancier naar een klant stuurt voor een onbetaalde factuur gratis als de overeenkomst op of na 1 september 2023 werd afgesloten. Vanaf 1 december 2023 is de eerste betalingsherinnering gratis voor alle contracten. Er kunnen slechts drie gratis herinneringen per jaar worden verstuurd. Vanaf de vierde betalingsherinnering mag er wel een kost worden aangerekend die niet hoger mag zijn dan €7,5. Zie ook: <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/wet/2023/05/04/2023042228/staatsblad>

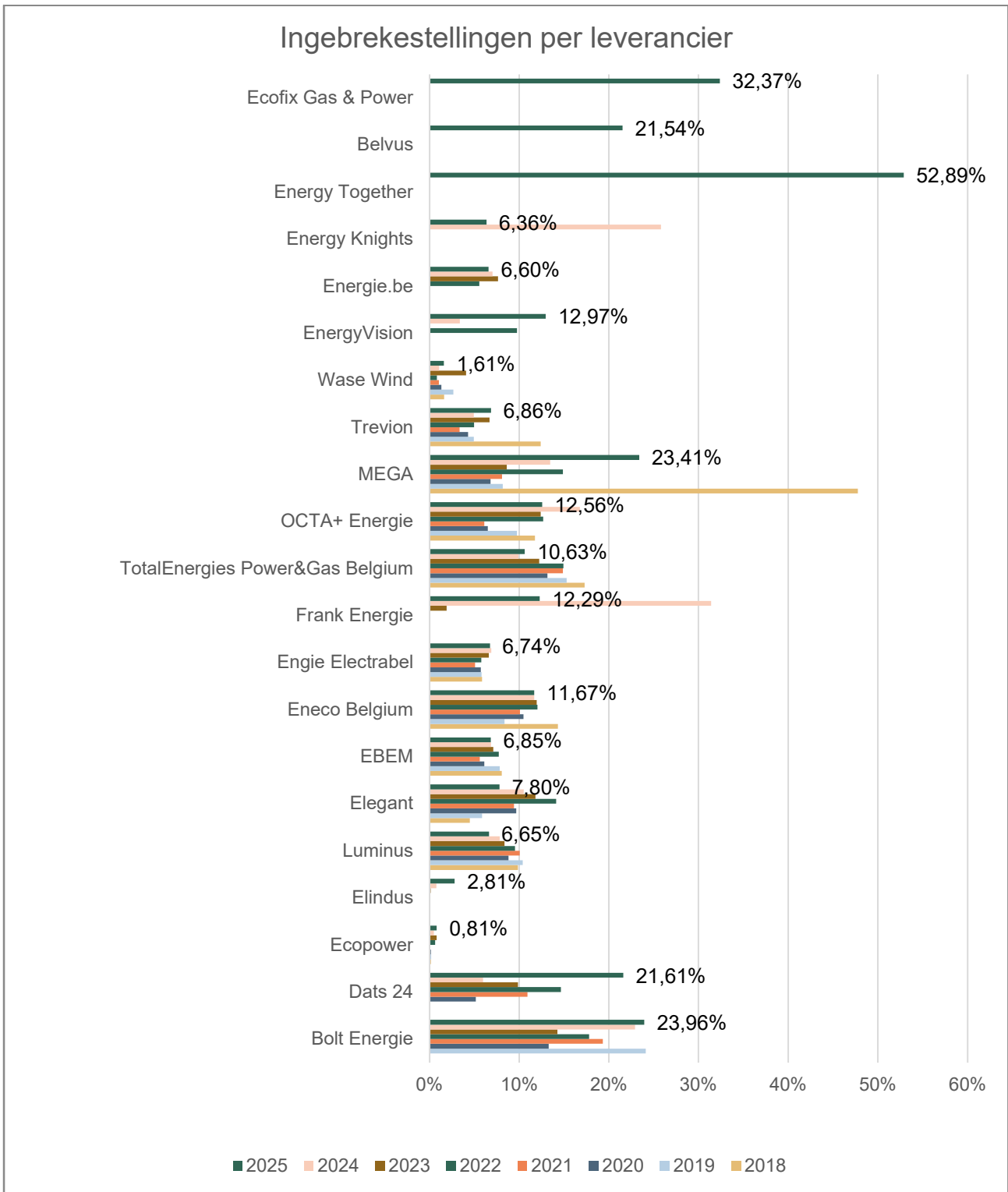
³⁶ Bron: V-test®, update april 2026

Figuur 8: Evolutie van het aantal huishoudelijke afnemers dat gedurende een kalenderjaar minstens één ingebrekestelling van de commerciële leverancier ontving

In 2025 kregen **264.505** huishoudelijke afnemers minstens één ingebrekestelling. Dat aantal situeert zich de laatste jaren op een gelijkaardig niveau. **8,93% van de gezinnen kreeg in 2025 een ingebrekestelling** van een commerciële leverancier. 10,8% van de gezinnen die een ingebrekestelling kreeg, had recht op de sociale maximumprijs.

Uit Figuur 9 blijkt dat in vergelijking met 2024 bij de meeste leveranciers het relatieve aantal ingebrekestellingen (t.o.v. het gemiddeld aantal unieke huishoudelijke klanten) in 2025 op hetzelfde niveau bleef. We zien meer uitgesproken toenames bij Dats 24, EnergyVision en Power Online (MEGA). Het aandeel van Bolt Energie blijft ook in 2025 op een hoog niveau. De relatief hoge aandelen van Belvus, Energy Together en Ecofix Gas & Power worden verklaard door het beperkte aantal klanten. In absolute aantallen is het aantal ingebrekestellingen bij deze leveranciers zeer beperkt. Aspiravi Energy verstuurde in 2025 geen ingebrekestellingen.

Figuur 9: Het aantal huishoudens dat minstens één ingebrekestelling kreeg per energieleverancier ten opzichte van het aantal unieke huishoudelijke afnemers van deze leverancier

2.3. Afbetalingsplannen en uitstaande schulden

Wanneer een afrekening onverwacht hoog is, kan de energieleverancier ermee instemmen dat de klant de schuld afbetaalt via een afbetalingsplan. Een (onverwacht) hoge afrekening kan het gevolg zijn van een hoger verbruik dan verwacht, een koude winter, een algemene prijsstijging (zoals bij een energiecrisis), ... Ook een jaarlijkse afrekening voor aardgas die enkel wintermaanden omvat, kan leiden tot een hoge uitstaande schuld. De voorschotten worden immers op jaarbasis berekend en volstaan niet voor de wintermaanden, zodat er bij een eindafrekening veel bijbetaald moet worden. Pas bij een volgende eindafrekening zal de klant dan geld recupereren. Uit de meest recente EU-SILC-enquête (zie bijlage 7) blijkt dat niet elk gezin zomaar een onverwachte uitgave van €1.450 of meer kan dragen. Dit vormt voor meer dan 900.000 inwoners van het Vlaamse Gewest (13,6% van de Vlaamse bevolking) een probleem.

Op Vlaams niveau zijn er een aantal bepalingen in de regelgeving die klanten meer inzicht moeten geven in hun verbruik, de kosten die daaraan verbonden zijn en de mogelijke financiële gevolgen van een nieuw contractvoorstel met als doel een *'bill shock'* te voorkomen. Zo is elke leverancier verplicht om afnemers met digitale meters maandelijks een afrekening op basis van het werkelijk verbruik te bezorgen als die afnemer dat vraagt. Ook moeten leveranciers maandelijks nauwkeurige verbruiksgegevens en energiekostenramingen gebaseerd op het werkelijke verbruik ter beschikking stellen³⁷. In de onlineklantzone moet een klant met een digitale meter ook de aangerekende maandafname en maandinjectie, de toepasselijke prijsformule en de werkelijke indexwaarden van de parameters die in de prijsformule werden gebruikt terugvinden³⁸. Sinds 1 juli 2025 moet op iedere voorschotfactuur, afrekeningsfactuur en contractvernieuwing van huishoudelijke afnemers (die niet genieten van het sociaal tarief), een unieke identificatiecode staan van de versie van het product waarop de afnemer heeft ingetekend of die wordt aangeboden bij contractvernieuwing. Deze unieke identificatiecode moet ook worden getoond in de vorm van een link en een QR-code, die de afnemer onmiddellijk leidt naar een vergelijking van dit contract met het bestaande marktaanbod in de V-test³⁹. Zo krijgt de afnemer een indicatie van het effect van het nieuwe contractvoorstel op zijn energie-uitgaven.

2.3.1. Opgestarte en lopende afbetalingsplannen

Figuur 10 toont hoeveel afbetalingsplannen er in een bepaald jaar liepen en hoeveel nieuwe afbetalingsplannen er in het desbetreffende jaar werden opgestart.

In 2025 liepen er **177.139 afbetalingsplannen**. Dat betekent dat er minstens één aflossing gebeurde in 2025. Dat is een **daling met 6,04%** ten opzichte van het aantal van 2024. Toen liepen er 188.530 afbetalingsplannen. Het aantal lopende afbetalingsplannen handhaaft zich zo wel op een niveau dat hoger is dan voor de energiecrisis.

Figuur 10 toont ook het aantal opgestarte afbetalingsplannen. Dit is het aantal afbetalingsplannen waarvoor in het desbetreffende jaar een eerste aflossing moest gebeuren. Na de daling van 2024 zien we terug een stijging: in 2025 werden **133.288 afbetalingsplannen opgestart**, een stijging van

---

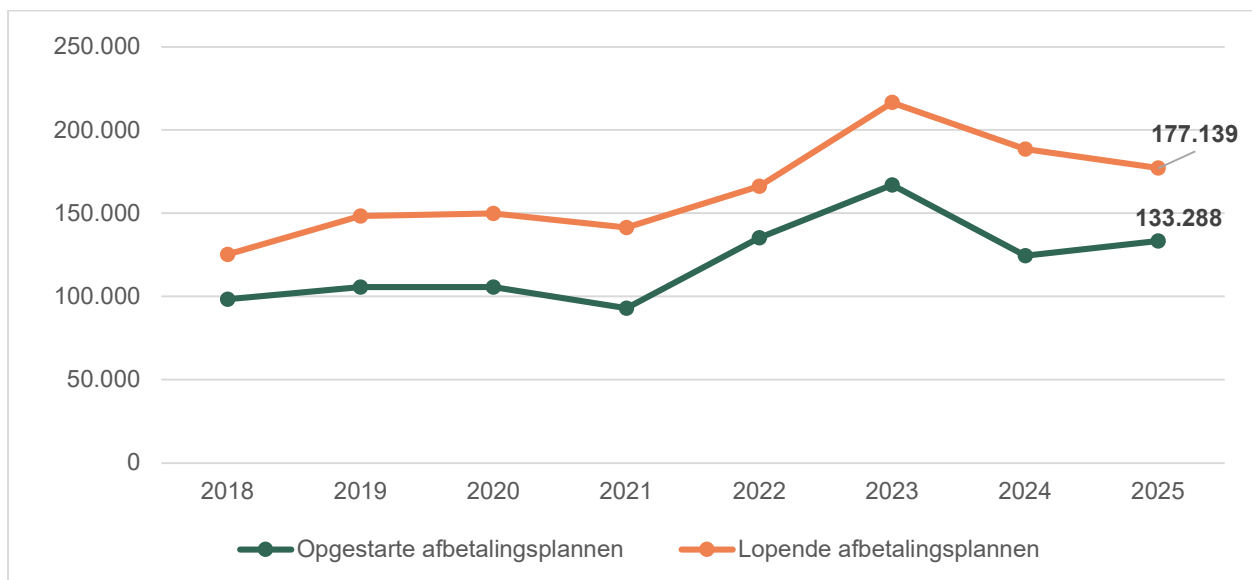
³⁷ Artikel 3.2.18, 10°/1 Energiebesluit

³⁸ Artikel 3.2.18, 18° Energiebesluit

³⁹ Artikel 3.2.18, 20° Energiebesluit

7,06%. 12,12% van de afbetalingsplannen werd opgestart voor een gezin dat recht had op sociaal tarief.

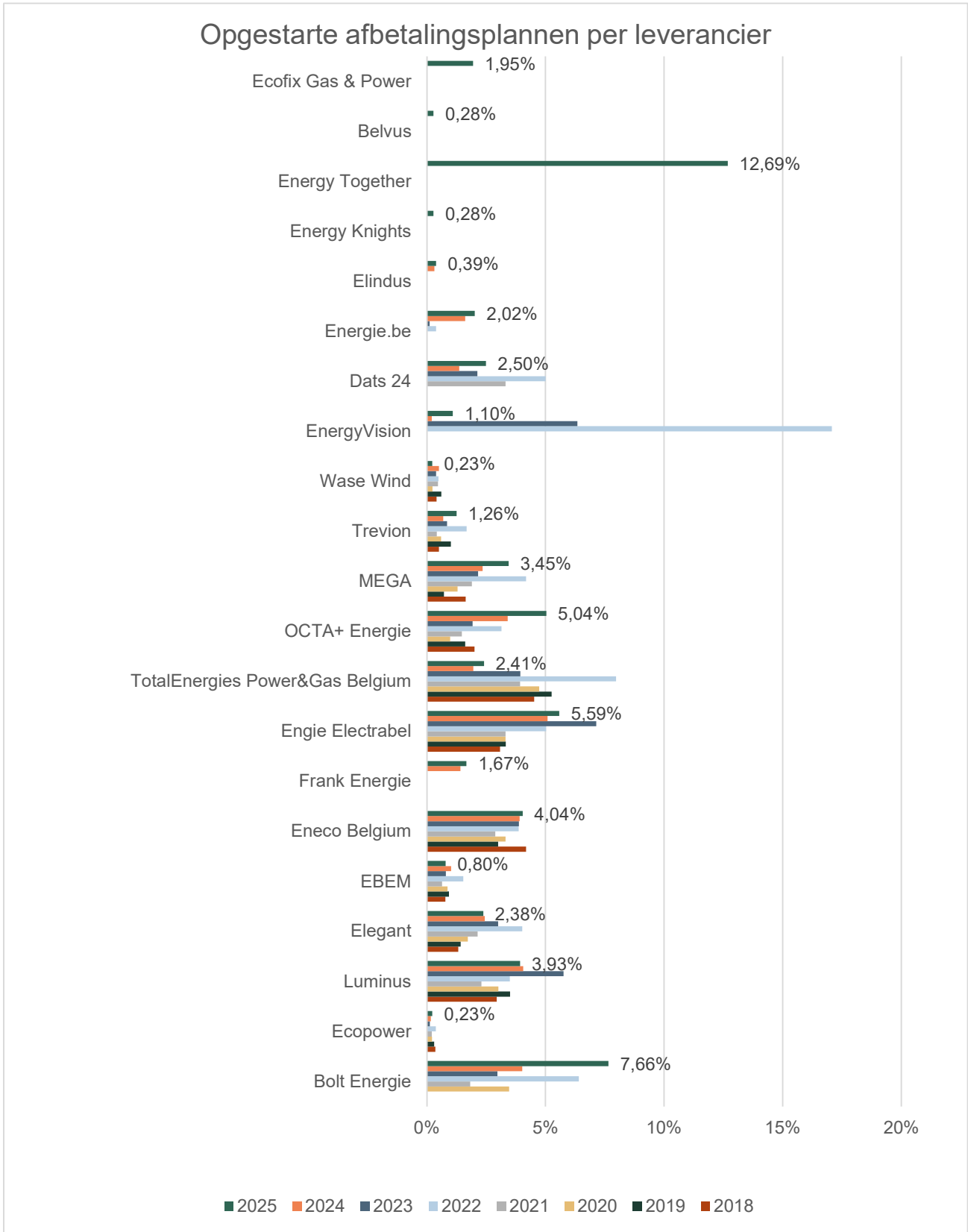
Dat in 2025 het aantal lopende afbetalingsplannen daalt terwijl het aantal opgestarte afbetalingsplannen toeneemt is nog een gevolg van de scherpe daling van het aantal opgestarte afbetalingsplannen in 2024. Toen werd een kwart minder afbetalingsplannen toegestaan. Die daling zet zich door in een (minder scherpe) daling van het aantal lopende afbetalingsplannen in 2025.

Figuur 10: Evolutie aantal opgestarte afbetalingsplannen bij commerciële leveranciers

Figuur 11 toont het aantal opgestarte afbetalingsplannen per energieleverancier, ten opzichte van het aantal unieke huishoudelijke klanten van de leverancier. Bij de meeste leveranciers zien we een status quo van het relatieve aandeel opgestarte afbetalingsplannen. Bij Bolt Energie, Dats 24, Octa+ Energie, Power Online (MEGA) en Trevion zien we een significante toename van het relatieve aandeel opgestarte afbetalingsplannen⁴⁰. Het grote aandeel opgestarte afbetalingsplannen van Energy Together wordt verklaard door het beperkte aantal klanten van deze leverancier. In absolute cijfers gaat het om erg weinig afbetalingsplannen. Aspiravi Energy startte in 2025 geen afbetalingsplannen op.

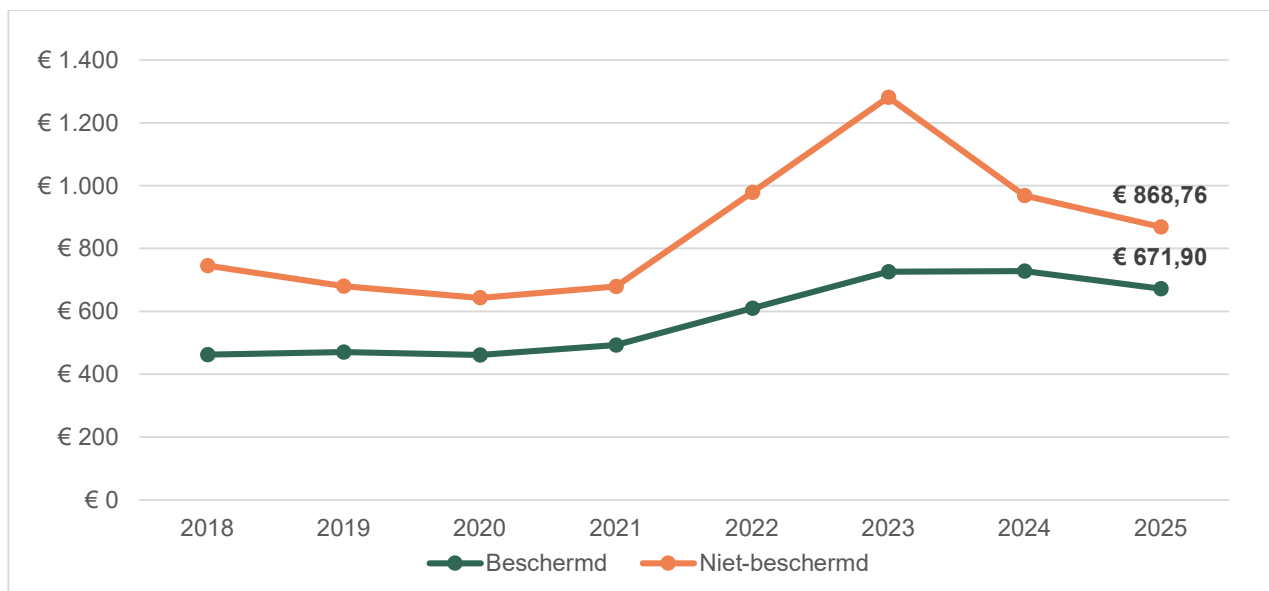
⁴⁰ In 2022 verkreeg EnergyVision een leveringsvergunning. Deze leverancier had toen in verhouding tot het beperkte aantal klanten dat ze beleverden een relatief hoog aantal opgestarte afbetalingsplannen. De aantallen van de afbetalingsplannen daalden in 2023 en 2024. In absolute cijfers gaat het bij deze leverancier om een zeer laag aantal afbetalingsplannen.

Figuur 11: Aantal opgestarte afbetalingsplannen per energieleverancier ten opzichte van het aantal unieke huishoudelijke afnemers dat beleverd wordt door deze leverancier

2.3.2. Gemiddelde uitstaande schuld, gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag en de gemiddelde looptijd

De gemiddelde schuld die uitstond op het moment dat het afbetalingsplan werd afgesloten, was in 2025 **€844,9**. **Vergeleken met 2024 daalde de gemiddelde schuld in 2025 met 9,8%**. In 2024 bedroeg dit gemiddelde nog €937,18. Na de stijgingen in 2022 en 2023 was de gemiddelde uitstaande schuld in 2024 nog met 21,2% gezakt. Ondanks de stijging van de energiekosten in 2025 (zie sectie 1.3.1) daalde de gemiddelde uitstaande schuld evenwel. Dit past in de trend dat in 2024 de monetaire armoede in Vlaanderen afnam van 10,9% naar 7,2 % in 2025⁴¹. Dit wordt meer in detail besproken in bijlage 7. De daling van de gemiddelde uitstaande schuld liet zich het sterkst voelen bij **niet-beschermd afnemers**. Die daalde met exact €100 van €968,76 in 2024 naar **€868,76** in 2025. Dat is een daling van 10,3%. Voor **beschermd afnemers** daalde de gemiddelde uitstaande schuld in 2025 met 7,7% naar **€671,90**. De plafonnering en het 'carry forward'-principe bij de berekening van de sociale maximumprijs verklaart het verschil in evolutie (zie ook bijlage 4).

Figuur 12: Evolutie gemiddelde uitstaande schuld

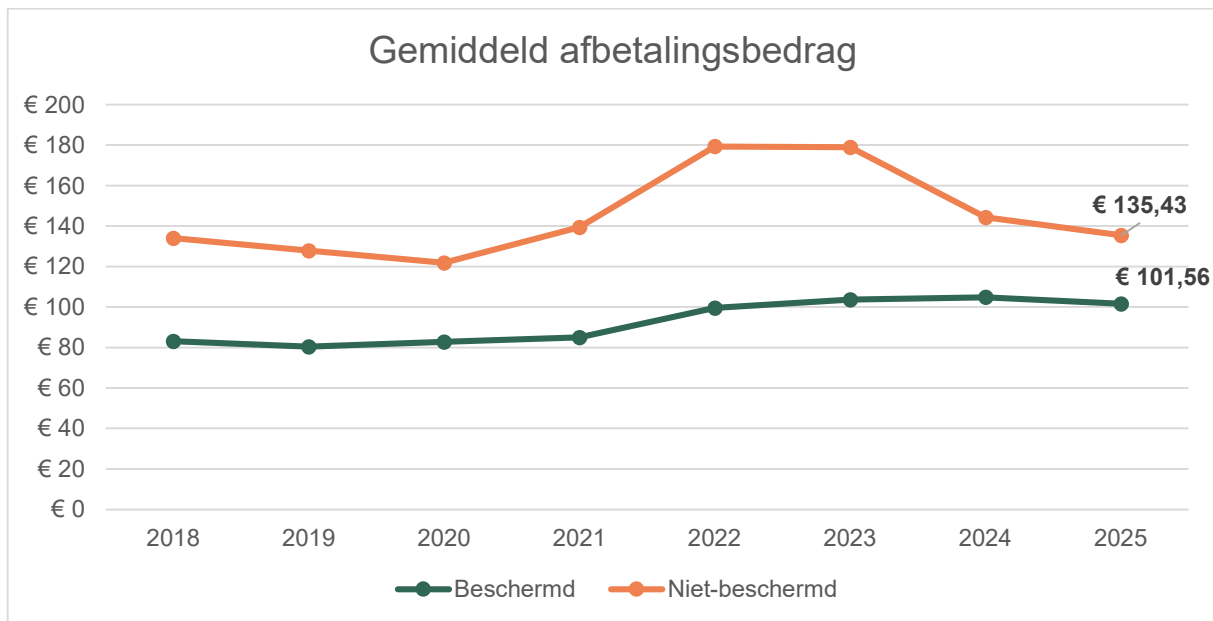
Het **gemiddelde afbetalingsbedrag per maand** van de in 2025 opgestarte afbetalingsplannen was **€131,3**. Vorig jaar bedroeg dit gemiddelde €139,2. De **daling** in 2025 ten opzichte van vorig jaar bedraagt **5,7%**. De **gemiddelde looptijd** van de opgestarte afbetalingsplannen kent voor het tweede jaar op rij in 2025 een **kleine terugval**. In 2023 bedroeg die gemiddelde looptijd 7,6 maanden. In 2024 was dit 7,4 maanden en in 2025 7,2 maanden Dit is nog altijd meer dan een maand langer dan de gemiddelde looptijd van de afbetalingsplannen voor de energiecrisis. Tabel 2 toont de gegevens van de laatste jaren.

⁴¹ <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/inkomen-en-armoede/bevolking-in-armoede-of-sociale-uitsluiting> en <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting#news>

Jaar	Gemiddelde uitstaande schuld	Gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag	Gemiddelde looptijd (in maanden)
2018	€713,97	€128,39	6,3
2019	€652,25	€121,45	6,5
2020	€624,52	€117,96	6,5
2021	€637,15	€127,31	6,3
2022	€907,73	€164,06	7,3
2023	€1.189,48	€166,47	7,6
2024	€937,18	€139,20	7,4
2025	€844,90	€131,33	7,2

Tabel 2: Evolutie van de gemiddelde uitstaande schuld, het gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag en de gemiddelde looptijd voor de opgestarte afbetalingsplannen in het desbetreffende jaar

Uit Figuur 13 blijkt dat het gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag bij beschermde afnemers licht daalde (-3,1%). Bij niet-beschermde afnemers zakte het gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag met 6,2% van €144,39 naar €135,43.

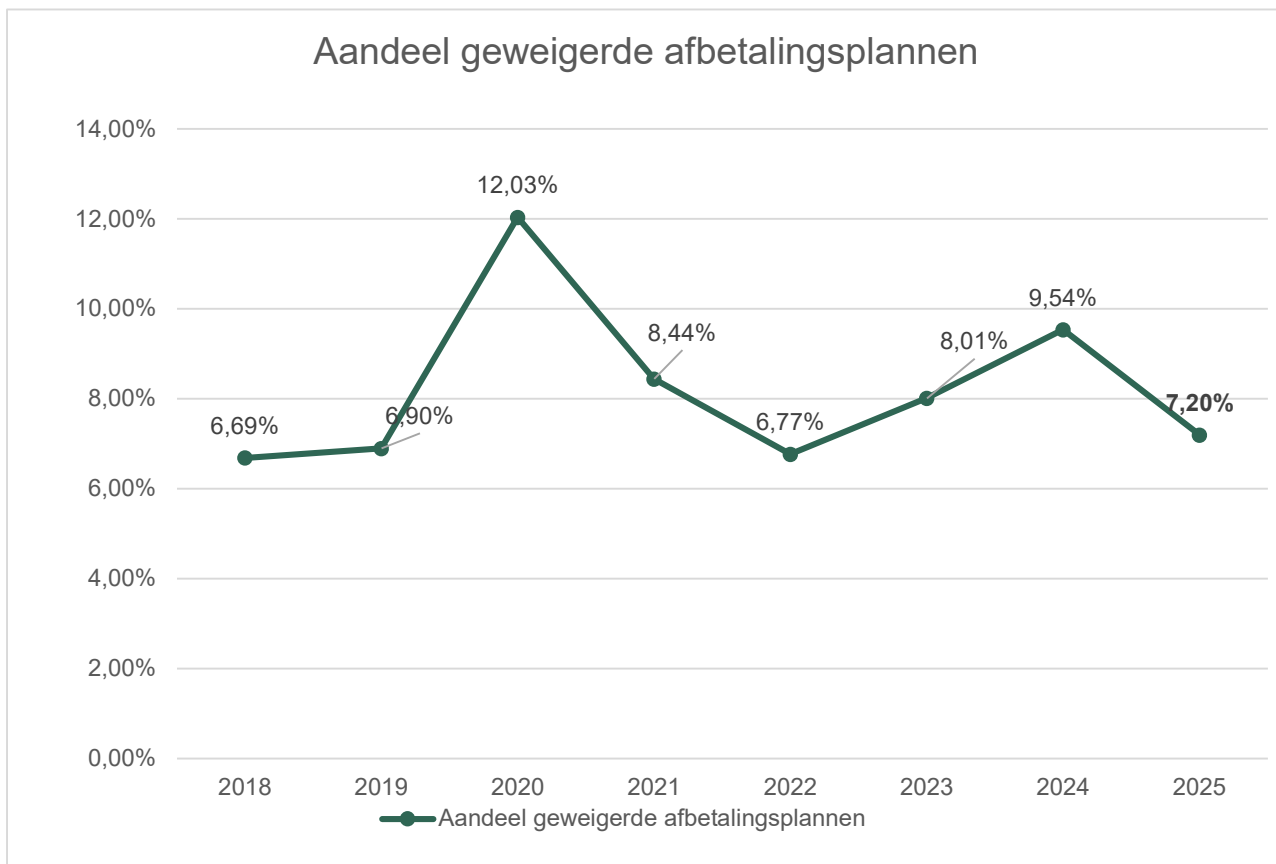

Figuur 13: Evolutie gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag

2.3.3. Geweigerde afbetalingsplannen

De leverancier kan een aanvraag voor een afbetalingsplan weigeren. In 2025 werden **9.592 afbetalingsplannen geweigerd**. In absolute cijfers daalt dit aantal ten opzichte van 2024. Toen weigerden leveranciers 11.875 afbetalingsplannen.

Als we het aantal geweigerde afbetalingsplannen afzetten ten opzichte van het aantal opgestarte afbetalingsplannen zien we dat deze ratio in 2025 is gedaald met 2,34 procentpunten.

Figuur 14: Aandeel geweigerde afbetalingsplannen

In 2025 waren er 6 leveranciers die rapporteerden dat ze in 2025 een afbetalingsplan hadden geweigerd. Het merendeel daarvan werd gerapporteerd door Engie Electrabel. Bij deze leverancier noteren we voor 2025 wel een daling van het aantal geweigerde afbetalingsplannen van 19,18% ten opzichte van 2024. Ook bij Power Online (MEGA) neemt het aantal geweigerde afbetalingsplannen voor het derde jaar op rij af. Na dalingen met 39% en 75% in respectievelijk 2023 en 2024 bedraagt de daling in 2025 42%.

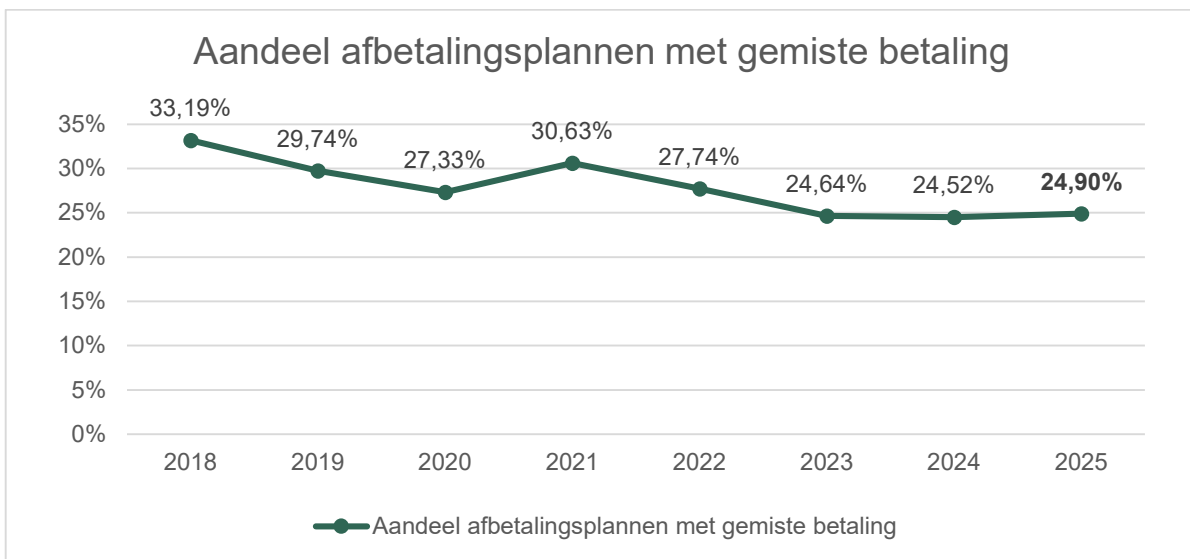
Bepaalde leveranciers geven aan dat ze nooit of heel zelden afbetalingsplannen weigeren, mits de klant akkoord gaat met de voorwaarden die de leverancier voorstelt. In de V-test® rapporteren de leveranciers of er een administratieve kost betaald moet worden bij het opstarten van een afbetalingsplan. Alle leveranciers geven in de V-test® aan dat er geen kost wordt aangerekend voor een afbetalingsplan. Enkel Dats 24 geeft aan dat er een éénmalige, administratieve kost van €30 wordt aangerekend vanaf het tweede afbetalingsplan⁴². Elindus, een leverancier die zich niet actief toelegt op levering aan huishoudens, rekent voor het opmaken van afbetalingsplannen een administratieve kost aan van minimaal €10 per maand voor de volledige periode van het afbetalingsplan. Daarnaast geven sommige leveranciers aan dat ze enkel afbetalingsplannen toestaan voor de (terug)betaling van de afrekening en niet voor voorschotfacturen.

⁴² Bron: V-test®, update april 2026

2.3.4. Aantal niet-nageleefde afbetalingsplannen

Leveranciers rapporteren het aantal afbetalingsplannen waarvoor een betaling niet of te laat gebeurde. De leverancier bepaalt zelf wanneer een betaling als ‘te laat’ wordt gecategoriseerd. De verschillende verwerkingstijd van banktransacties kan daarbij een invloed hebben.

Van alle 177.139 afbetalingsplannen met een afbetaling in 2025, waren er **44.108** of **24,90%** waarvoor **minstens één afbetaling niet of te laat betaald** werd. Dit aandeel blijft al enkele jaren stabiel. In vergelijking met 2021 en eerder lijken er meer haalbare afbetalingsplannen afgesloten te worden. Waar in 2021 nog 2/3de van de afbetalingsplannen correct werd nageleefd steeg dit aandeel de afgelopen jaar tot meer dan drie kwart.

Figuur 15: Afbetalingsplannen waarvan minstens 1 betaling werd gemist

Om de evolutie van de succesratio in de juiste context te plaatsen moet rekening worden gehouden met de verschillende praktijken die leveranciers hanteren rond afbetalingsplannen. Zo annuleren sommige leveranciers een afbetalingsplan onmiddellijk als een klant een betaling mist. In overleg met de klant kan dan wel meteen een nieuw betalingsplan worden opgestart. Deze handelswijze kan leiden tot een toename van het aantal opgestarte (en lopende) afbetalingsplannen en kan zodoende ook de succesratio van de afbetalingsplannen beïnvloeden.

Ondanks deze praktijk en de verschillende interpretaties van een ‘te late’ betaling, geeft deze statistiek wel een indicatie van de haalbaarheid van de afbetalingsplannen voor de klant.

2.3.5. Doorverwijzingen naar het OCMW of erkende instelling voor schuldbemiddeling

Als de klant ervoor kiest om een afbetalingsplan af te sluiten via het OCMW of een erkende instelling voor schuldbemiddeling, is de energieleverancier verplicht om het dossier door te sturen naar het OCMW of de instelling voor schuldbemiddeling. Elke leverancier moet rapporteren hoeveel dossiers op vraag van de klant in het desbetreffende leveringsjaar doorgestuurd werden.

In de praktijk lijkt slechts een beperkt aantal leveranciers dossiers naar voormelde instellingen door te sturen. **Drie leveranciers** rapporteerden voor 2025 dat ze op verzoek van de klant dossiers doorstuurden naar het **OCMW**. Dat zijn evenveel leveranciers als in 2024. In 2025 werden **3.860 dossiers** doorgestuurd. Dat zijn er ongeveer 600 minder dan in 2024, toen 4.472 dossiers werden doorgestuurd naar het OCMW. Het aantal dossiers dat wordt doorgestuurd naar erkende instellingen voor schuldbemiddeling kent een sterke dalende trend. In 2025 stuurden **zes leveranciers 2.689 dossiers** door naar een **erkende instelling voor schuldbemiddeling**. In 2024 stuurden evenveel leveranciers 4.541 dossiers door. Bij de evolutie van deze statistiek maken we de kanttekening dat leveranciers sinds 2 november 2023 werken met het platform 'JustRestart'⁴³. Dat is sinds 2 november 2023 het centrale online register voor alle dossiers van collectieve schuldenregeling in België. Het vervangt grotendeels de vroegere papieren procedure en centraliseert de communicatie tussen alle betrokkenen in één digitaal dossier. Leveranciers worden zo sneller geïnformeerd als een afnemer in schuldbemiddeling zit.

2.3.6. Doorverwijzingen naar professionele invorderingsbureaus

Met de wijziging van het Energiebesluit die op 1 juli 2022 in werking trad, werd het voor leveranciers verplicht om ook jaarlijks te rapporteren over het aantal dossiers dat ze wegens wanbetaling doorgeven aan een professioneel invorderingsbureau. Het gaat om alle invorderingen, zowel bij actieve als bij voormalige klanten. Onder '*professioneel invorderingsbureau*' wordt elke onderneming begrepen die ingeschreven staat op de lijst van de FOD Economie⁴⁴ en zo erkend is om consumentenschulden in te mogen vorderen. Op deze lijst staan geen gerechtsdeurwaarders of advocaten terwijl heel wat leveranciers voor invordering samenwerken met gerechtsdeurwaarders en advocaten. Dossiers die ze doorsturen naar deze derde partijen rapporteren leveranciers niet. Uit de toelichting bij de rapportering blijkt evenwel dat dit soms om substantiële aantallen gaat. Om ook deze in beeld te krijgen gaf de Vlaamse Regering haar eerste principiële goedkeuring aan een besluit waarmee de woorden "professioneel invorderingsbureau" vervangen wordt door de zinsnede "*onderneming die voor rekening van de leverancier onbetaalde schulden minnelijk zal invorderen of die tegen betaling overgenomen schuldvorderingen minnelijk zal invorderen, in het kader van de toepassing van artikel XIX.20, §1 van het Wetboek van economisch recht*".

Dat heel wat energieleveranciers dossiers voor invordering doorgeven aan een derde partij voor minnelijke invordering blijkt overigens ook uit het activiteitenverslag over 2025 van de Federale Ombudsdienst voor Energie. De klachten over invorderingskosten en/of kosten van professionele schuldinvoerders blijven met 947 klachten in 2025 op het hoge niveau van 2024 (907 klachten). Ter vergelijking: in 2023 registreerde de Federale Ombudsdienst 616 klachten gerelateerd aan dit thema. Het gaat dan om geschillen met energiebedrijven over energieschulden die zijn overgedragen of verkocht aan professionele schuldinvoerders (incassobureau, advocatenkantoor of gerechtsdeurwaarder).

De Federale Ombudsdienst wijst er in zijn activiteitenverslag op "*...dat sommige leveranciers meer en soms sneller hun schulden overdragen of verkopen aan professionele schuldinvoerders. Deze minnelijke invordering door of de verkoop van energieschulden aan professionele schuldinvoerders zorgt regelmatig voor problemen, niet alleen wat de aangerekende kosten of*

⁴³ https://justitie.belgium.be/nl/nieuws/persberichten/justrestart_volledige_digitalisering_van_collectieve_schuldenregeling

⁴⁴ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Publications/files/Lijst-schuldinvoerders.pdf>

*(weliswaar gereguleerde) schadebedingen betreft, maar ook op het vlak van communicatie tussen de betrokken leverancier en de schuldinvorderaar, zelfs als de betrokken klant zijn financiële situatie al heeft geregulariseerd.*⁴⁵

In 2025 stuurden **15 leveranciers 21.966 dossiers** door naar een professioneel invorderingsbureau. Dat is een daling met 18,8% in vergelijking met het totaal in 2024. Toen rapporteerden er 12 leveranciers voor deze indicator. Voor 12,4% van de afbetalingsplannen die in 2025 werden opgestart schakelden leveranciers een professioneel invorderingsbureau in. Sinds 2022, toen voor het eerst voor deze indicator werd gerapporteerd, zit dit aandeel eerder in dalende lijn. In 2022 bedroeg het aandeel 20,6%, in 2023 13,1% en in 2024 14,3%.

2.4. Opzeggingen leveringscontract elektriciteit en aardgas

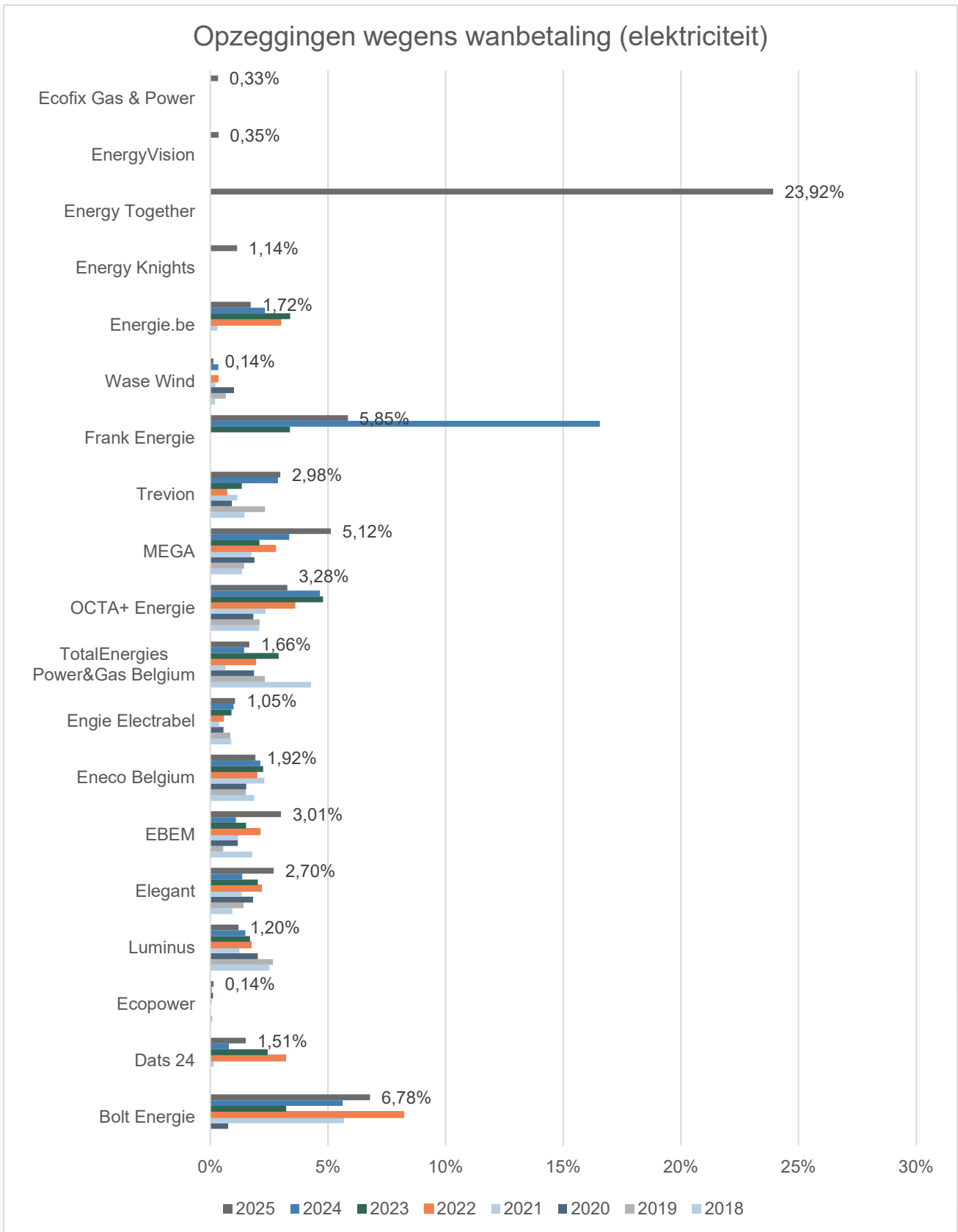
Wanneer een afnemer geen gevolg geeft aan een ingebrekestelling, er geen afbetalingsplan wordt afgesproken of het afgesproken afbetalingsplan niet correct wordt nageleefd, kan de leverancier het contract van de klant opzeggen (zie bijlage 1). Zoals hierboven aangegeven is de opzegtermijn voor commerciële energieleveranciers sinds 1 juli 2022 45 dagen.

De leveranciers rapporteren over het aantal contracten dat ze wegens wanbetaling opzegden in 2025. Figuur 16 toont de evolutie van het aantal elektriciteitscontracten dat de leverancier opzegde wegens wanbetaling in verhouding tot het aantal toegangspunten elektriciteit dat die leverancier beleeft. Aspiravi Energy, Belvus en Elindus zegden in 2025 geen contracten wegens wanbetaling op. Bij de meeste leveranciers zien we een (lichte) daling van dit percentage ten opzichte van 2024. Bij Bolt Energie, Dats 24, EBEM, Elegant en Power Online (MEGA) zien we een grotere stijging van het aandeel. Het grote aandeel van Energy Together is het meest opvallend. Aangezien het aantal klanten van deze leverancier eerder laag is, is het aantal opzeggingen in absolute cijfers eerder beperkt. Bij aardgas zien we gelijkaardige trends.

Afnemers die geen oplossing vinden met hun leverancier, en waar de opzegging dus niet geannuleerd wordt, kunnen nog altijd binnen de commerciële markt blijven door een contract te sluiten met een andere leverancier. Indien ze geen andere commerciële leverancier vinden of dit niet tijdig in orde brengen, komen ze terecht bij Fluvius als sociale leverancier. In volgend hoofdstuk, onder sectie 3.3 gaan we dieper in op de evolutie van het aantal klanten dat wegens wanbetaling bij de sociale leverancier terecht kwam zoals ze door de netbeheerder werden gerapporteerd.

---

⁴⁵ [Activiteitenverslag 2025](#) – Ombudsdienst voor Energie, p. 79.

Figuur 16: Aantal opzeggingen van elektriciteitscontracten wegens wanbetaling per energieleverancier ten opzichte van het aantal toegangspunten elektriciteit dat beleverd wordt door deze leverancier

3. Statistieken Fluvius (distributienetbeheerders)

Wanneer het contract van een huishoudelijke afnemer definitief opgezegd wordt door zijn commerciële leverancier (ook 'drop' genoemd) en hij binnen de termijn van 45 dagen geen oplossing meer vindt met zijn huidige leverancier en geen contract kan sluiten met een nieuwe commerciële leverancier komt deze afnemer bij Fluvius terecht. De distributienetbeheerder fungeert dan als sociale leverancier. Ook de distributienetbeheerder of sociale leverancier rapporteert jaarlijks voor 31 maart cijfergegevens over de sociale openbaardienstverplichtingen.

Voor alle indicatoren worden de aantallen gerapporteerd opgedeeld tussen beschermde en niet-beschermde huishoudelijke klanten. Niet-beschermde huishoudelijke afnemers worden beleverd aan het standaardtarief bij de distributienetbeheerder. Beschermde afnemers worden verder beleverd aan de sociale maximumprijs.

Zoals aangehaald in sectie 1.3.1 zijn de verschillen tussen het standaardtarief en wat gezinnen op de commerciële markt betalen voor elektriciteit en aardgas zeer beperkt. Figuren 3 en 4 tonen dat een gemiddeld verbruik tegen het standaardtarief in 2025 voor elektriciteit zelfs net iets goedkoper was wanneer we dit vergelijken met wat een Vlaams gezin gemiddeld werkelijk betaalde aan een commerciële leverancier. Voor aardgas is de gemiddelde jaarlijkse kost tegen het standaardtarief iets hoger dan wat een gezin voor eenzelfde verbruik betaalde op de commerciële markt. De financiële prikkel om terug te keren naar de commerciële markt is voor klanten van de sociale leverancier beperkt. Voor beschermde klanten is de financiële prikkel om terug te keren er niet. Zij betalen altijd de sociale maximumprijs, ongeacht door welke leverancier ze beleverd worden. Voor deze groep kan het wel lonen om terug te keren naar een commerciële leverancier als ze zonnepanelen hebben. De sociale leverancier betaalt immers geen terugleveringsvergoeding. Sinds april 2026 moeten leveranciers in de V-test® rapporteren met welk terugleveringscontract een contract voor afname gecombineerd kan worden. We maken hierbij de kanttekening dat uit onze Marktmonitor blijkt dat beschermde afnemers (25%) veel minder vaak zonnepanelen hebben dan niet-beschermde afnemers (44%)⁴⁶. We maken hierbij de kanttekening dat het aantal respondenten dat recht heeft op sociaal tarief in de steekproef te beperkt is om representatieve conclusies te kunnen trekken.

3.1. Beschermde afnemers bij de sociale leverancier

Het relatief aantal beschermde afnemers is hoger bij Fluvius dan het overeenkomstige aandeel in de commerciële markt. Op 31 december 2025 had **20,71%** van de **elektriciteitsklanten** bij de distributienetbeheerder het beschermd statuut, hetzij **16.572 huishoudelijke afnemers**. Eind 2024 bedroeg dit aandeel 20,53%. Het aantal **beschermde afnemers** voor **aardgas** volgt een gelijkaardige tendens. Voor aardgas konden in 2025 **12.913 huishoudelijke afnemers** of **20,70%**, beleverd door Fluvius, genieten van de sociale maximumprijs. In 2024 bedroeg dat aandeel 20,55%.

---

⁴⁶ Raadpleegbaar via <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2025-17>

Beschermde afnemers	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Elektriciteit	13.550	13.809	14.229	24.270	26.442	13.333	16.235	16.572
Aardgas	10.099	10.318	10.576	18.172	20.179	10.186	12.629	12.913

Tabel 3: Evolutie rechthebbenden op sociale maximumprijs elektriciteit bij Fluvius (telkens op 31/12)

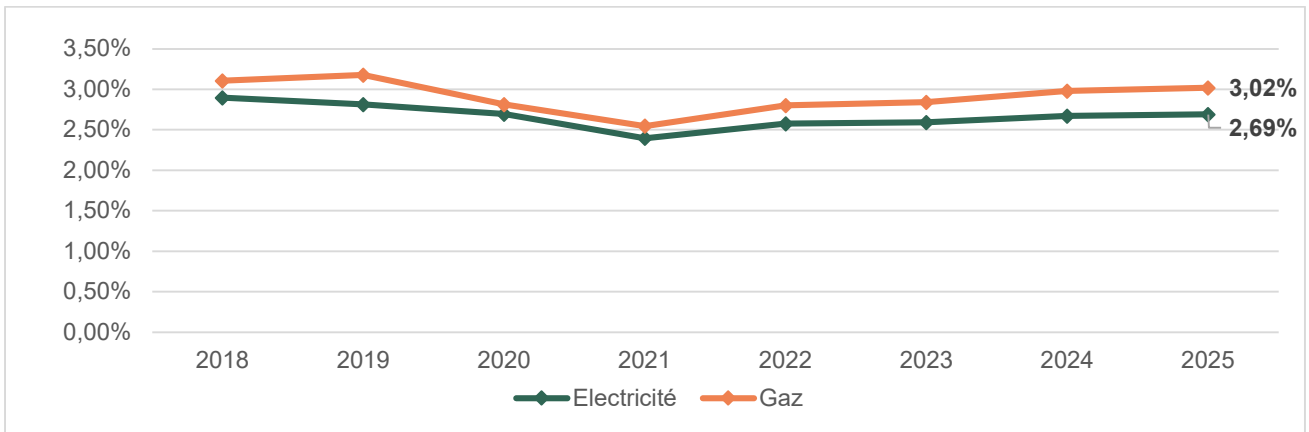
3.2. Evolutie klantenportefeuille Fluvius als sociale leverancier

In totaal waren er op 31 december 2025 **2.973.655 huishoudelijke toegangspunten** voor **elektriciteit** en **2.066.203 huishoudelijke toegangspunten** voor **aardgas**. Hiervan werden op diezelfde datum respectievelijk **80.028 afnemers** voor **elektriciteit** en **62.384 afnemers** voor **aardgas beleverd** door de **distributienetbeheerder als sociale leverancier**. Het gaat om stijgingen met respectievelijk 1,20% en 1,51% t.o.v. 2024. In totaal leverde Fluvius eind 2025 aan **85.019 unieke gezinnen** elektriciteit en/of aardgas. Dat zijn ongeveer 600 gezinnen meer dan eind 2024.

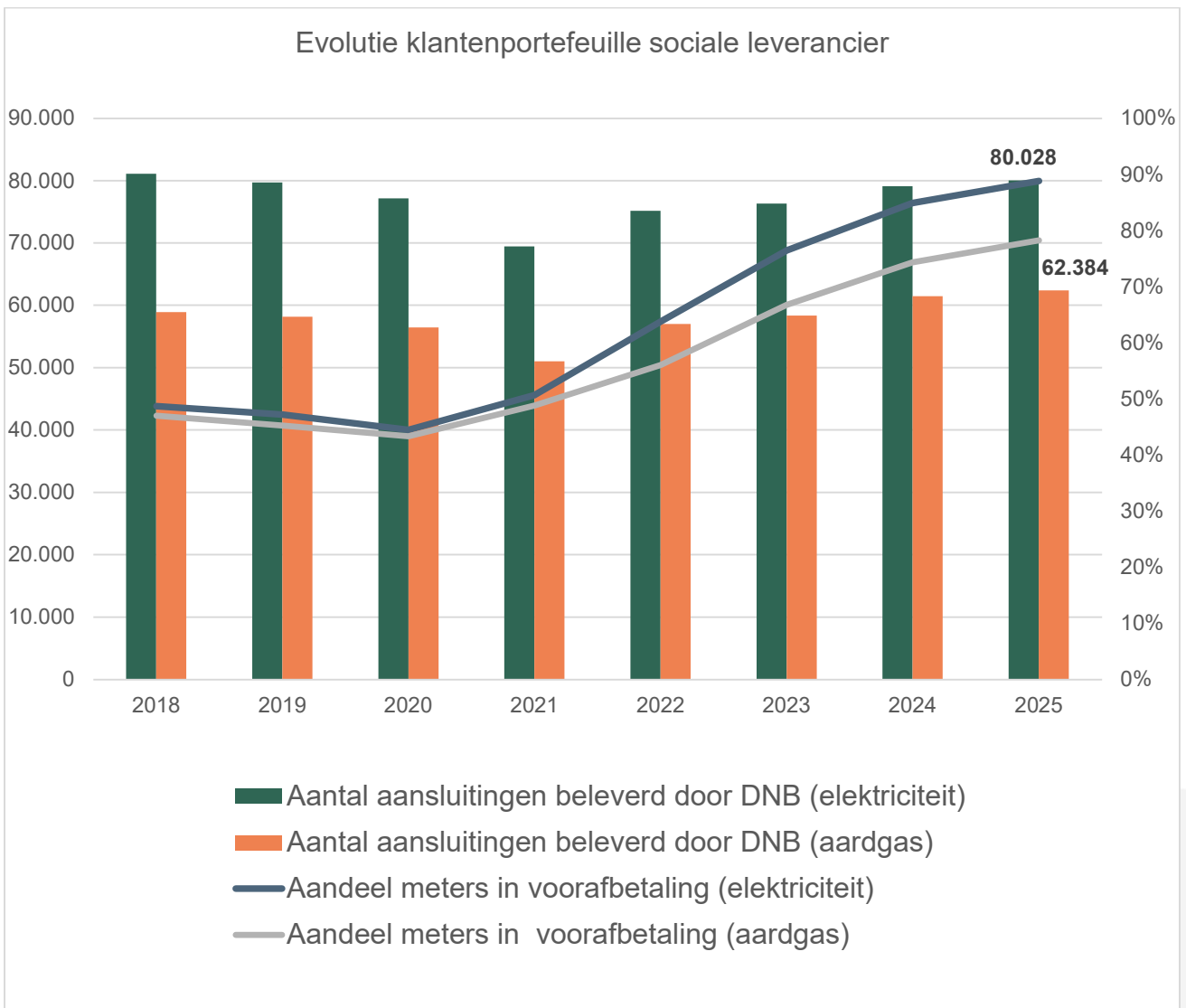
Net zoals de afgelopen jaren daalde in de eerste maanden van 2025 het aantal afnemers bij de sociale leverancier nog om vanaf mei 2025 gestaag te groeien. Deze groei stopte uiteindelijk in januari 2026. Sindsdien zit het aantal klanten bij de sociale leverancier opnieuw in dalende lijn. Deze evolutie kan worden verklaard door volgende factoren:

- Het merendeel van de opzeggingen van leveringscontracten door commerciële leveranciers gebeurde in de tweede jaarhelft van 2025
- Er lijkt ook een verklaring te liggen in de combinatie van de werking via de voorafbetalingsfunctie en het seizoenseffect. Klanten bij de sociale leverancier betalen het verbruik in principe via opladingen van de digitale meter (waarin de voorafbetalingsfunctie is geactiveerd). De kosten voor het verbruik van aardgas liggen veel hoger in de wintermaanden. Dit kan klanten bij de sociale leverancier er tijdens de winterperiode sneller toe brengen om terug te keren naar de commerciële markt waar ze de kosten voor dit verbruik met voorschotfacturen over een jaar kunnen spreiden.

Figuur 17 toont de evolutie van het aandeel huishoudelijke afnemers beleverd door de distributienetbeheerder tegenover het totale aantal toegangspunten de laatste jaren. 2,69% van de huishoudelijke toegangspunten voor elektriciteit en 3,02% van de huishoudelijke toegangspunten voor aardgas werden beleverd door de sociale leverancier. Deze aandelen stegen ten opzichte van 2024 met respectievelijk 0,02 en 0,04 procentpunten.

Figuur 17: Evolutie van het aandeel huishoudelijke afnemers beleverd door de DNB

Figuur 18: Evolutie klantenportefeuille sociale leverancier

Voor **elektriciteit** werden **71.083** of **88,8%** van die afnemers beleverd via een (digitale) **meter met geactiveerde voorafbetalingsfunctie**. Het gaat om een groei van ongeveer 4 procentpunten

tegenover 2024. Eind 2022 had ongeveer 64% van de klanten bij de distributienetbeheerder een meter met geactiveerde voorafbetalingsfunctie. Voor **aardgas** zien we een stijging van 56% op het einde van 2022 naar ongeveer 74% eind 2024 tot **78,3%** op het einde van 2025. In absolute cijfers waren er op 31 december 2025 48.842 afnemers met een digitale aardgasmeter met geactiveerde voorafbetalingsfunctie. **Ten opzichte van 2024 nam het aantal digitale meters voor elektriciteit en aardgas toe met resp. 5,88% en 6,96%**. In januari 2026 kwam er voor het eerst in zes jaar een einde aan de groei van het aantal meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie wat erop kan wijzen dat het plafond van het aantal meters in Prepaid ten opzichte van de totale portefeuille bereikt wordt.

De sterke stijging van het aantal meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie is een gevolg van de wanbetalingsprocedure die vanaf 1 juli 2022 werd gewijzigd. In het verleden installeerde de distributienetbeheerder een budgetmeter wanneer een afnemer facturen niet betaalde. Dit was een toestel dat werd aangesloten op de analoge meter en waarmee de afnemer het verbruik vooraf kon betalen. Met de uitrol van de digitale meter werd ervoor geopteerd om niet langer deze klassieke budgetmeters te plaatsen maar meteen een digitale meter te installeren. De netbeheerder kan in deze digitale meters vanop afstand een voorafbetalingsfunctie activeren in geval de afnemer zou nalaten facturen te betalen. Vanaf 1 januari 2023 zijn de klassieke budgetmeters niet meer in gebruik. Alle klanten die via de voorafbetalingsfunctie hun verbruik betalen doen dit via een actieve voorafbetalingsfunctie op de digitale meter. Er is nog een klein aandeel afnemers van elektriciteit die het verbruik niet via de voorafbetalingsfunctie betalen. Het gaat bijvoorbeeld om klanten waar geen digitale meter kan geplaatst worden door bijvoorbeeld plaatsgebrek of om technische redenen of om klanten die een digitale meter hebben maar waar de communicatie met die meter onvoldoende stabiel verloopt. Er is ook een groep klanten die recent bij Fluvius als leverancier terecht kwam en waar de digitale meter nog niet kon worden geïnstalleerd. Tot slot is er ook een groep die al vóór 1 juli 2022 klant waren bij Fluvius en steevast voorschotfacturen correct betalen waardoor er geen aanleiding is om bij hen een digitale meter te installeren. Al deze klanten betalen het verbruik nog via voorschotfacturen.

Het activeren van de voorafbetalingsfunctie gebeurde vóór 1 juli 2022 pas nadat de afnemer betalingsverplichtingen tegenover de distributienetbeheerder niet had nageleefd. Sinds 1 juli 2022 wordt voor elke klant die bij de sociale leverancier terecht komt voor elektriciteit meteen de voorafbetalingsfunctie geactiveerd. Bij aardgas wordt wel nog eerst gewerkt met voorschotfacturen. In geval van wanbetaling is sinds 1 juli 2022 de periode tussen de ingebrekestelling en het inschakelen van de voorafbetalingsfunctie wel ingekort van 60 naar 20 kalenderdagen (cfr. bijlage 2). Dat het aandeel meters in voorafbetaling voor aardgas minder hoog is, is dus een gevolg van de keuze om voor afnemers van aardgas die wegens wanbetaling worden gedropt niet meteen de voorafbetalingsfunctie te activeren.

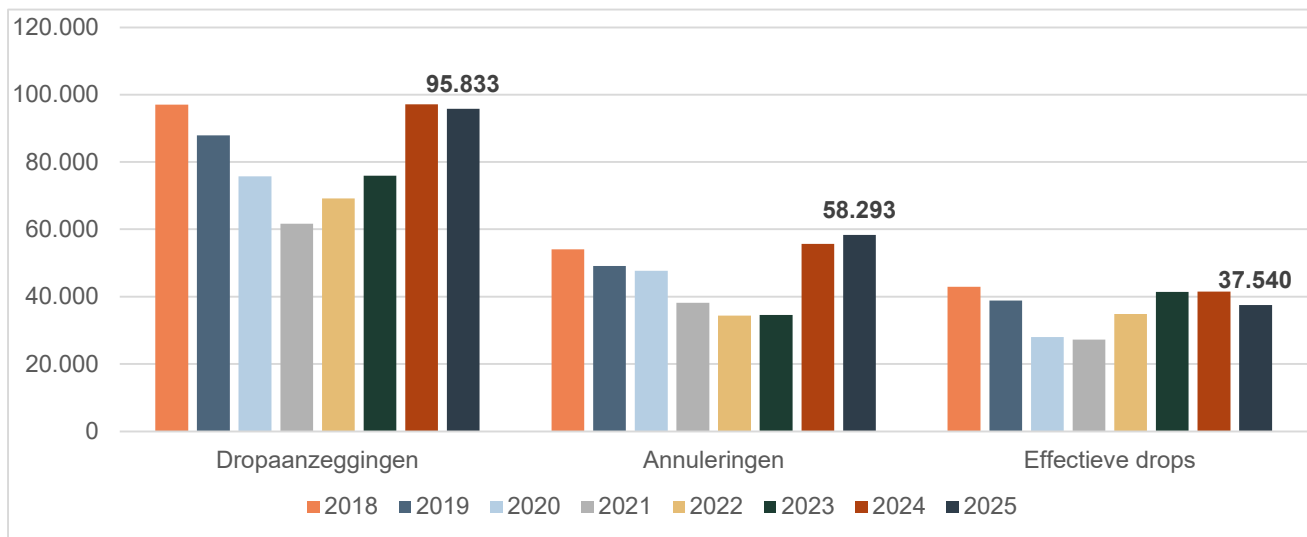
Sommige gezinnen hebben meer dan 1 meter met voorafbetalingsfunctie voor elektriciteit, bijvoorbeeld omdat ze een aparte meter voor hun verwarming op elektriciteit hebben waarvoor ook een meter met voorafbetalingsfunctie wordt geplaatst. Het aantal gezinnen dat elektriciteit afneemt via een digitale meter met voorafbetalingsfunctie is daarom lager dan het totaal aantal actieve digitale meters. Eind 2025 waren er **73.545 elektriciteitsmeters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie**, ofwel 2,47% van alle huishoudelijke aansluitingen. Op het einde van 2024 waren dat er 69.637 of 2,35% van de huishoudelijke aansluitingen. Het aandeel aardgasmeters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie kende een gelijkaardige groei in 2025. Eind 2025 had 2,36%

van alle aansluitingen voor aardgas een digitale meter met geactiveerde voorafbetalingsfunctie. Een jaar eerder bedroeg dat aandeel nog 2,21%.

3.3. Opzeggingen bij leveranciers zoals gerapporteerd door Fluvius

3.3.1. Elektriciteit

Figuur 19 toont de evolutie van het aantal elektriciteitscontracten dat door de leveranciers wegens wanbetaling werd opgezegd, zoals deze op basis van het berichtenverkeer door Fluvius werd gerapporteerd. De grafiek toont het aantal aanvragen van leveranciers om een contract wegens wanbetaling op te zeggen (dropaanzeggingen). Tijdens de opzegtermijn kan de leverancier die opzegging nog annuleren, bijvoorbeeld wanneer de klant alsnog achterstallige schulden betaalt (annuleringen). Het aantal dropaanzeggingen verminderd met het aantal annuleringen resulteert uiteindelijk in het aantal effectieve drops.

Figuur 19: Opzeggingen wegens wanbetaling zoals gerapporteerd door Fluvius (elektriciteit)

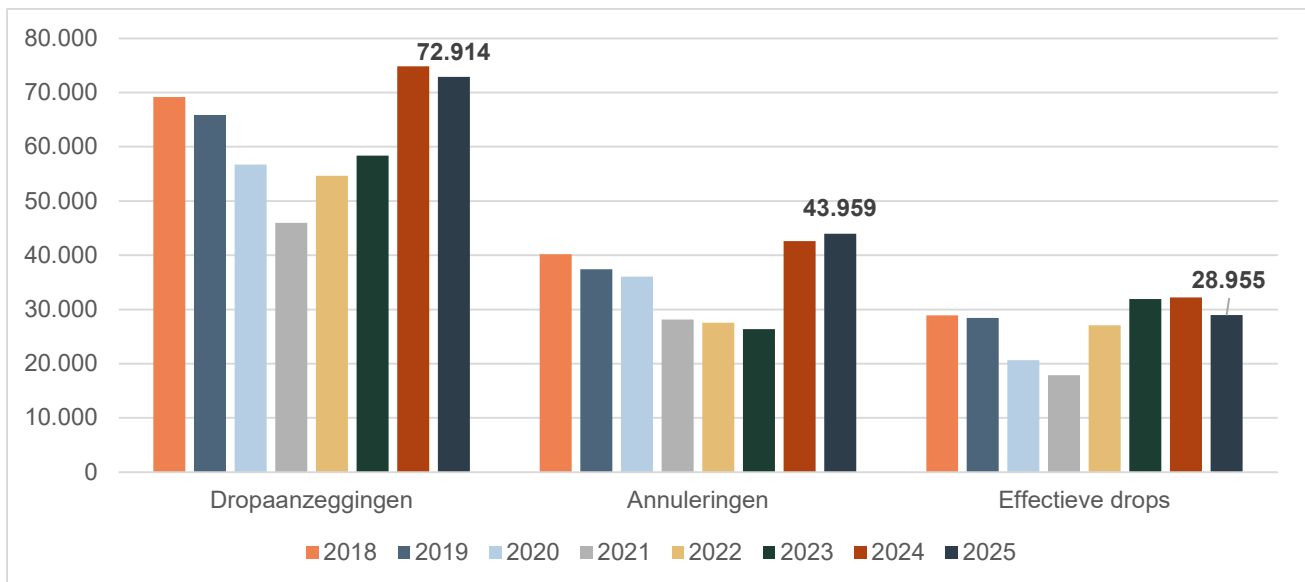
In 2025 waren er **95.833 dropaanzeggingen voor huishoudelijke afnemers** van elektriciteit. In 2024 werden de contracten voor elektriciteit van 97.144 huishoudelijke afnemers door de elektriciteitsleverancier opgezegd. Het aantal opzeggingen blijft zo op een eerder hoog niveau hangen. Terwijl het aantal dropaanzeggingen in 2025 afnam ten opzichte van 2024 (-1,35%) is het aantal **annuleringen van dropaanzeggingen** in 2025 gestegen (+4,75%). Dat aantal kende sinds 2019 een dalende trend, maar deze kwam in 2024 abrupt ten einde. De stijgende trend zet zich in 2025 door. Waar er in 2024 nog 55.649 **dropaanzeggingen** werden **geannuleerd**, waren dit er **in 2025 58.293**. Uiteindelijk waren er in 2025 **37.540 effectieve drops** wegens wanbetaling van de elektriciteitsfactuur. Dat is een **daling met 9,53%** ten opzichte van 2024. **12,2%** van de klanten die in 2025 werden gedropt hadden **recht op de sociale maximumprijs** voor elektriciteit.

Na het hoge aantal effectieve opzeggingen in 2023 en 2024 kent dit aantal in 2025 dus een lichte daling. Naast een daling van de gemiddelde uitstaande schuld in 2025 wijst de daling van het aantal effectieve opzeggingen erop dat het aantal gezinnen bij commerciële leveranciers dat problemen ondervond om de energiefactuur te betalen in 2025 lijkt te zijn verminderd.

De piek van 2023 was een gevolg van de moeilijkheden die afnemers ondervonden om de energie(af)rekening te betalen, grotendeels omdat energieverbruik (deels) tegen hoge energieprijzen van 2022 werd afgerekend. In heel wat gevallen ging het om een 'bill shock' waarbij er een groot verschil was tussen de betaalde voorschotten en het totale verschuldigde bedrag. Dit leidde toen ook tot een toename van de gemiddelde uitstaande schuld en meer afbetalingsplannen. Dat dit aantal in 2024 op eenzelfde hoog niveau bleef hangen kon worden verklaard doordat leveranciers in dat jaar minder vlot afbetalingsplannen toestonden en het opzeggen van het contract gebruikten als middel om de klant er sneller toe te brengen om achterstallige schulden te betalen. Het sterk toegenomen aantal annuleringen van opzeggingen zou die hypothese kunnen bevestigen. Het aantal annuleringen van opzeggingen is in 2025 nog verder toegenomen wat erop wijzen dat sommige leveranciers de opzegging als drukkingsmiddel blijven gebruiken. Daarnaast zijn er ook leveranciers die de (technische) marktafspraken over het initiëren en annuleren van een opzegging niet correct naleven waardoor dit aantal annuleringen sterk kon oplopen.

3.3.2. Aardgas

Ook voor aardgas rapporteert Fluvius over het aantal opgezegde leveringscontracten en het aantal annuleringen. Figuur 20 toont een gelijkaardige evolutie als voor elektriciteit. De cijfers liggen hier sowieso lager omdat er minder aardgasafnemers zijn. We zien hier wel eenzelfde tendens. In 2025 waren er **72.914 dropaanzeggingen** voor huishoudelijke afnemers van aardgas. Ook hier zien we een daling in vergelijking met 2024. Ook hier zien we dat, in tegenstelling tot de daling van het aantal dropaanzeggingen, het aantal annuleringen toeneemt van 42.593 annuleringen in 2024 naar 43.959 in 2025. Dit maakt dat het aantal **effectieve drops** voor aardgas met **28.955 in 2025 een gelijkaardige daling kent (-10,15%)**. Van de klanten die in 2025 werden **gedropt** hadden **12,4% recht op de sociale maximumprijs** voor aardgas.

Figuur 20: Opzeggingen wegens wanbetaling zoals gerapporteerd door Fluvius (aardgas)

3.4. Uitstroom naar de commerciële markt

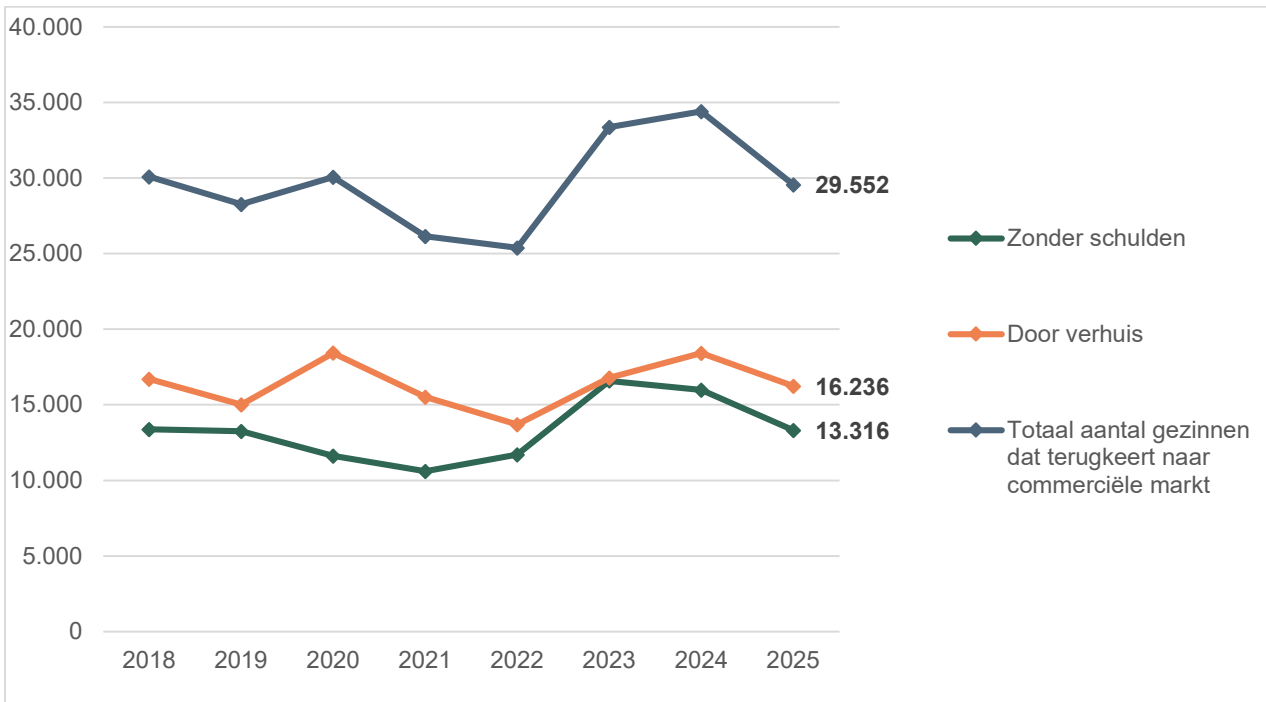
3.4.1. Elektriciteit

Klanten die hun schulden bij Fluvius volledig terugbetalen kunnen ook weer de overstap maken naar een commerciële leverancier. Een contract sluiten met een commerciële leverancier biedt tal van voordelen. Een commerciële leverancier kan onder andere een scherpere prijs aanbieden, extra diensten aanbieden, elektriciteit van een specifieke herkomst leveren of elektriciteit leveren via een dynamisch contract. In tegenstelling tot klanten van de sociale leverancier kunnen klanten van een commerciële leverancier bijvoorbeeld ook aan energiedelen doen, kunnen ze een terugleveringscontract afsluiten voor de stroom van een eigen productie-installatie die op het net wordt geïnjecteerd en kunnen ze ook kiezen voor maandafrekening waarbij de afnemer betaalt voor de energie die de voorbije maand werkelijk werd verbruikt.

Figuur 21 toont de evolutie van het aantal klanten dat voor elektriciteit beleverd wordt door de netbeheerder als sociale leverancier en die terugkeerden naar de commerciële markt. Met **29.552 klanten** die in **2025 terugkeerden naar de commerciële markt** komt er een einde aan de stijgende trend die zich vanaf 2022 aftekende. In 2024 waren er bijna 5.000 gezinnen meer die een contract met een commerciële elektriciteitsleverancier afsloten. Voor het tweede jaar op rij daalt het aantal gezinnen dat **zonder schulden** terugkeert naar de commerciële markt. **13.316 gezinnen keerden terug** naar een commerciële leverancier zonder schulden. In 2024 waren dat er 15.984. In een aantal situaties keren gezinnen echter ook zonder het afbetalen van hun schulden terug naar de commerciële markt. Dat kan gebeuren omdat **gezinnen verhuizen** en op hun nieuwe adres het leveringscontract op naam van één van de andere gezinsleden sluiten. Zij maken dus onterecht de overstap. Fluvius probeert in dit scenario het nieuwe adres van de afnemer te achterhalen⁴⁷. Het aantal gezinnen dat op deze manier Fluvius verliet daalde van 18.422 in 2024 naar **16.236 in 2025**.

---

⁴⁷ Als de vertrokken klant kan worden teruggevonden en de schuld minder dan €500 per energietype bedraagt, laat Fluvius de overstap naar de commerciële leverancier niet annuleren. Er wordt dan een afbetalingsplan afgesloten waarmee de openstaande schuld kan worden terugbetaald.

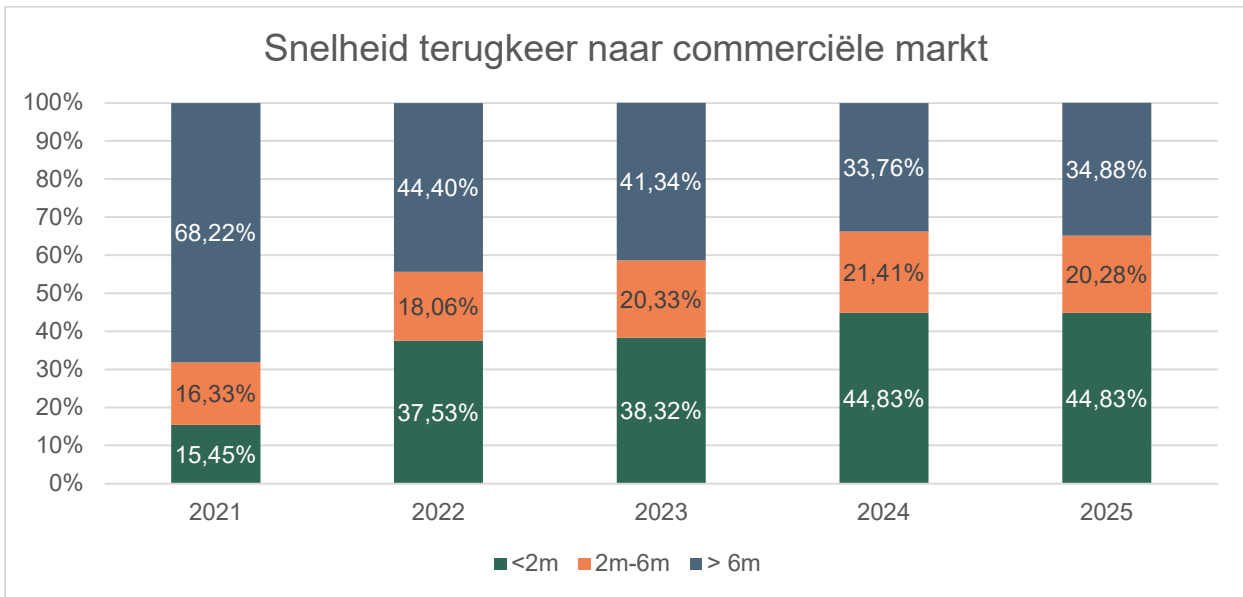

Figuur 21: Evolutie van de uitstroom naar de commerciële markt (elektriciteit)

Bovendien is de trend van de afgelopen jaren dat afnemers sneller terugkeren naar de commerciële markt tot stilstand gekomen. Van de gezinnen die in 2025 opnieuw een commerciële leverancier vonden, was **44,83% minder dan 2 maanden klant bij Fluvius**, evenveel als vorig jaar. Ter vergelijking: in 2021 bedroeg dit aandeel slechts 15,45%. In 2025 is 20,28% tussen de 2 en 6 maanden klant geweest. 34,88% bleef langer dan 6 maanden klant. Dat is een stijging met meer dan één procentpunt ten opzichte van 2024. Figuur 22 toont een vergelijking van de verdeling van deze aandelen vanaf 2021.

De vaststelling blijft wel dat sinds de onmiddellijke activatie van de voorafbetalingsfunctie een **groter deel van de klanten van de sociale leverancier binnen een korter tijdsbestek terugkeert naar de commerciële markt**. De omschakeling van betaling met voorschotten naar betaling door opladingen is voor bepaalde afnemers wellicht bijzonder ingrijpend waardoor zij zo snel mogelijk willen terugkeren naar de commerciële markt. Een tweede verklaring voor de grotere groep afnemers die sneller terugkeren zou de verkorting van de opzegtermijn van 60 naar 45 dagen kunnen zijn. Afnemers hebben door de kortere opzegtermijn minder tijd om alsnog een regeling met een commerciële leverancier te treffen. Mogelijk slagen ze daar wel nog in kort nadat ze bij de sociale leverancier terechtkwamen.

Tegelijkertijd is er een groep die voor langere tijd klant blijft bij de sociale leverancier. In 2025 bedroeg het **gemiddelde totaal aantal dagen** dat een huishoudelijke afnemer beleverd werd via de voorafbetalingsfunctie tot en met de uitschakeling van die functie bij **overstap naar een commerciële leverancier 379 dagen**. In 2024 was dat nog gemiddeld 330 dagen. Een ander deel blijft dus voor langere tijd klant bij de sociale leverancier.

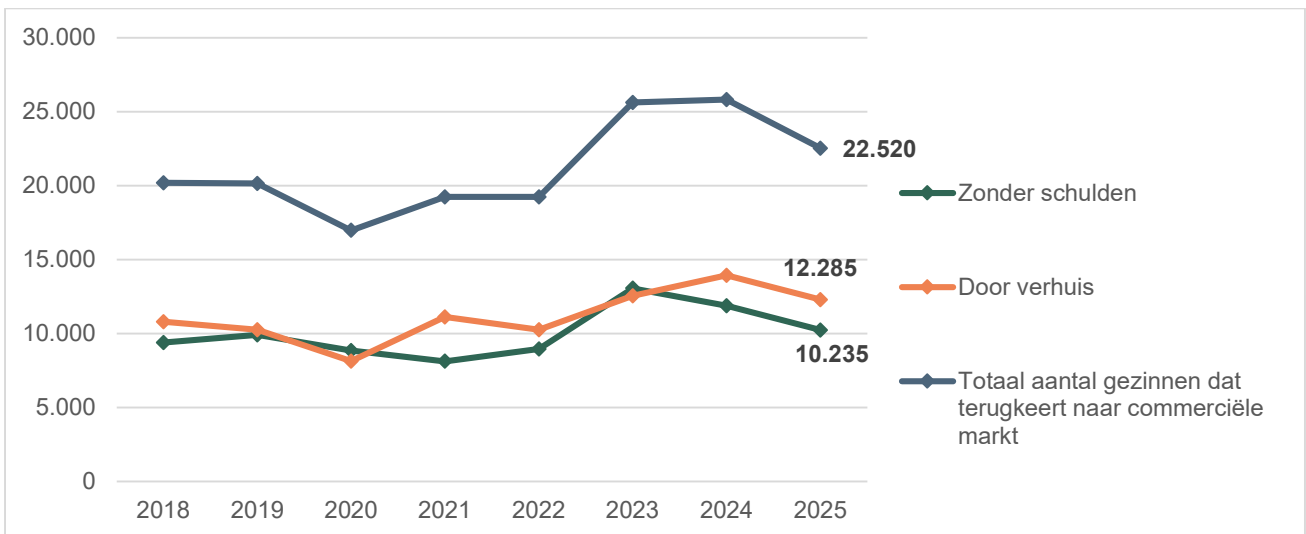

Figuur 22: Duurtijd klant bij Fluvius voor terugkeer naar commerciële markt (elektriciteit)

3.4.2. Aardgas

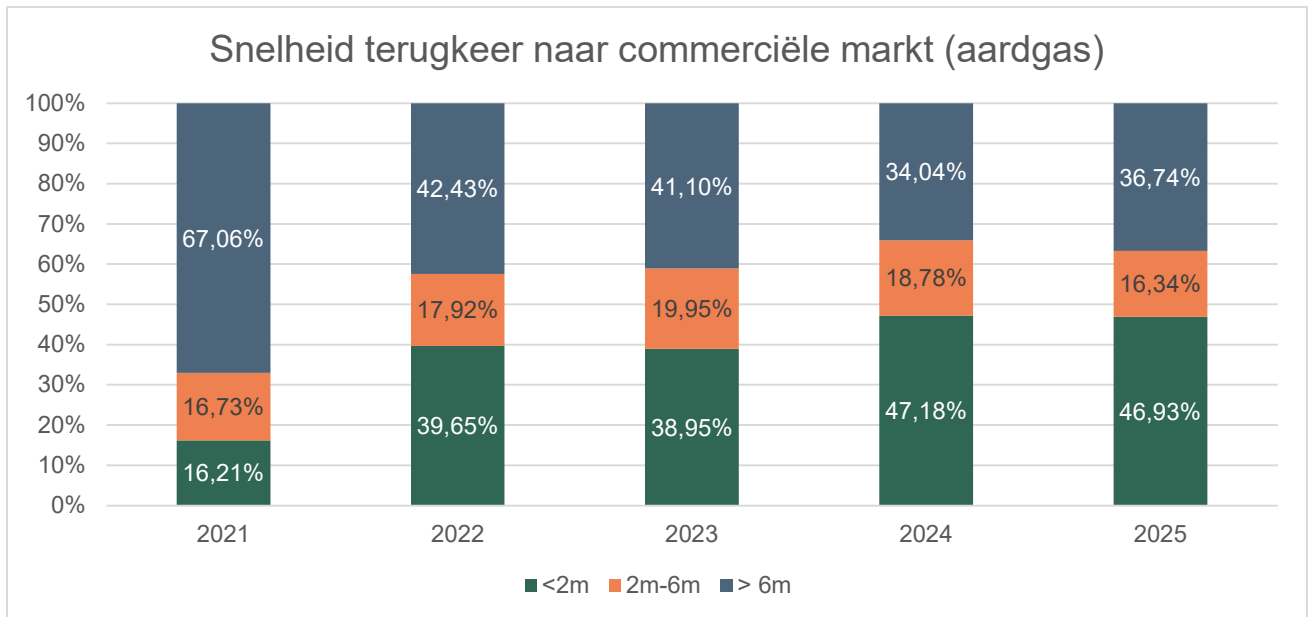
Ook voor aardgas wordt het aantal gezinnen dat opnieuw een contract sloot met een aardgasleverancier gerapporteerd. Dezelfde tendensen als bij elektriciteit vallen waar te nemen. **22.520 afnemers van aardgas keerden in 2025 terug naar een commerciële leverancier.** Net als bij elektriciteit neemt dit aantal verder af (-12,8%).

In 2025 tekenden **10.235 huishoudelijke afnemers** opnieuw een contract met een nieuwe aardgasleverancier op de commerciële markt. Net zoals bij elektriciteit is dit een daling ten opzichte van vorig jaar toen 11.883 afnemers zonder schulden van aardgas uitstroonden naar de commerciële markt. Het aantal gezinnen dat de weg terugvond naar de commerciële markt door een **verhuis** daalt eveneens, meer bepaald van 13.937 in 2024 naar **12.285** in 2025.

Figuur 23: Evolutie uitstroom naar de commerciële markt (aardgas)

Figuur 24 toont hoe lang huishoudelijke afnemers van aardgas klant zijn bij Fluvius vooraleer ze teruggaan naar de commerciële markt. Het aandeel dat minder dan 2 maanden klant blijft bij de netbeheerder neemt licht af. Het aandeel afnemers dat langer dan 6 maanden klant stijgt met 2,7 procentpunten. In 2025 steeg het **gemiddelde totaal aantal dagen** dat huishoudelijke afnemers binnen het kalenderjaar in kwestie beleverd zijn via de voorafbetalingsfunctie tot en met de uitschakeling van die functie bij overstap naar een commerciële leverancier naar **560 dagen** t.o.v. 467 in 2024.

Figuur 24: Duur klant bij Fluvius voor terugkeer naar commerciële markt (aardgas)

3.4.3. Schuldenvrije klanten

Bij het analyseren van de cijfers over de terugkeer naar de commerciële markt moet ook worden gekeken naar hoeveel klanten er geen schulden meer hebben en zouden mogen terugkeren maar dit niet doen. Op 31 december 2025 hadden **29.229** van de **meters met voorafbetalingsfunctie voor elektriciteit** en **20.580** van de **meters met voorafbetalingsfunctie voor aardgas geen openstaande schuld meer**. Deze aantallen stegen resp. met 5,39% en 9,72% ten opzichte van 2024. Daarnaast waren er eind 2025 2.369 afnemers van elektriciteit en 4.410 afnemers van aardgas met een klassieke meter die evenmin nog openstaande schulden hadden tegenover Fluvius. Dat betekent dat, net al vorig jaar, op het einde van 2025 ongeveer **4 op 10 klanten van de sociale leverancier hadden kunnen terugkeren naar een commerciële leverancier**. Een substantieel deel van de klantenportefeuille van Fluvius als sociale leverancier zou eigenlijk op de commerciële markt een contract kunnen afsluiten.

Ongeveer driekwart van deze groep schuldenvrije afnemers betaalt het standaardtarief. Dit standaardtarief werd besproken in sectie 1.3.1 en lijkt als financiële prikkel onvoldoende om de terugkeer naar de commerciële markt te bespoedigen.

Uit een **bevraging** van deze groep schuldenvrije klanten naar de redenen waarom ze bij Fluvius blijven, blijkt dat zij het **systeem van voorafbetalingen positief ervaren**. Prepaid laat hen toe om de uitgaven voor energie meer nauwgezet op te volgen. In de commerciële markt bestaat de Prepaid-functionaliteit niet. Klanten geven ook aan dat ze **bang zijn om opnieuw schulden te maken**. Dit kan te maken hebben met het feit dat commerciële leveranciers werken met voorschotten en eindafrekeningen waardoor de klant minder zicht heeft op kosten en uitgaven voor energie. Het Vlaams Energie- en Klimaatplan van 18 juli 2025 stelt voorop om te onderzoeken of en hoe commerciële leveranciers de voorafbetalingsfunctie van de digitale meter kunnen aanbieden op een sociaal verantwoorde manier⁴⁸. In de roadmap databeheer voor 2026 – 2028 staat de ontwikkeling van de voorafbetalingsfunctie voor commerciële leveranciers vermeld als één van de initiatieven waarrond Fluvius zal werken⁴⁹.

Fluvius stuurt momenteel elk half jaar een **brief** naar klanten die al meer dan een maand geen schulden meer hebben met de boodschap dat zij mogen terugkeren naar de commerciële markt⁵⁰. Klanten ervaren deze communicatie als **te vrijblijvend**. Heel wat klanten geven ook aan dat het **ontbreekt aan duidelijke richtlijnen om hen te helpen een leverancier te kiezen**.

Op 13 februari 2026 keurde de Vlaamse Regering goed dat de frequentie om deze brieven te versturen wordt opgedreven naar elke drie maanden. Voortaan zal voor klanten die niet genieten van het sociaal tarief op die herinneringsbrief ook een link en een QR-code moeten worden toegevoegd die verder naar de V-test® verwijst (artikel 3.2.18, eerste lid, 20° van het Energiebesluit). Dit zou een laagdrempelige en duidelijkere stimulans moeten vormen om de overstap naar de commerciële energiemarkt te vergemakkelijken⁵¹.

3.5. Ingebrekestellingen

Ook bij Fluvius kunnen huishoudelijke afnemers het moeilijk krijgen om hun factuur te betalen. Naar klanten die nog geen digitale meter met actieve voorafbetalingsfunctie hebben en hun verbruik niet tijdig betalen stuurt Fluvius een ingebrekestelling. Bij de evolutie van het aantal huishoudelijke klanten dat een ingebrekestelling kreeg moet rekening gehouden worden met het volgende:

- Sinds 1 juli 2022 activeert Fluvius meteen de voorafbetalingsfunctie als afnemers door hun commerciële elektriciteitsleverancier werden gedropt wegens wanbetaling. Terugbetaling van achterstal voor elektriciteitsverbruik verloopt automatisch via opladingen van de voorafbetalingsfunctie van de digitale meter, zonder dat daar een ingebrekestelling aan te pas komt. Voor het verbruik van aardgas wordt eerst nog met voorschotfacturen gewerkt. Voor

---

⁴⁸ Zie p. 209 van het Vlaams Energie- en Klimaatplan van 18 juli 2025. Raadpleegbaar via https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1757944812/repositories-prd/VR_2025_1209_DOC.0824-2_VEKP_-_bijlage_BIS_xyant1.pdf

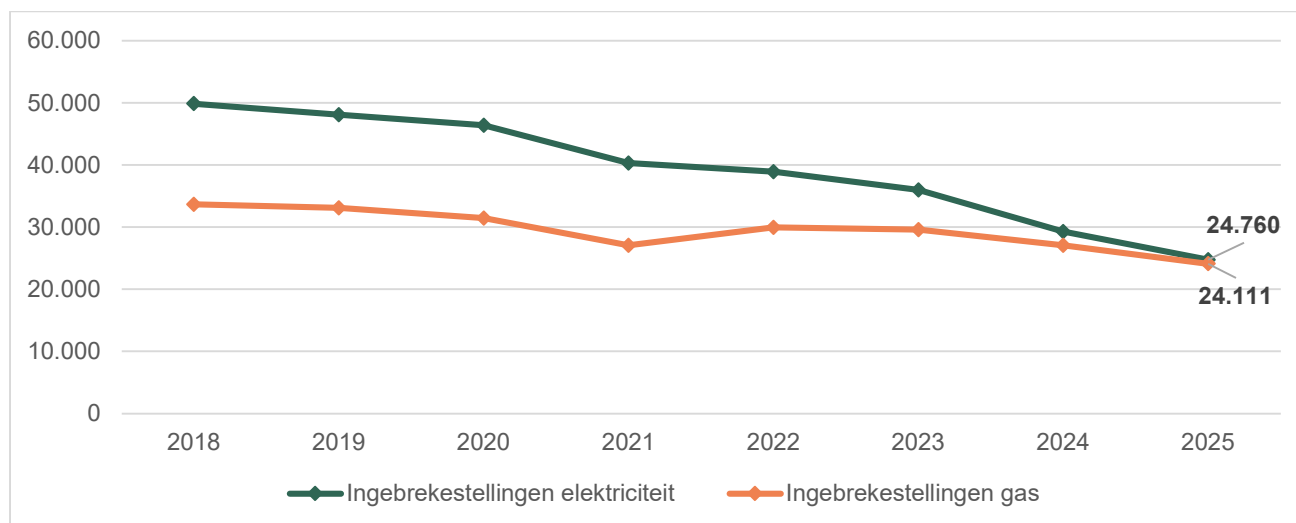
⁴⁹ Zie fiche 16 – Roadmap databeheer Fluvius. Raadpleegbaar via <https://partner.fluvius.be/sites/fluvius/files/2025-06/roadmap-databeheer-2026-2035.pdf>

⁵⁰ Artikel 5.6.3 van het Energiebesluit stelt: *'De elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de aardgasdistributienetbeheerder contacteren alle afnemers die zij beleveren en die gedurende één maand schuldenvrij zijn, en delen hun mee dat ze kunnen terugkeren naar een leverancier op de markt. Voor niet-beschermde afnemers vermeldt de mededeling bijkomend dat er op de markt contracten tegen voordeligere tarieven te vinden zijn dan het gereguleerde tarief van de distributienetbeheerder. Daarbij wordt voor diezelfde groep afnemers verwezen naar de online prijsvergelijking van de Vlaamse Nutsregulator. Voor beschermde afnemers vermeldt de mededeling bijkomend dat zij bij overstap naar een leverancier op de markt verder kunnen verbruiken aan het sociaal tarief zolang hun statuut ongewijzigd blijft. Deze mededelingen wordt voor die afnemers die zonder onderbreking schuldenvrij zijn, om de zes maanden herhaald.'*

⁵¹ Artikel 15 Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen inzake energie en klimaat, raadpleegbaar via <https://themis.vlaanderen.be/files/7c31be40-08df-11f1-8fa7-4d9e2b7c344e/download?name=VR%202026%201302%20DOC.0108-1%20Verzamelbesluit%2011%20-%20nota%20TER.pdf&content-disposition=inline>

- aardgas wordt de voorafbetalingsfunctie pas geactiveerd als de afnemer 20 dagen na het verstrijken van de termijn vermeld in de ingebrekestelling het achterstal nog niet heeft betaald;
- Op het moment van de installatie van de digitale meter kan de voorafbetalingsfunctie niet meteen geactiveerd worden. De activering van de voorafbetalingsfunctie loopt voor aardgas doorgaans stroever aangezien de communicatie via de elektriciteitsmeter verloopt. Gemiddeld duurt het 8 dagen na de installatie van de digitale meter vooraleer de voorafbetalingsfunctie voor elektriciteit actief is. Voor aardgas duurt dit 17 dagen;
  - Het is ook mogelijk dat de voorafbetalingsfunctie in sommige gevallen om technische redenen niet geactiveerd kan worden. Zo waren er eind 2025 629 elektriciteitsmeters en 1.239 aardgasmeters waarvoor geen voorafbetalingsfunctie kon worden geactiveerd.

Figuur 25 toont de evolutie van het aantal afnemers dat een ingebrekestelling kreeg van de distributienetbeheerder. In 2025 ontvingen **24.760 huishoudelijke afnemers** minstens één **ingebrekestelling** voor het niet betalen van hun **elektriciteitsfactuur**. 6,8% daarvan hadden recht op het sociaal tarief. In 2024 kregen 29.266 afnemers een ingebrekestelling. De dalende trend van de laatste jaren zet zich dus voort. Ook het aantal **aardgasafnemers** dat een ingebrekestelling kreeg daalde van 27.054 in 2024 naar **24.111** in 2025. 10,0% daarvan had recht op sociaal tarief. In verhouding krijgen meer aardgasafnemers een ingebrekestelling. Dit komt door de hierboven beschreven verschillende aanpak bij wanbetaling naargelang het energietype. Voor elektriciteitsverbruik wordt meteen een digitale meter met voorafbetalingsfunctie geïnstalleerd en geactiveerd wanneer men wegens wanbetaling bij Fluvius terechtkomt.

Figuur 25: Evolutie van het aantal huishoudelijke afnemers dat minstens één ingebrekestelling kreeg van Fluvius in het betreffende jaar, voor elektriciteit en aardgas

3.6. Afbetalingsplannen en uitstaande schulden

Voor schulden voor verbruik bij de sociale leverancier tijdens de periode vóór activering van de voorafbetalingsfunctie wordt een afbetalingsplan in de digitale meter ingebracht waarmee het achterstal a rato van minstens €5 per week wordt terugbetaald. Daarnaast kan ook 35% van elke nieuwe betaling naar de aflossing van achterstal gaan als het noodkrediet is opgebruikt⁵². Een

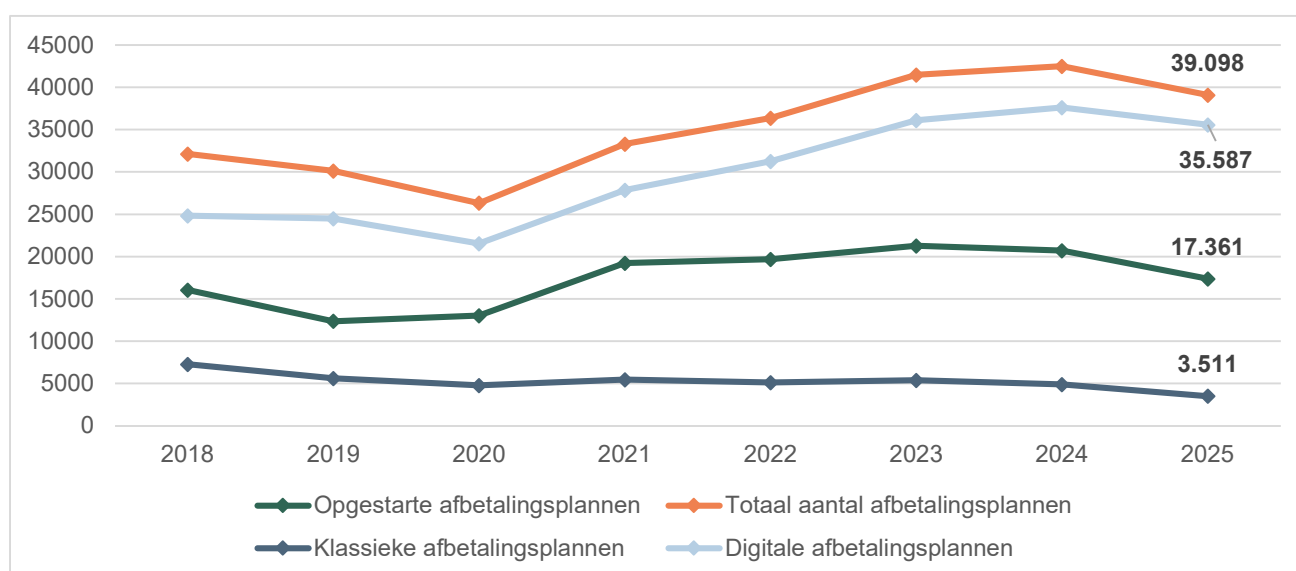
⁵² Een afnemer kan immers nog terugvallen op het noodkrediet en op de minimale levering van elektriciteit (10 ampère) als hij onvoldoende oplaadt om zijn verbruik te betalen. In 2025 bedroeg dit noodkrediet €87.

afbetalingsplan wordt zo opgesteld dat de schuld op 3 jaar afgelost kan worden. Als het om een hoge schuld gaat en de Lokale Adviescommissie (LAC, zie 4.7) geeft zijn akkoord, worden hogere aflossingsbedragen toegepast, steeds met de doelstelling om de schuld op 3 jaar af te lossen. Op basis van een gemotiveerd LAC-advies (na sociaal onderzoek) kan deze periode verlengd worden. Fluvius brengt de afnemer minstens 30 dagen voor de start van het afbetalingsplan schriftelijk op de hoogte over hoe de terugbetaling wordt geregeld.

3.6.1. Opgestarte en lopende afbetalingsplannen

In 2025 liepen er bij Fluvius in totaal **39.089 afbetalingsplannen** voor **elektriciteit**. In 2024 bedroeg het totale aantal lopende afbetalingsplannen 42.513. Voor het eerst sinds 2020 daalt dit aantal opnieuw. Net zoals in 2024 daalt het aantal afbetalingsplannen dat in 2025 werd opgestart. Er werden **17.361 afbetalingsplannen opgestart** in 2025. Dat is een daling met 16,15% in vergelijking met 2024. We herinneren eraan dat de stijging in 2021 en 2022 grotendeels een gevolg was van de vervanging van analoge meters door digitale meters. Voor afnemers die toen een afbetalingsplan hadden lopen op het moment van de vervanging werd er een nieuw afbetaalplan in de digitale meter geprogrammeerd.

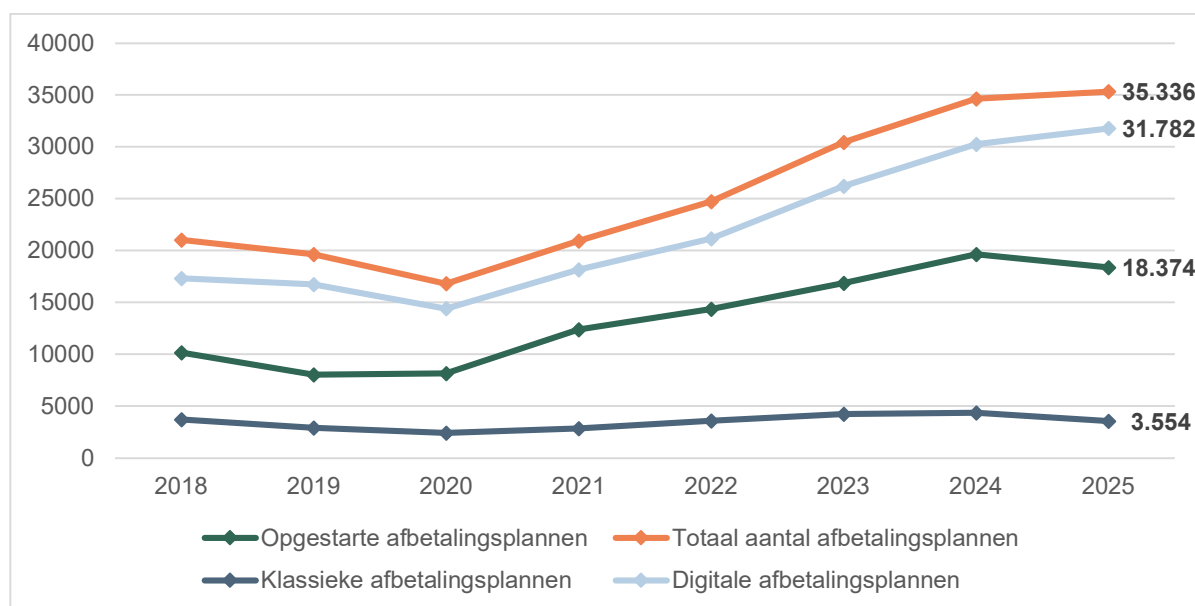
Het grootste deel van de lopende afbetalingsplannen, namelijk **35.587 verloopt via een digitale meter met voorafbetalingsfunctie**. In 2024 waren dit er 37.638. In 2025 waren **3.511** van de afbetalingsplannen nog **klassieke afbetalingsplannen**. Dit is een daling met 27,98% ten opzichte van 2024 toen er 4.875 klassieke afbetalingsplannen liepen. Deze klassieke afbetalingsplannen worden normaal gezien enkel nog in uitzonderlijke situaties opgestart, bijvoorbeeld voor klanten die onterecht vertrokken bij de distributienetbeheerder en toch nog beperkte schulden bleken te hebben⁵³, voor klanten waar geen digitale meter kon worden geïnstalleerd, voor klanten waar geen voorafbetalingsfunctie kon worden geactiveerd of op uitdrukkelijk verzoek van de klant of het OCMW. Er wordt dan nog met klassieke facturen in het kader van het afbetalingsplan gewerkt.

Figuur 26: Evolutie van het aantal afbetalingsplannen bij Fluvius (elektriciteit)

⁵³ Als de schulden meer dan €500 per energietype bedragen zal de netbeheerder de overstap naar de commerciële leverancier annuleren. Als de schuld minder dan €500 bedraagt wordt de overstap niet geannuleerd maar wel nog een afbetalingsplan met de betrokken klant afgesloten.

Figuur 27 toont dat de stijging van het aantal lopende afbetalingsplannen voor aardgasverbruik afvlakt. Dit is wellicht een gevolg van de daling van het aantal opgestarte betaalplannen voor **aardgas** in 2025 ten opzichte van het voorgaande jaar: **18.374 afbetalingsplannen** werden **opgestart** in 2025 tegenover 19.639 een jaar eerder (-6,44%). Concreet werd **in 2025** voor **35.336 afbetalingsplannen** een aflossing gedaan bij de distributienetbeheerder, waarvan **31.782 via een digitale meter**. De daling van het aantal klassieke afbetalingsplannen voor aardgasverbruik is met 18,45% minder uitgesproken dan de daling van het aantal klassieke afbetalingsplannen voor elektriciteitsverbruik.

Figuur 27: Evolutie van het aantal afbetalingsplannen bij Fluvius (aardgas)

3.6.2. Gemiddelde uitstaande schuld en gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag

Tabel 4 toont hoe de afbetalingsplannen voor elektriciteit er gemiddeld uitzagen. Het gemiddelde afbetalingsbedrag per maand werd berekend over een totaal van 17.361 opgestarte afbetalingsplannen in 2025. Gemiddeld moest een huishoudelijke afnemer maandelijks €35 afbetalen. Dat is minder dan vorig jaar. Voor beschermde afnemers bedroeg het gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag €34 en voor niet-beschermde afnemers €36. De gemiddelde uitstaande schuld was voor beschermde afnemers €782. Voor niet-beschermde afnemers bedroeg deze €823. **Vergeleken met de gemiddelde uitstaande schuld in 2024 is de uitstaande schuld in 2025 gedaald met 16,77%**. Als we het gemiddelde voor 2025 vergelijken met dat van 2021 stellen we vast dat dit 28,14% lager ligt. Dit wijst erop dat de wijziging van de regelgeving die vanaf 1 juli 2022 in werking trad in haar opzet slaagt om verdere opbouw van schulden tegen te gaan.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal opgestarte afbetalingsplannen	13.024	19.248	19.689	21.290	20.705	17.361
Gemiddelde uitstaande schuld	€1.051	€1.098	€977	€1.024	€948	€789
Gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag	€45	€45	€42	€42	€38	€35

Tabel 4: Afbetalingsplannen elektriciteit bij Fluvius

Tabel 5 toont de cijfers voor **aardgas**. Vergeleken met 2024 zien we een uitgesproken **daling van de uitstaande schuld met 13,87%**. In 2023 was de uitstaande schuld nog zeer sterk gestegen wat voornamelijk het gevolg was van de hoge energieprijzen en de keuze om voor aardgas niet onmiddellijk de voorafbetalingsfunctie te activeren. De uitstaande schuld voor aardgasverbruik belandde in 2025 op het laagste niveau van de afgelopen jaren. Vergeleken met 2021 bedraagt de daling 19,87%. De daling is dus minder uitgesproken dan bij elektriciteit. Dit toont aan dat het verkorten van de termijn om na een ingebrekestelling de voorafbetalingsfunctie te activeren eveneens tot een beperking van de uitstaande schuld leidt. Het gemiddelde maandelijks afbetalingsbedrag voor een afbetalingsplan voor aardgas was in 2025 €32. In 2024 bedroeg dit €34. Voor beschermde afnemers bedroeg het gemiddelde afbetalingsbedrag €30 en voor niet-beschermde afnemers was dat €33.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal opgestarte afbetalingsplannen	8.144	12.368	14.348	16.875	19.639	18.374
Gemiddelde uitstaande schuld	€777	€775	€781	€958	€721	€621
Gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag	€40	€35	€39	€42	€34	€32

Tabel 5: Afbetalingsplannen aardgas bij Fluvius

Als we veronderstellen dat een gezin zowel voor aardgas als voor elektriciteit een afbetalingsplan heeft lopen, betaalt het **gemiddeld €67 per maand** aan de distributienetbeheerder om de uitstaande schuld af te betalen. Beschermde gezinnen betalen gemiddeld €64 per maand en niet-beschermde gezinnen €69. Vergeleken met wat een afnemer gemiddeld moet afbetalen als hij een afbetalingsplan heeft gesloten met een commerciële leverancier is dit (zeer) laag. Voor beschermde afnemers in de commerciële markt was dit gemiddeld €101,56 per maand. Voor niet-beschermde afnemers bedraagt dit €135,43. Ook nadat de klant door een commerciële leverancier werd gedropt, zal deze de achterstallige schuld tegenover de leverancier moeten terugbetalen. Een gezin kan dus zowel een afbetalingsplan bij de distributienetbeheerder als een afbetalingsplan bij een commerciële leverancier hebben lopen. In dat geval is het bedrag dat ze maandelijks moeten terugbetalen om de schuld af te lossen gemiddeld €165 voor beschermde klanten of €205 voor niet-beschermde klanten, naast de maandelijksse energiekost die moet betaald worden.

Dat het afbetalingsbedrag per maand bij de distributienetbeheerder veel lager is dan in de commerciële markt komt doordat de afbetalingsplannen die in de meter met voorafbetalingsfunctie worden geprogrammeerd een veel trager aflossingsritme hebben.

Ten slotte zien we dat **de gemiddelde uitstaande schuld van afnemers met een digitale meter** (waarvan het afbetalingsplan via opladingen van de digitale meter gebeurt), **iets lager ligt** dan de totale gemiddelde uitstaande schuld. Voor elektriciteit bedraagt deze €762 en voor aardgas €576. Dat bedrag is voor beide energietypes met ongeveer 10% afgenomen. Dit verschil wijst erop dat schuldopbouw wordt vermeden door snelle activering van de voorafbetalingsfunctie in de digitale meter. Het verschil tussen de gemiddelde uitstaande schuld van afnemers met een digitale meter en de totale gemiddelde uitstaande schuld wordt steeds kleiner omdat steeds meer afnemers bij de sociale leverancier het verbruik via de voorafbetalingsfunctie (terug)betalen.

3.6.3. Niet-nageleefde afbetalingsplannen

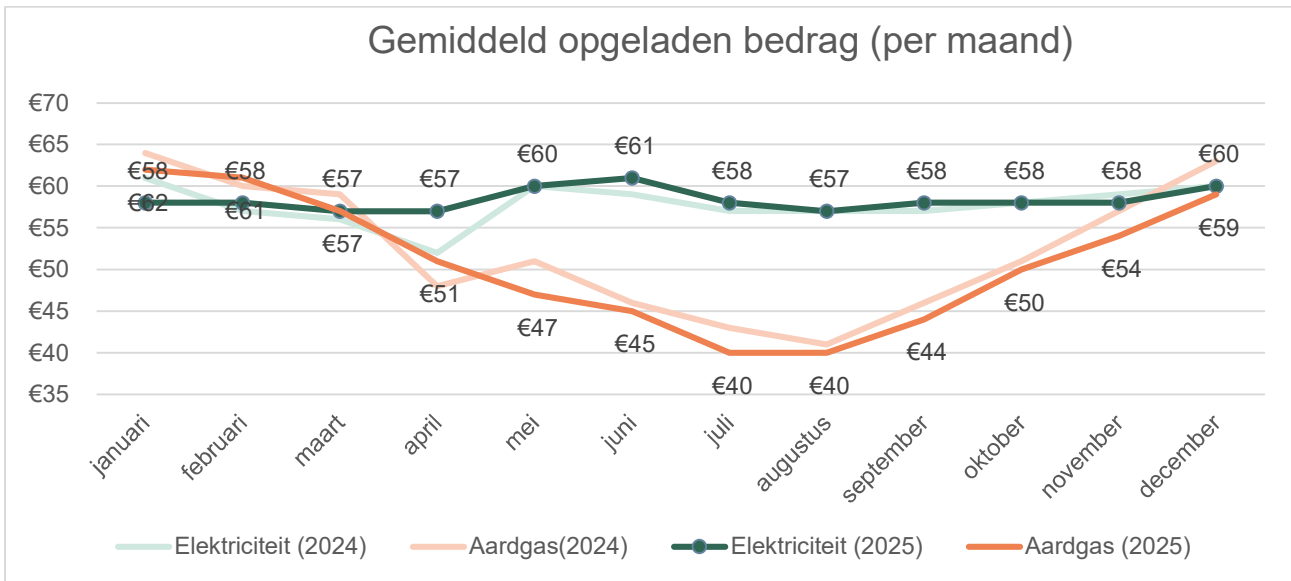
Net als in de commerciële markt rapporteert Fluvius ook over het aantal klassieke afbetalingsplannen waarvan de klanten in 2025 minstens één afbetaling niet (tijdig) voldeden. Voor de afbetalingsplannen geprogrammeerd in de digitale meter met voorafbetalingsfunctie kan dit niet worden gerapporteerd omdat het betalingsbedrag automatisch afgelost wordt, zelfs wanneer de klant geen krediet meer heeft (waardoor het krediet negatief wordt). Bij **2.634** van de huishoudelijke afnemers werd ten minste één aflossing voor een (klassiek) afbetalingsplan voor elektriciteit gemist in 2025. Voor aardgas ligt dat aantal op **2.718**. **Voor beide energietypes wordt iets meer dan drie kwart van de afbetalingsplannen dus niet nageleefd.** Dat percentage niet-nageleefde afbetalingsplannen is opmerkelijk hoger dan in de commerciële markt. Het feit dat deze afbetalingsplannen vaak bovenop een commerciële schuldenproblematiek komen, kan de lage succesratio verklaren. Vaak gaat het om afbetalingsplannen van afnemers die op het moment van het starten van het afbetalingsplan geen klant meer zijn bij Fluvius, waardoor de drempel om niet te betalen lager ligt. Dit kan de lagere succesratio verder verklaren.

3.7. Digitale meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie

In dit deel gaan we dieper in op het systeem waarbij de afnemer zijn verbruik vooraf betaalt. De digitale meter laat toe om een beter beeld te krijgen van het verbruiks- en betalingsgedrag van deze klanten. Met de aanpassing van het Energiebesluit met ingang van 1 juli 2022 kreeg Fluvius de opdracht om te rapporteren over de opladingen van de meters met voorafbetalingsfunctie. Onder 3.2 haalden we aan dat op 31 december 2025 88,8% van de klanten van de sociale leverancier elektriciteit afnam via de voorafbetalingsfunctie. Voor aardgas was dit voor 78,3% van de klanten het geval. Ten opzichte van 2024 nam het aantal digitale meters voor elektriciteit en aardgas in 2024 toe met resp. 5,88% en 6,96%. De groei van het aantal digitale meters vertraagt. In 2024 bedroeg deze nog resp. 15,1% en 17,2%.

3.7.1. Opladingen van de meter met voorafbetalingsfunctie

Figuur 28 toont de evolutie van het gemiddeld opgeladen bedrag opgesplitst per energietype. De gemiddelde bedragen die voor elektriciteit en aardgas in 2025 werden opgeladen zijn in lijn met de bedragen voor 2024. Voor elektriciteitsverbruik laadde een klant bij de sociale leverancier in 2025 gemiddeld €778 op. In 2024 was dit nog €721. Voor beschermde klanten was dit gemiddeld €630 en voor niet-beschermde klanten €806. Het gemiddeld opgeladen bedrag voor aardgasverbruik daalde licht van €696 in 2024 naar €692 in 2025. Beschermde klanten laadden in 2025 gemiddeld €525 op terwijl niet-beschermde klanten €727 oplaadden.

Figuur 28: Gemiddeld opgeladen bedrag meter met voorafbetalingsfunctie

Gemiddeld deed een klant bij de sociale leverancier 20 keer een oplading voor elektriciteit. Dat is een derde meer dan in 2024. Ook het gemiddeld aantal opladingen voor aardgasverbruik nam toe in 2025. Dit steeg van gemiddeld 14 opladingen in 2024 naar gemiddeld 18 opladingen in 2025.

3.7.2. Noodkrediet

Als de voorafbetalingsfunctie in de digitale meter wordt geactiveerd, moet de afnemer krediet opladen vooraleer hij elektriciteit en/of gas kan verbruiken. Als een klant bij de sociale leverancier de digitale meter niet oplaadt, kan deze in principe nog voor €87 noodkrediet aan elektriciteit en aardgas verbruiken⁵⁴. Dit noodkrediet werd oorspronkelijk voorzien voor het geval een klant er niet in zou slagen om tijdig een oplaadpunt te bereiken om krediet op te laden. Tegenwoordig kan een klant krediet ook online opladen, via de website⁵⁵ of een smartphone-applicatie⁵⁶. In 2025 gebeurde 93% van de opladingen via een online kanaal. Als de afnemer gebruik maakt van het noodkrediet moet hij dit wel terugbetalen. Zoals aangehaald onder 3.6 wordt er dan 35% van nieuwe betalingen afgehouden om dit onbetaald verbruik via noodkrediet af te lossen. Is het opgeladen krediet verbruikt, valt de klant opnieuw terug op het noodkrediet.

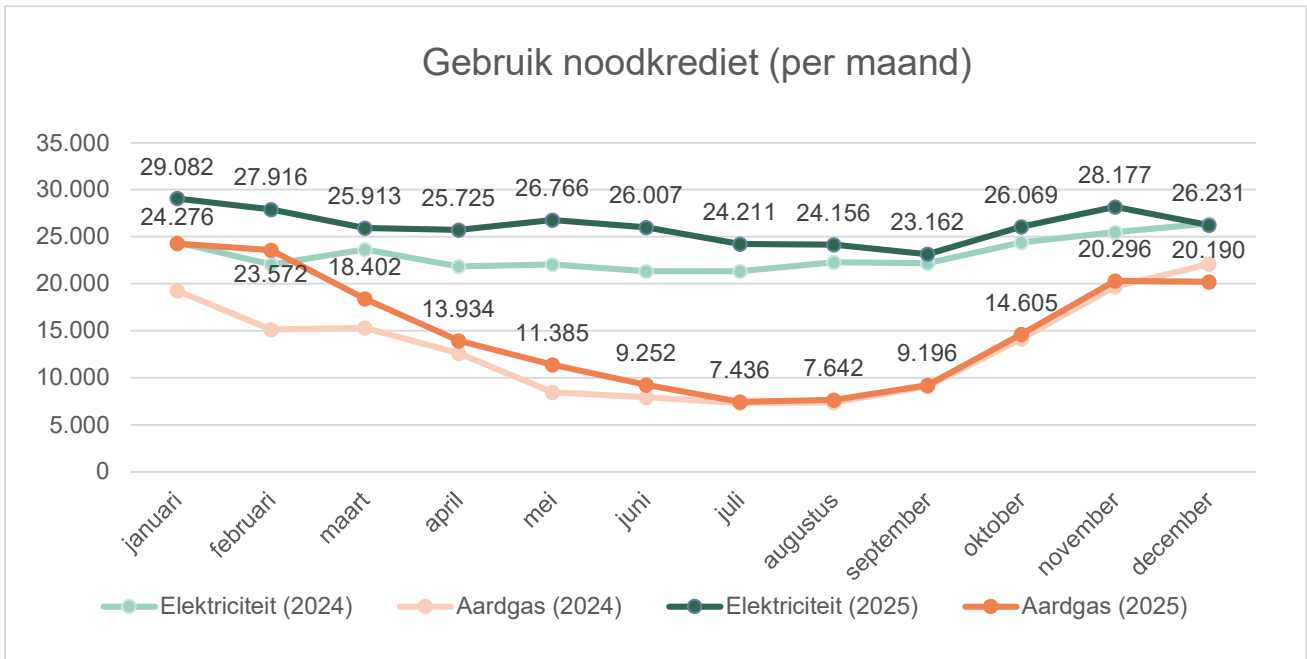
Een belangrijke indicator bij de cijfers over het gebruik van het noodkrediet is de gemiddelde tijdsspanne tussen de activering van de voorafbetalingsfunctie en de eerste oplading. **In 2025 duurde het gemiddeld 27 dagen na de activatie van de voorafbetalingsfunctie vooraleer een klant een eerste oplading deed.** Dit evolueert positief: in 2024 was dit nog gemiddeld 31 dagen voor elektriciteit en 32 dagen voor aardgas.

⁵⁴ Naar aanleiding van de energiecrisis werd dit bedrag verhoogd naar €115 voor elektriciteit en €155 voor aardgas voor de periode tussen 1 november 2022 en 30 juni 2023. Vanaf 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024 werd een noodkrediet van €110 ter beschikking gesteld van de huishoudelijke aardgasafnemer. In 2024 bedroeg het noodkrediet €85. Vanaf 1 januari 2026 geldt een andere berekening voor de indexering van het noodkrediet. Op basis van deze nieuwe berekeningswijze bedraagt het noodkrediet vanaf deze datum €75.

⁵⁵ <https://prepaid.fluvius.be/aan-de-slag/betalen/stappenplan-prepaid-basic> en <https://prepaid.fluvius.be/aan-de-slag/betalen/stappenplan-mijn-fluvius>

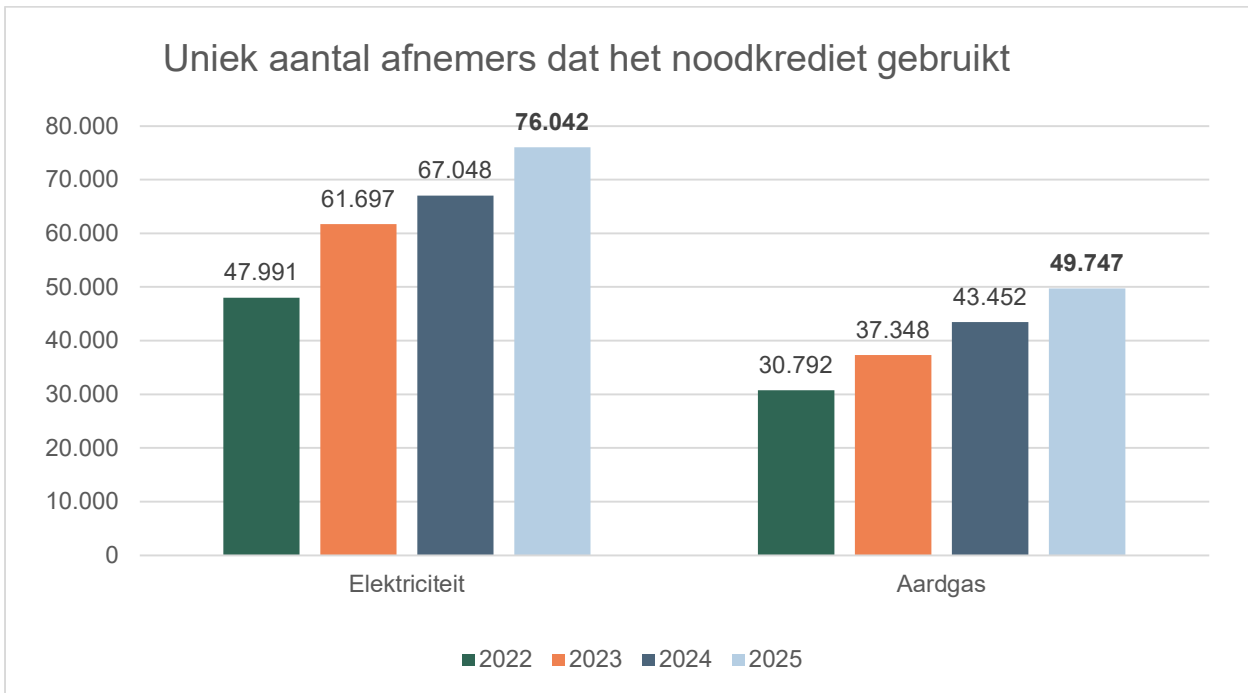
⁵⁶ <https://prepaid.fluvius.be/mobiele-app>

Figuur 29 geeft een overzicht van het aantal keer dat afnemers maandelijks gebruik maakten van het noodkrediet voor elektriciteit en aardgas in 2024 en 2025. **In heel 2025 vielen klanten van Fluvius 313.415 keer terug op het noodkrediet voor elektriciteit en 180.186 keer op het noodkrediet voor aardgas.** Voor elektriciteit gaat het om een **stijging van 12,98%** Het gebruik van het noodkrediet voor **aardgas** nam met bijna **13,76%** toe. Deze stijging is hoger dan de toename van het aantal digitale meters met voorafbetalingsfunctie. Dit wijst erop dat afnemers bij Fluvius ook in 2025 betalingsmoeilijkheden hadden.

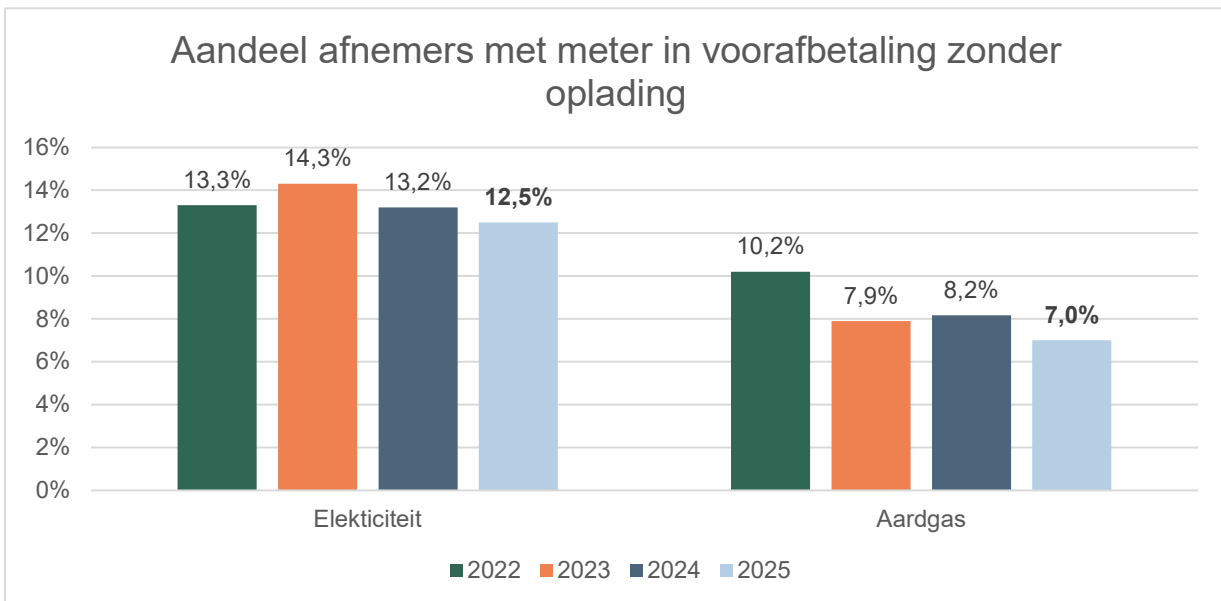
Figuur 29: Aantal keren dat gebruik wordt gemaakt van het noodkrediet (per maand)

Figuur 30 toont hoeveel unieke afnemers er sinds 2022 minstens één keer gebruik maakten van het noodkrediet. Het aantal klanten dat minstens één keer gebruik maakte van het noodkrediet voor elektriciteit neemt jaar na jaar toe. De stijging van het gebruik van het noodkrediet elektriciteit in 2025 bedraagt 15,66% ten opzichte van 2024. Voor aardgas nam het aantal in 2025 met 16,33% toe. Als we deze trends vergelijken met de toename van het aantal digitale meters stellen we vast dat er in 2025 in verhouding opnieuw meer gebruik werd gemaakt van het noodkrediet. **Voor beide energietypes blijft het gebruik van het noodkrediet zeer hoog.** Met deze vaststelling moet rekening worden gehouden als het op termijn mogelijk zou worden gemaakt om ook bij een commerciële leverancier af te nemen door middel van de voorafbetalingsfunctie.

Figuur 30: Aantal unieke afnemers dat minstens één keer gebruik maakte van het noodkrediet

Sinds 2022 wordt ook gerapporteerd over het aantal afnemers dat het noodkrediet verbruikte zonder zelf enige oplading te doen. In 2025 waren er **8.919 afnemers waarvoor werd overgeschakeld naar de minimale levering elektriciteit van 10 ampère** (zie verder onder 3.7.3) **vooralere de afnemer zelf één oplading had gedaan** (-2,91%). 7.403 (of 83%) van deze afnemers hadden geen recht op sociaal tarief. Voor **aardgas** ligt dit totaal voor 2025 op **3.406** (-8,56%) Daarvan hadden er 2.820 (of 83%) geen recht op sociaal tarief. Als aardgasgebruikers niet opladen sluiten ze zichzelf na het verbruik van het noodkrediet af.

Figuur 31: Aandeel afnemers met digitale meter met voorafbetalingsfunctie dat geen enkele oplading deed

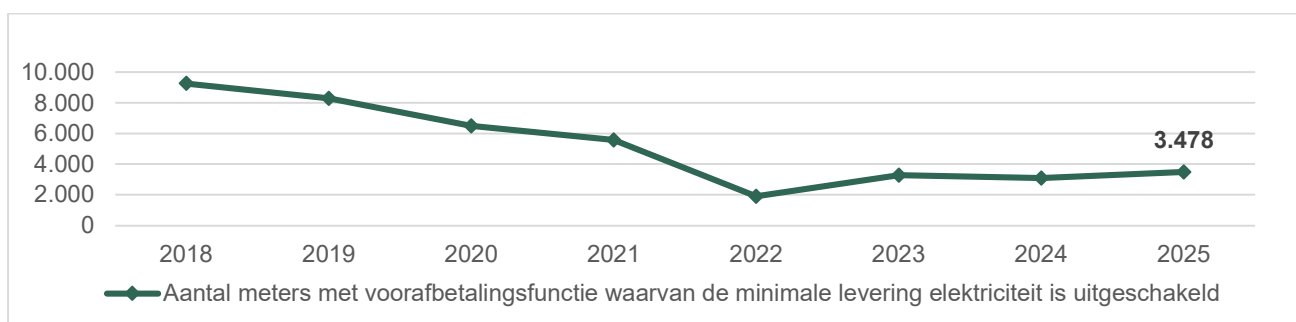
In Figuur 31 zetten we deze totalen af ten opzichte van het aantal meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie. Eind 2025 zien we een daling van dit aandeel bij elektriciteit ten opzichte van

2024 met ongeveer 0,7 procentpunten. Bij aardgas is de daling met 1,2 procentpunten meer uitgesproken.

3.7.3. Minimale levering elektriciteit

Wanneer ook het noodkrediet voor elektriciteit is opgebruikt, wordt de afnemer verder beleverd aan beperkt vermogen (10 ampère). Fluvius zal de afnemer proberen te contacteren om tot een regeling van de betaling van het achterstallige bedrag te komen. Als er geen regeling kan worden getroffen of als de afnemer niet reageert, kan het dossier worden overgemaakt aan de LAC (Lokale Adviescommissie) met de vraag om de minimale levering van elektriciteit uit te schakelen. Als de minimale levering is stopgezet kan de afnemer enkel nog elektriciteit verbruiken als deze de digitale meter oplaadt. Van zodra de schulden van de afnemer minder dan €150 bedragen schakelt Fluvius de minimale levering automatisch weer in⁵⁷. Deze automatische inschakeling werd met de aanpassing van het Energiebesluit op 1 juli 2022 ingevoerd.

In totaal waren er op 31 december 2025 **3.478 meters met voorafbetalingsfunctie waarvan de minimale levering van elektriciteit was uitgeschakeld**. Dit zijn er 400 meer dan eind 2024. Daarvan had ongeveer 79% geen recht op sociaal tarief. Tot voor 2023 kende dit aantal een dalende trend. In die periode activeerde Fluvius bij de ombouw van de analoge naar de digitale meter opnieuw de minimale levering als die gezinnen geen schulden meer hadden. Daarnaast speelt ook dat er bij de behandeling door de LAC tijdelijk lagere prioriteit werd gegeven aan dossiers over uitschakeling van de minimale levering⁵⁸. Nu de digitale meter verregaand is uitgerold moet de LAC almaar minder dossiers behandelen omwille van het weigeren van de toegang tot de meter. Hierdoor komt er meer ruimte vrij om opnieuw dossiers gerelateerd aan (het wegnemen van) de minimale levering van elektriciteit te behandelen (zie verder onder sectie 3.8). Als we vergelijken met de periode vóór 2022 zien we dat het totaal voor 2025 nog ver onder het totaal van die jaren blijft. Dit is wellicht een gevolg van de automatische herinschakeling die met de wijziging van 1 juli 2022 werd ingevoerd. Sindsdien wordt de minimale levering elektriciteit automatisch terug ingeschakeld bij afnemers die minder dan €150 schulden hebben. Dit zorg ervoor dat dit proces dynamischer kan verlopen.

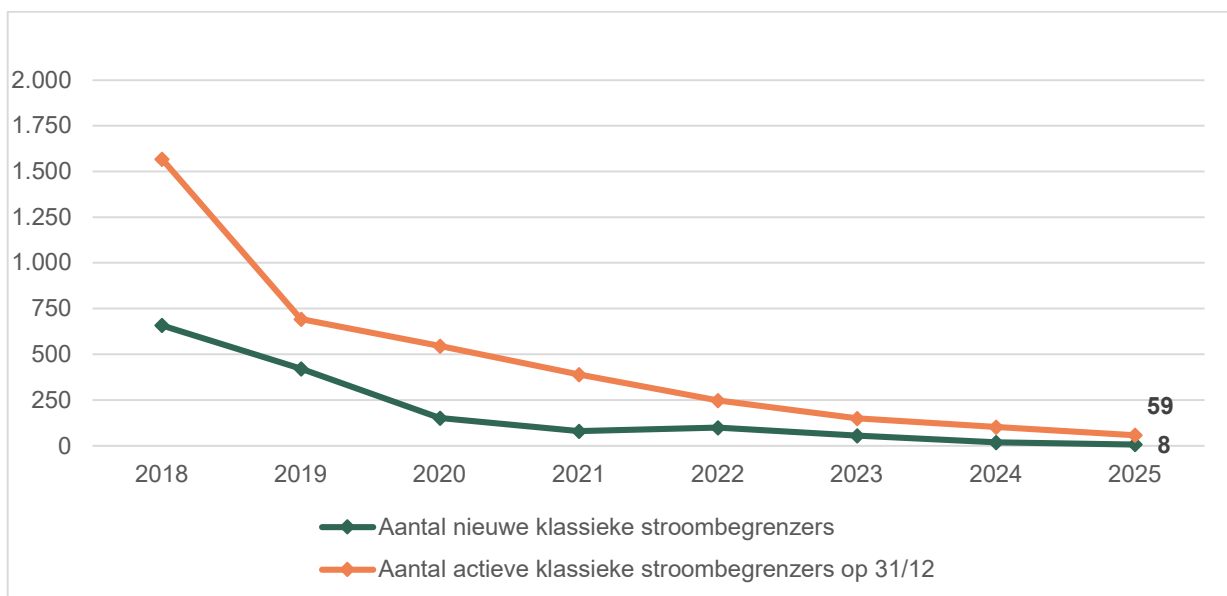

Figuur 32: Evolutie van het aantal meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie waarvan de minimale levering elektriciteit is uitgeschakeld

⁵⁷ Artikel 5.3.11 Energiebesluit

⁵⁸ Bij de behandeling van LAC-dossiers werd immers voorrang gegeven aan dossiers die gaan over eventuele afsluiting. Zo werden dossiers waar het risico op schuldopbouw het grootst was prioritair behandeld. Vanaf 2023 werden opnieuw meer dossiers over de stopzetting van de minimale levering door de LAC behandeld. Tussen 1 november 2022 tot en met 30 april 2023 mochten geen dossiers met het voorstel om de minimale levering uit te schakelen bij de LAC worden ingediend (cfr. Artikel 15 van het besluit van 19 oktober 2022 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft maatregelen naar aanleiding van de energiecrisis)

In uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld door plaatsgebrek of om technische redenen, is het niet mogelijk of onverantwoord om een digitale meter te plaatsen. Dat kan voorvallen bij oude types bekabeling, of omdat de plaats ontbreekt om de nieuwe meter (op een bereikbare plaats) te hangen. In dat geval wordt soms gekozen om een klassieke stroombegrenzer te plaatsen, die het vermogen van de aansluiting beperkt tot 10 ampère.

Figuur 33: Evolutie van het aantal actieve klassieke stroombegrenzers op 31/12/xx

Figuur 33 geeft de evolutie weer van het aantal actieve klassieke stroombegrenzers op het einde van het desbetreffende jaar. In het Vlaams Energiearmoedeplan⁵⁹ werd de volledige uitfasering van de autonome stroombegrenzer tegen 1 januari 2025 vooropgesteld. De grafiek geeft de inspanningen van Fluvius in dat verband weer en illustreert dat deze technische oplossing minder en minder voorkomt.

3.7.4. Minimale levering aardgas

In tegenstelling tot de meter voor elektriciteit beschikt de meter voor aardgas niet over een oplossing zoals een minimale levering tegen 10 ampère als het noodkrediet opgebruikt is. Het is immers onveilig en/of onmogelijk om aardgas aan een beperkt debiet aan te bieden.

Sinds 2011 kunnen gezinnen met een meter met voorafbetalingsfunctie voor aardgas tijdens de wintermaanden (vanaf 1 november tot 1 april) via het OCMW een aanvraag doen voor financiële steun als ze zonder aardgas dreigen te vallen omdat ze over onvoldoende middelen beschikken om hun aardgasmeter op te laden. Dit als het OCMW van hun gemeente deelneemt aan de regeling van de minimale levering. Een sociaal onderzoek door het OCMW moet uitwijzen of zij werkelijk te weinig middelen hebben. Het OCMW kan dan een bedrag toestaan waarmee een gedeelte van het aardgasverbruik van een gezin gedekt kan worden. Het bedrag zou moeten toelaten een aantal ruimtes in de woning voldoende te verwarmen.

⁵⁹ https://assets.vlaanderen.be/image/upload/v1669105223/Visienote_aan_de_Vlaamse_Regering_armoedeplan_po9avb.pdf

In Tabel 6 wordt de evolutie getoond van het aantal aanvragen voor minimumsteun in de voorbije winterperiodes. **Voor de winterperiode van 2024-2025 zien we een stijging van het aantal aanvragen voor minimumsteun met 11,30%**. De stijging valt wellicht toe te schrijven aan de verdere uitrol van de digitale (aardgas)meter en de toename van het aantal deelnemende OCMW's. In de winter van 2024-2025 waren dit er 253. Als we het aantal aanvragen afzetten tegen het aantal digitale aardgasmeters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie dan zien we een daling met ongeveer 1,1 procentpunt ten opzichte van de winter van 2023-2024.

Minimale levering aardgas	Winter 2018-2019	Winter 2019-2020	Winter 2020-2021	Winter 2021-2022	Winter 2022 - 2023	Winter 2023-2024	Winter 2024-2025
Meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie aardgas op 1 januari	27.693	26.319	24.460	24.882	31.934	38.953	45.663
Aanvragen voor minimumsteun aardgas	5.753	5.315	5.498	6.083	8.097	8.701	9.684
% aardgasmeters voorafbetalingsfunctie	20,77%	20,19%	22,48%	24,45%	25,36%	22,34%	21,21%
Graaddagen in winter	1.263	1.223	1.356	1.538	1.529	1.419	1.623

Tabel 6: Evolutie aantal aanvragen minimale levering aardgas in vergelijking met meters met voorafbetalingsfunctie en graaddagen

De bedragen die worden toegekend aan deze gezinnen, uitbetaald in tweewekelijkse tussenkomsten, worden berekend als 60% van het gemiddelde aardgasverbruik in de periode 1 december tot 1 maart van alle aardgasklanten bij Fluvius met een verbruik > 5.000 kWh (gezinnen met aardgasverwarming). Hierbij wordt rekening gehouden met de status (beschermd of niet-beschermd) en met het type woning (rijhuis/vrijstaand/appartement). Niet alle gezinnen ontvangen bovendien een toelage voor de hele periode, gezien zij mogelijk pas in de loop van de winter een aanvraag indienden.

Een gezin kreeg in de winter van 2024-2025 een **gemiddeld bedrag van €524** toegekend. Voor een beschermde afnemer bedroeg dit €389. Een niet-beschermd afnemer kon rekenen op gemiddeld €584 als tussenkomst. Deze bedragen zijn, in lijn met de evolutie van de energieprijzen, licht gestegen ten opzichte van de vorige winterperiode. Volgens de statistieken op onze website⁶⁰ bedroeg de sociale maximumprijs voor een huishoudelijke afnemer die verwarmt met aardgas met een verbruik van 17.000 kWh tussen 1 november 2024 en 1 april 2025 €751,91 Als hij daarvan €389 recupereerde, was dat 51,7% van zijn kosten. Voor een niet-beschermd huishoudelijke afnemer bedroeg deze kost gemiddeld €1.077,76. De tussenkomst kwam dan ongeveer neer op 54,2% van zijn kosten. Deze tussenkomsten kunnen voor gezinnen in moeilijkheden tijdens de winterperiode een belangrijk verschil maken.

Sinds 31 oktober 2022 voorziet het Energiebesluit⁶¹ in een gelijkaardig systeem als de minimale levering van aardgas voor huishoudelijke afnemers die de woning **verwarmen met elektriciteit**. Zij kunnen aanspraak maken op een **gelijkaardige tussenkomst in de kosten voor**

⁶⁰ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/afnameprijzen-aardgas-terugblik-dashboard>

⁶¹ Artikel 5.3.6/1 e.v. van het Energiebesluit

elektriciteitsverbruik. Als bij een afnemer een meter met voorafbetalingsfunctie voor elektriciteit is geïnstalleerd en wanneer deze is aangesloten op het elektriciteitsdistributienet met toepassing van het **uitsluitend nachttarief** kan die afnemer het OCMW ervan op de hoogte brengen dat hij onvoldoende middelen heeft om voor elektriciteit op te laden, waardoor de elektriciteitslevering tijdens de periode van 1 november tot en met 31 maart onderbroken dreigt te worden. In de winter van 2024-2025 werden **472 aanvragen** voor dergelijke tussenkomst behandeld door 123 OCMW's. Dit zijn er 21,6% meer dan de vorige winterperiode. Toen waren het er 388. **De gemiddelde tussenkomst bedroeg €859.** Voor niet-beschermde afnemers was het gemiddeld bedrag dat werd opgeladen €920. Een beschermde afnemer kon rekenen op een gemiddelde tussenkomst van €748.

3.7.5. Zelfafsluiting

Klanten die elektriciteit afnemen via een meter waarvan de minimale levering (10 ampère) is uitgeschakeld (zie sectie 3.7.3) lopen risico op zelfafsluiting. Als ze niet meer opladen, kunnen ze geen elektriciteit meer verbruiken. Aardgasklanten met een digitale meter met geactiveerde voorafbetalingsfunctie lopen een gelijkaardig risico. Als zij onvoldoende opladen, kunnen ze geen aardgas verbruiken. Fluvius verwittigt het OCMW als er een risico op zelfafsluiting dreigt. Ze melden alle gezinnen die cumulatief:

- niet langer gebruik konden maken van de minimale levering elektriciteit of een meter met voorafbetalingsfunctie voor aardgas hadden;
- en die in de periode van november t.e.m. maart minstens 1 keer gedurende meer dan 30 dagen geen oplading deden en die daardoor dreigen zonder elektriciteit of aardgas te vallen;
- en die geen gevolg gaven aan het verzoek van Fluvius om binnen 10 kalenderdagen op te laden of contact op te nemen⁶².

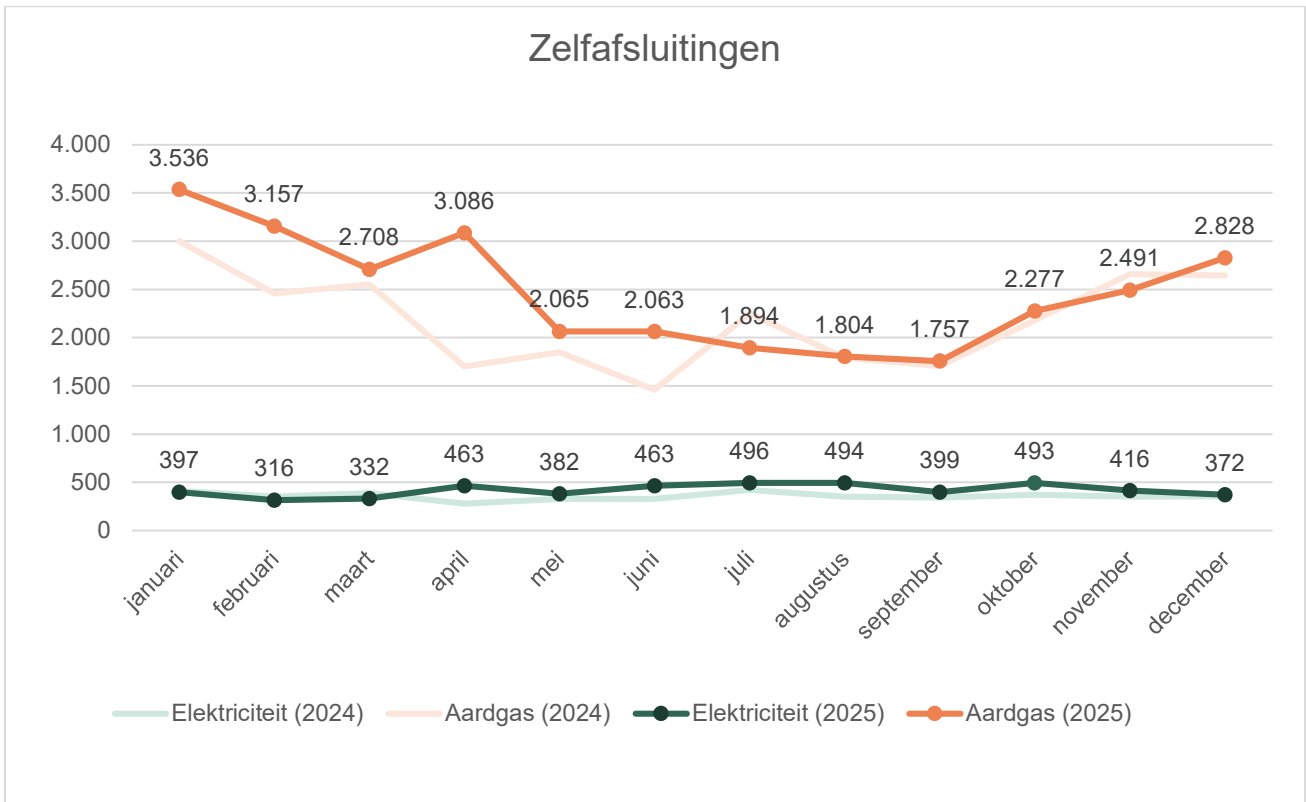
In die situatie is er een groot risico op zelfafsluiting. In 2025 waren er voor elektriciteit 1.700 gezinnen waarvoor Fluvius dergelijke melding bij het OCMW deed. Dit blijft op eenzelfde niveau in vergelijking met 2024 toen er voor 1.684 gezinnen dergelijke melding werd gedaan. Voor aardgas zien we een stijging met +18,17% ten opzichte van 2024. In 2025 werden 10.269 gezinnen gerapporteerd aan het OCMW omdat ze voor een periode van 30 kalenderdagen niet hadden opgeladen. Ondanks deze stijgingen liggen deze aantallen nog ver onder de aantallen van 2022 en de jaren daarvoor. Dit kan worden verklaard door de uitrol van de digitale meter. Fluvius heeft door de digitale meter een meer accuraat beeld van het opgeladen krediet van de afnemer. Voorheen hing de beslissing om een melding bij het OCMW te doen er voornamelijk van af of de afnemer de afgelopen 30 dagen een oplading had gedaan.

Door de digitale meter kan Fluvius steeds vollediger in beeld brengen welke afnemers zichzelf afsluiten. Fluvius houdt op maandelijkse basis het aantal gezinnen bij dat zichzelf langer dan 24u afsloot van het elektriciteits- of aardgasnet⁶³. Zelfafsluiting bij elektriciteit is enkel mogelijk als de LAC de minimale levering (tegen 10A) heeft stopgezet. Deze aantallen worden maandelijks

⁶² Artikel 5.4.2 en artikel 5.3.10, §3 Energiebesluit. Het laatste lid van dit artikel bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder een bericht stuurt naar de afnemer als er een reële kans is dat de afnemer binnen de 10 dagen zonder elektriciteit zal vallen. De afnemer moet dan opladen of laten weten waarom er geen noodzaak is om op te laden.

⁶³ Als een afnemer op dag x geen verbruikskrediet (noodkrediet of opgeladen krediet) ter beschikking heeft en op dag x+2 nog steeds geen krediet oplaadde wordt dit geregistreerd als 'zelfafsluiting'. De rapportering toont het aantal unieke toegangspunten waarbij zich voormelde situatie voordeed. Eenzelfde toegangspunt kan wel in de rapportering van verschillende maanden terugkomen.

toegevoegd op het [dashboard](#) op de webpagina⁶⁴. Figuur 34 toont een vergelijking van de resultaten tussen 2024 en 2025.

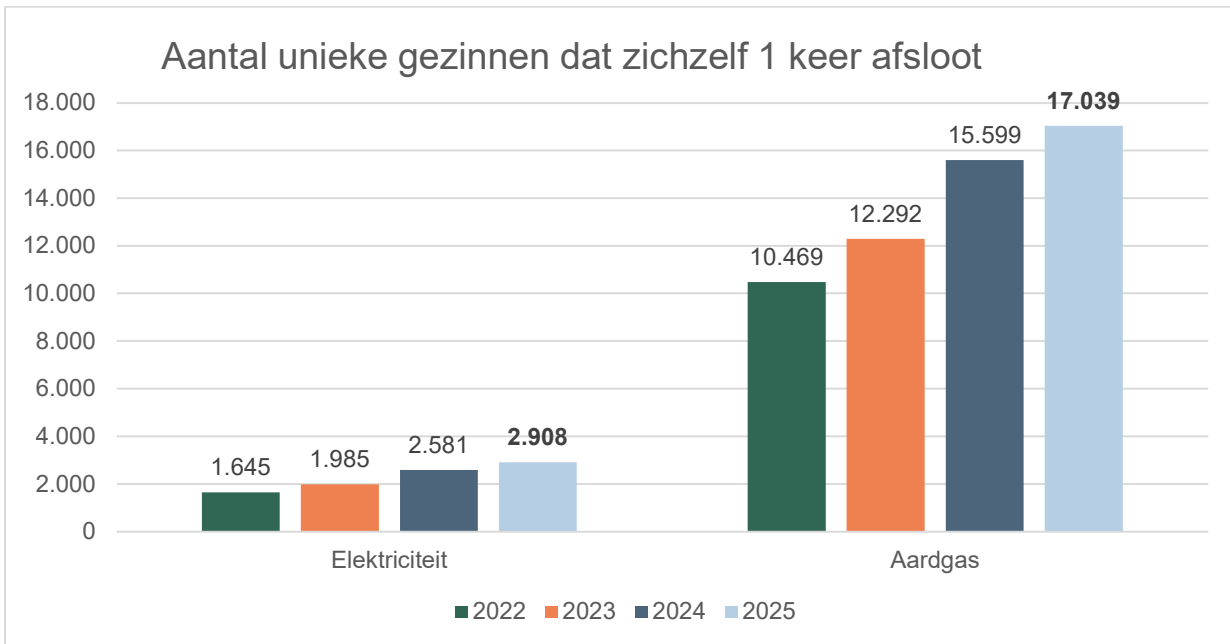

Figuur 34: Vergelijking van het aantal zelfafsluitingen voor elektriciteit per maand in 2024 en 2025

We zien een toename van het gemiddeld aantal zelfafsluitingen op maandbasis bij beide energietypes. Voor elektriciteit steeg het maandelijks gemiddeld aantal zelfafsluitingen met 17,09% en voor aardgas met 13,00% ten opzichte van 2024. Bij deze percentages maken we de kanttekening dat in absolute aantallen het aantal zelfafsluitingen voor elektriciteit beperkt is in vergelijking met de zelfafsluitingen voor aardgas. Vergeleken met 2024 lijkt het aantal zelfafsluitingen van elektriciteit vooral tijdens de eerste maanden van 2025 te zijn toegenomen.

Als we kijken naar het aantal gezinnen dat zich in 2025 minstens één keer heeft afgesloten zien we dat ook die aantallen stijgen ten opzichte van 2024. **Voor elektriciteit gaat het om 2.908 gezinnen (+12,67%), voor aardgas om 17.039 gezinnen (+9,23%).** Daarvan had ongeveer 80% geen recht op de sociale maximumprijs.

⁶⁴ https://dashboard.vreg.be/report/DMR_SODV%20DNB.html

Figuur 35: aantal unieke gezinnen dat zichzelf één keer afsloot

Deze stijgingen kunnen deels worden toegeschreven aan de verdere uitrol van de digitale meter waardoor voor steeds meer afnemers in beeld kan worden gebracht of ze zichzelf afsluiten. De toename van het aantal zelfafsluitingen is evenwel groter dan de groei van het aantal digitale meters met voorafbetalingsfunctie. Ondanks dat in deze cijfers mogelijk ook gezinnen vervat zitten die verhuisd zijn en daarom geen energie meer verbruiken in de oude woning, mogen we ervan uitgaan dat de meeste van deze gezinnen problemen hebben om het energieverbruik te betalen.

Het aantal zelfafsluitingen bij verbruikers van aardgas is hoger dan het aantal zelfafsluitingen bij verbruikers van elektriciteit. Dit is grotendeels te wijten aan het gegeven dat het verbruik van aardgas sterk seizoensgebonden is. In de zomerperiode is de behoefte aan aardgas minder groot en zal een afnemer met beperkte middelen er sneller voor kiezen om geen opladingen voor aardgasverbruik te doen. In de winter zijn er meer zelfafsluitingen van mensen die niet voldoende financiële middelen hebben om tijdig te blijven opladen. De kost voor aardgasverbruik in de winterperiode is immers veel groter.

3.8. De Lokale Adviescommissie

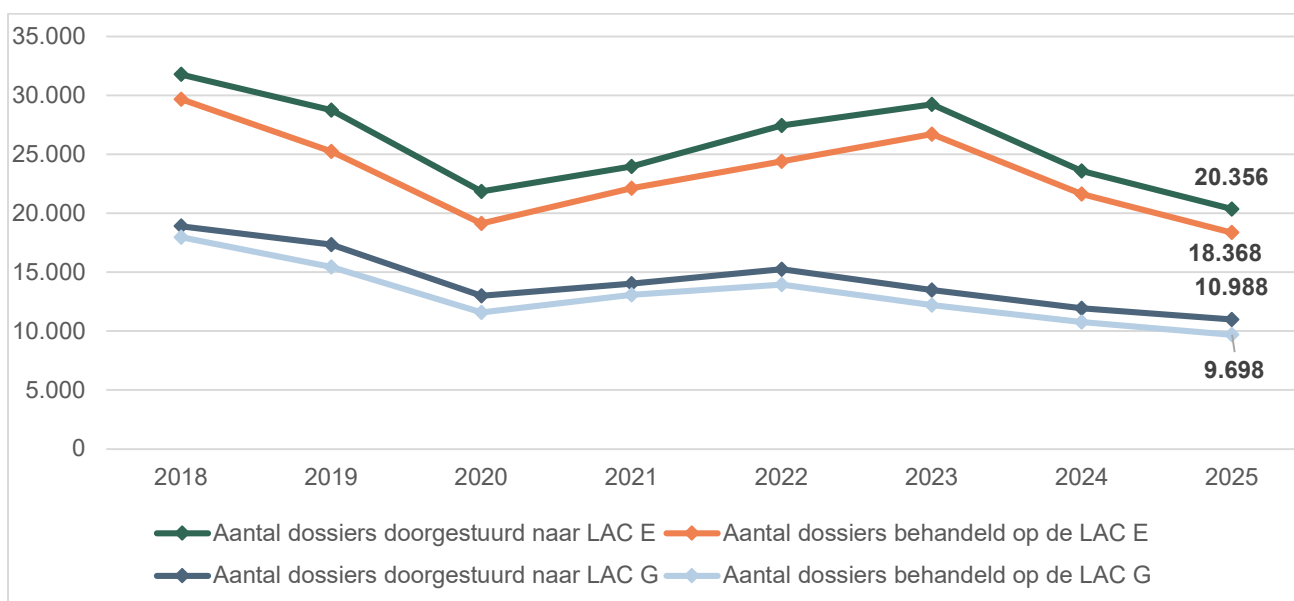
Als Fluvius een gezin wil afsluiten, moet hij in alle gevallen eerst advies vragen aan de Lokale Adviescommissie (LAC) van de gemeente. In die commissie zitten een politiek mandataris uit het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst, medewerkers van het OCMW, Fluvius en eventueel de schuldbemiddelaar van de verbruiker.

Het OCMW onderzoekt eerst de situatie van de verbruiker. De LAC bespreekt het dossier op een vergadering. Ook de verbruiker wordt uitgenodigd op de vergadering om toelichting te geven.

3.8.1. Het aantal doorgestuurde dossiers naar de LAC en het aantal behandelde dossiers door de LAC

In 2025 werden voor elektriciteit in totaal **20.356 dossiers doorgestuurd** naar de LAC en **18.368 dossiers behandeld** door de LAC. Dit is een daling met 13,75% ten opzichte van vorig jaar. Toen waren dit er respectievelijk 23.600 en 21.640. **Voor aardgas waren dit er in 2025 respectievelijk 10.988 en 9.698** wat een daling inhoudt van ongeveer 7.97% ten opzichte van 2024.

Het aantal LAC-dossiers daalt vooral omdat er steeds minder dossiers zijn n.a.v. de weigering van een afnemer tot toegang voor de plaatsing van de digitale meter. De digitale meter is immers al verregaand uitgerold⁶⁵. Voor aardgas en elektriciteit waren er hierdoor zelfs minder dossiers dan het historisch lage aantal van 2020. Dat was toen te wijten aan de coronapandemie waardoor heel wat minder LAC-zittingen konden doorgaan. De daling heeft deels ook te maken met de veranderde aanpak van de LAC. Vroeger werd er voor verschillende situaties een apart dossier opgesteld. Tegenwoordig wordt steeds meer gebruik gemaakt van totaalbeslissingen. Een klant wordt zo voor één bepaalde energiebron binnen het tijdsbestek van 12 maanden slechts één keer behandeld op een LAC-zitting.

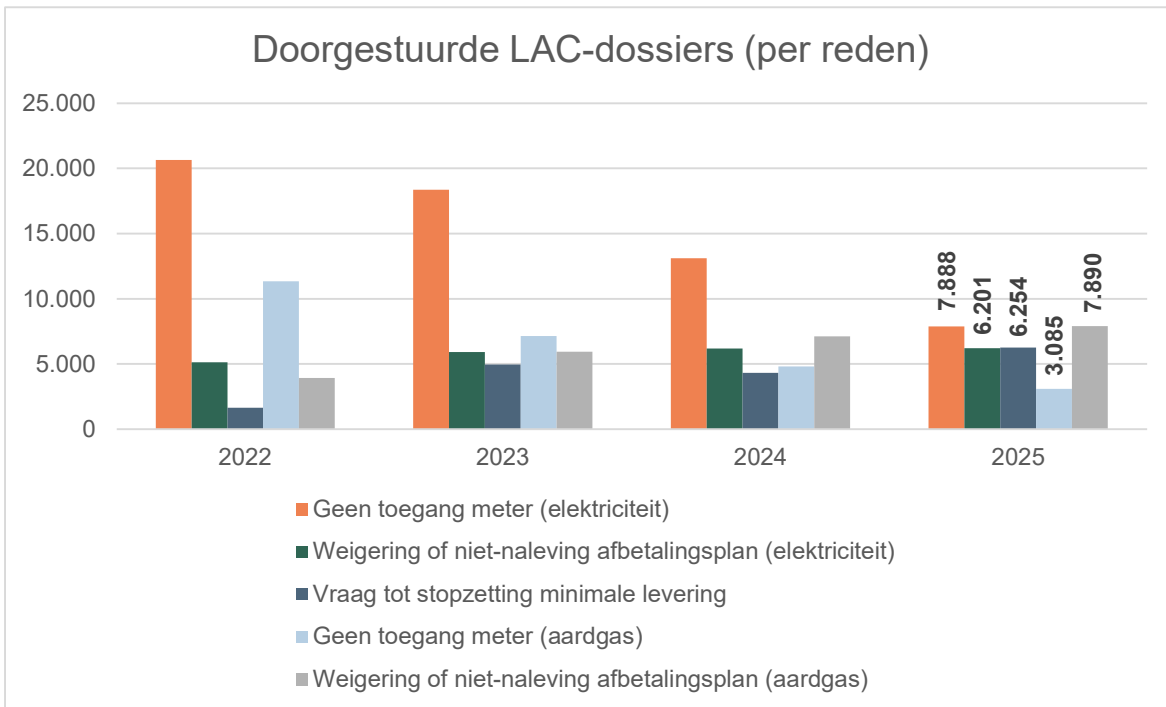
Figuur 36: Evolutie van het aantal doorgestuurde dossiers naar de LAC en het aantal behandelde dossiers door de LAC

Figuur 37 toont voor elektriciteit en aardgas de redenen waarom deze dossiers doorgestuurd werden naar of behandeld werden op de LAC. Het gaat om vragen tot afsluiting (elektriciteit of aardgas) en om vragen om de minimale levering elektriciteit stop te zetten. In absolute cijfers blijft **de weigering voor toegang tot de meter met 7.888 dossiers de belangrijkste reden voor het verzoek tot afsluiting van elektriciteit, al neemt het aantal wel af in vergelijking met 2024**. Het aandeel van dit type dossiers voor elektriciteit daalde van 75,26% in 2022 naar 38,75 % in 2025. Het aantal dossiers waarmee wordt verzocht om de **minimale levering elektriciteit stop te zetten steeg in 2025 sterk** in vergelijking met 2024 (+45,24%) tot 6.254. Het aandeel van dit type dossiers

⁶⁵ In december 2025 was ongeveer 81% van de huishoudelijke toegangspunten voor elektriciteit uitgerust met een digitale meter

stijgt met meer dan 12 procentpunten ten opzichte van 2024 tot 30,72%. Dit werd al besproken in sectie 3.7.3.

Voor **aardgas** is het **niet-naleven van een afbetalingsplan de meest voorkomende reden** om het dossier naar de LAC door te sturen. In 2025 was dit voor **7.890 dossiers** of 71,81% van het totale aantal aardgasdossiers het geval. Dat aandeel bedroeg 25,63% in 2022. De stijging van het aandeel van dit type dossiers is vooral een gevolg van de keuze om voor aardgas niet meteen de voorafbetalingsfunctie te activeren. Dat vergroot de kans op wanbetaling en niet-naleving van afbetalingsplannen. De stijging van het aandeel kan ook deels worden verklaard door de keuze om de communicatie van de digitale aardgasmeter te laten verlopen via de digitale elektriciteitsmeter. Na de plaatsing van de digitale aardgasmeter valt het vaker voor dat deze niet kan worden geactiveerd omdat de koppeling met de digitale elektriciteitsmeter niet correct is gebeurd. Dat maakt dat de kans op verdere schuldoopbouw voor aardgas navenant groter wordt dan voor elektriciteit.

Figuur 37: Overzicht dossiers doorgestuurd naar de LAC

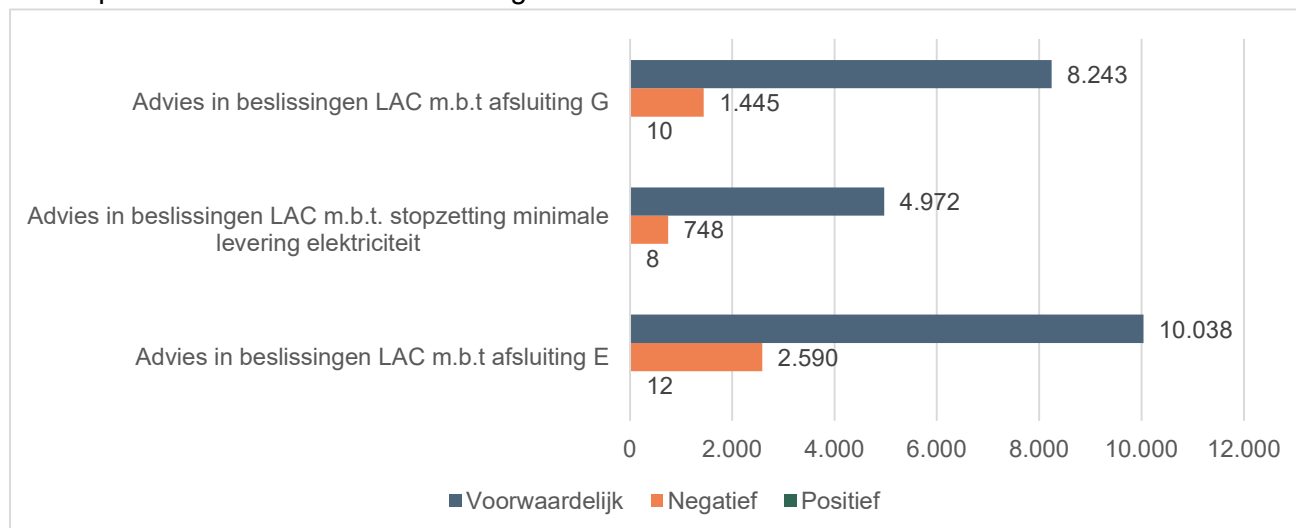
Net als het aantal behandelde dossiers is ook het **aantal zittingen** voor elektriciteit licht **gedaald**, van 1.299 in 2024 naar **1.197 in 2025**. Voor aardgas was er een gelijkaardige daling van 1.260 in 2024 naar 1.162 in 2025. Gemiddeld worden er iets meer dan 15 dossiers voor elektriciteit behandeld per zitting. Voor aardgas gaat het om een achttal dossiers per zitting. Dat aantal zit de afgelopen jaren in dalende lijn. Sommige OCMW's organiseren structureel LAC-zittingen, ongeacht de hoeveelheid dossiers die moet behandeld worden. Door het dalend aantal te behandelen dossiers daalt ook het gemiddeld aantal behandelde dossiers per LAC-zitting.

3.8.2. Beslissingen door de LAC

Fluvius zet er maximaal op in om in samenspraak met de klant een oplossing te vinden, zodat het niet tot een afsluiting moet komen. In sommige gevallen is dit echter niet mogelijk en wordt toch beslist om af te sluiten of de stroombegrenzerfunctie uit te schakelen.

Figuur 38 toont de aard van de adviezen die de LAC formuleerde op vragen tot afsluiting of uitschakeling van de minimale levering elektriciteit vanwege de distributienetbeheerders. Net zoals de afgelopen jaren is het grootste deel van deze beslissingen voorwaardelijk. Dit illustreert dat er steeds vaker wordt ingezet op een totaalbeslissing waarmee de situatie vanuit verschillende invalshoeken en mogelijke scenario's wordt benaderd, met als doelstelling dat voor eenzelfde klant geen bijkomende dossiers moeten ingediend worden op meerdere zittingen.

Het aantal positieve adviezen (in het nadeel van de klant) was in het verleden veel groter bij het stopzetten van de minimale levering elektriciteit. Zowel OCMW als Fluvius zagen deze ingreep als minder drastisch dan afsluiting. De klant heeft dan wel geen minimale levering van elektriciteit meer, hij kan, net als bij aardgas, nog altijd verbruiken zolang hij oplaadt. Zoals al besproken in sectie 3.7.5 ontstaat er wel een gevaar op zelfafsluiting. Met de uitrol van de digitale meter krijgt Fluvius meer mogelijkheden om te handelen als schulden zich blijven opstapelen en/of de klant niet kan worden gecontacteerd. We gaan hier dieper op in onder sectie 3.9. Die uitbreiding aan mogelijkheden maakt dat de verhouding van het aantal positieve, negatieve en voorwaardelijke beslissingen over afsluitingen steeds meer gelijkloopt met de verhouding van de beslissingen over het stopzetten van de minimale levering.

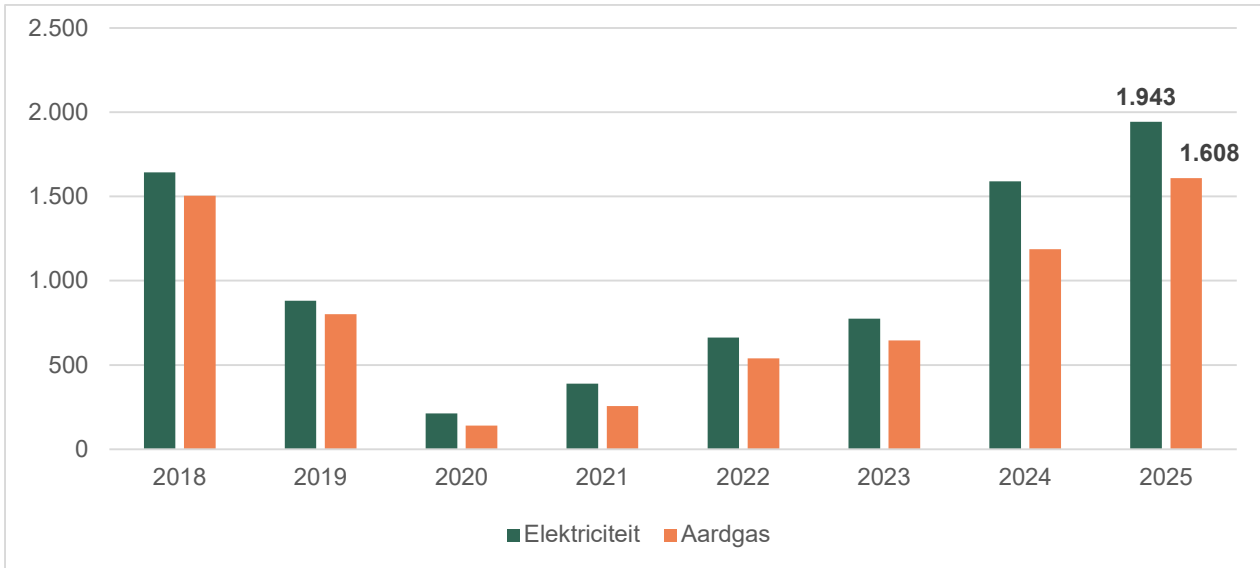
Figuur 38: Adviezen in beslissingen LAC met betrekking tot afsluiting (elektriciteit en aardgas) of uitschakeling stroombegrenzer (elektriciteit)

3.9. Afsluitingen

Ten slotte rapporteren de distributienetbeheerders ook een heel aantal statistieken over afsluitingen. Een belangrijke kanttekening is dat de cijfers van het aantal afgesloten toegangspunten van het afgelopen jaar in principe louter een indicatie geven van het aantal gezinnen dat zonder elektriciteit en/of gas leeft. Gezinnen die afgesloten werden kunnen immers verhuizen en op naam van een ander gezinslid een nieuw contract afsluiten. Om te kunnen beoordelen hoeveel gezinnen er werkelijk afgesloten werden, zouden de OCMW's voor al deze punten op hetzelfde moment het bevolkingsregister moeten raadplegen en hierover rapporteren. Het bevolkingsregister is niet altijd volledig geactualiseerd zodat niet elke feitelijke bewoning geregistreerd is en omgekeerd.

We focussen in dit rapport op het aantal afsluitingen na positief LAC-advies, die veelal verband houden met een betalingsproblematiek.

Figuur 39 geeft de evolutie weer van het aantal afsluitingen na LAC-advies in de laatste jaren. Dit aantal zit sinds 2020, toen er omwille van de coronapandemie amper afsluitingen werden uitgevoerd, in stijgende lijn. Concreet werden **in 2025 1.943 toegangspunten elektriciteit afgesloten na positief LAC-advies. Voor aardgas** waren dat er **1.608**. Ten opzichte van vorig jaar gaat het voor elektriciteit om een toename met 22,20% en voor aardgas met 35,47%. Ook in 2025 wordt dit quasi volledig veroorzaakt door de toename van het aantal afsluitingen via een betaalblokkade wat we hieronder verder bespreken. Ongeveer 9 van de 10 afsluitingen in 2025 gebeurde bij gezinnen die geen recht hadden op de sociale maximumprijs.

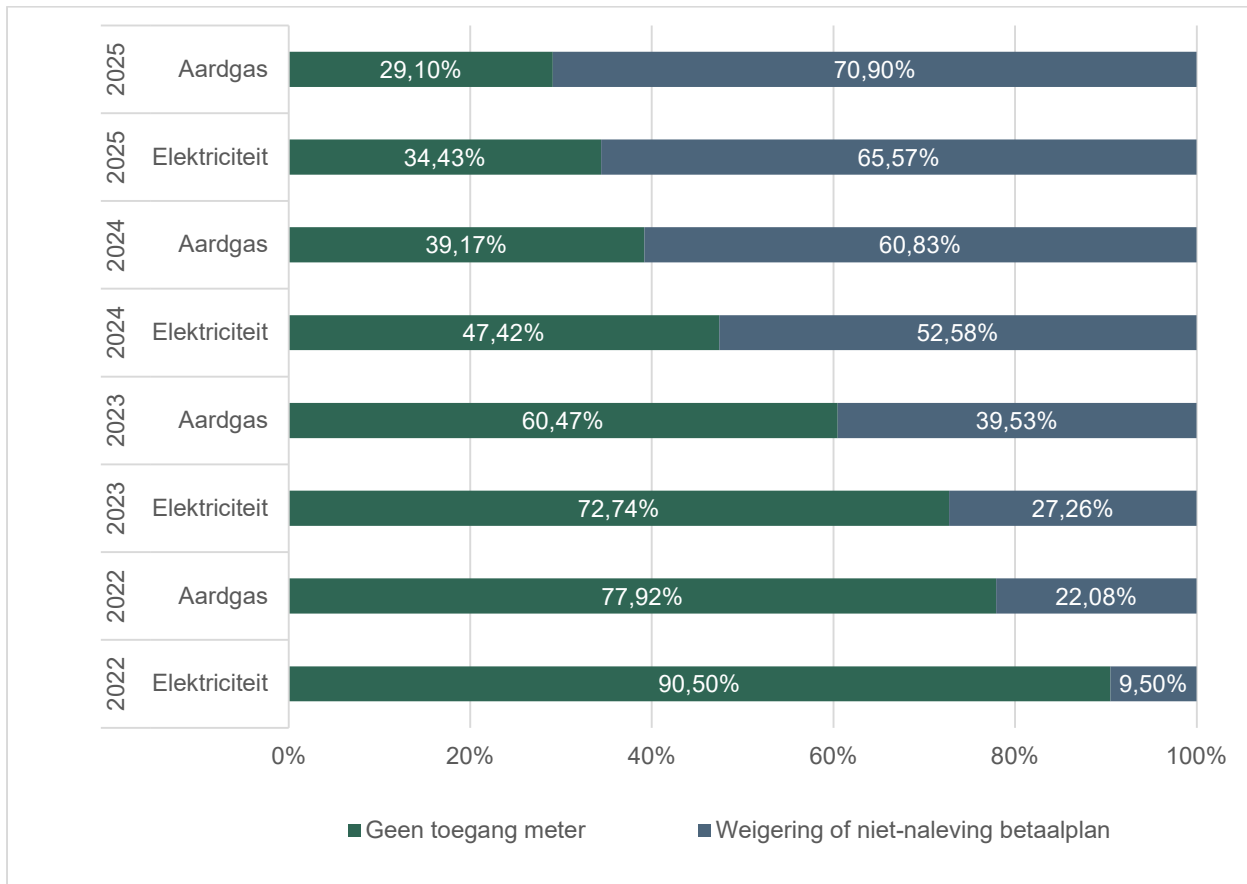

Figuur 39: Evolutie van het aantal afsluitingen na positief LAC-advies voor elektriciteit en aardgas

Figuur 40 geeft de verschuiving van de verdeling van de verschillende redenen om tot afsluiting over te gaan. In 2022 en 2023 was **geen toegang voor de installatie van de digitale meter** de belangrijkste reden om tot afsluiting over te gaan, zowel voor elektriciteit als aardgas. In 2024 bedroegen deze aandelen voor elektriciteit en aardgas nog respectievelijk 47,42% en 39,17%. In **2025** zakten deze aandelen verder naar **34,43% en 29,10%**. Dit aandeel neemt verder af omdat er meer en meer digitale meters zijn geïnstalleerd. Wanneer er al een digitale meter geïnstalleerd is bij de klant hoeft de techniek van Fluvius immers niet langer langs te gaan om de voorafbetalingsfunctie te activeren. Dat kan immers van op afstand gebeuren.

De **weigering of het niet-naleven van een betaalplan** als reden voor afsluiting wint steeds meer aan belang en verklaart grotendeels de toename van het aantal afsluitingen sinds 2024. Veelal gaat het over afsluitingen van klanten die systematisch te weinig krediet opladen om het verbruik te betalen en zo verder schulden opbouwen. Als de LAC toestemming geeft om af te sluiten gebeurt dit door middel van een **betaalblokkade**. De afnemer kan dan pas opnieuw opladingen doen en energie verbruiken van zodra de helft van de openstaande schuld werd afgelost. Dit percentage kan lager gelegd worden op basis van een sociaal onderzoek door een OCMW-medewerker. In 2025 werden zo **1.266 elektriciteitsmeters** en **1.132 aardgasmeters** afgesloten door middel van een betaalblokkade. Voor elektriciteit werd in **65,57%** van de gevallen om deze reden afgesloten. Bij aardgas is dat 70,40%. Daarnaast waren er voor aardgas nog enkele afsluitingen omwille van het niet naleven of weigeren van een afbetalingsplan, zonder dat dit via een betaalblokkade gebeurde, wat het totale aandeel van afsluitingen om die reden op **70,90%** brengt. Het grotere aandeel van dossiers naar aanleiding van wanbetaling bij aardgas heeft twee oorzaken. De keuze om de

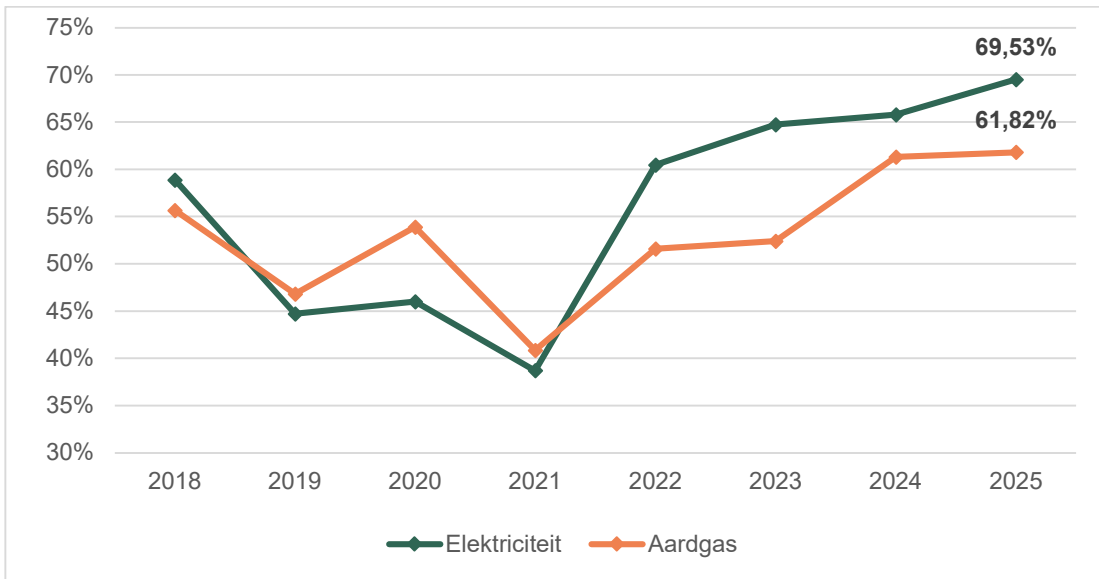
voorafbetalingsfunctie voor aardgas niet meteen te activeren vergroot het risico op schuldopbouw en wanbetaling. Daarnaast verloopt de communicatie van de digitale aardgasmeter via de elektriciteitsmeter wat soms tot technische problemen leidt en zo ook de kans op verdere schuldopbouw vergroot.

Figuur 40: Verdeling redenen afsluiting na LAC-advies voor elektriciteit en aardgas

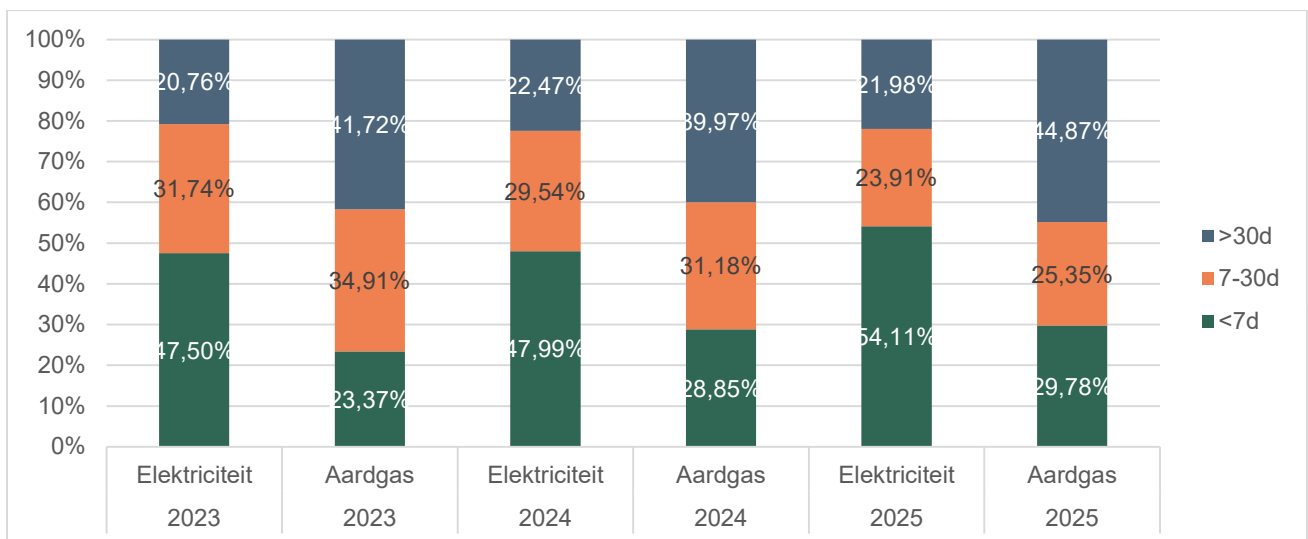
De stijging van het aantal afsluitingen moet naast de evolutie van het aantal **heraansluitingen** worden gelegd. De evolutie van het aantal heraansluitingen is vaak gelijkaardig aan de evolutie van het aantal afsluitingen. In 2025 werden voor elektriciteit **1.351 huishoudens** voor **elektriciteit** en **994 huishoudens** voor **aardgas** opnieuw aangesloten op naam van dezelfde klant, nadat ze eerder na een LAC-beslissing werden afgesloten. In vergelijking met de toename van het aantal afsluitingen is de toename van het aantal heraansluitingen in 2025 groter. In vergelijking met 2024 namen de heraansluitingen van elektriciteit toe met 29,16% en die voor aardgas zelfs met 36,54%.

Figuur 41 toont dat het aantal heraansluitingen na positief LAC-advies ten opzichte van het totaal aantal afsluitingen na positief LAC-advies stijgt, en dat zowel voor elektriciteit als voor aardgas. Het merendeel van deze heraansluitingen betreffen punten die werden afgesloten nadat de LAC toestemde met een betaalblokkade. Afnemers die niet meer konden opladen werden er zo toe gebracht om een deel van de achterstallige schulden te betalen en werden daarna opnieuw aangesloten.

Figuur 41: Evolutie van het aantal heraansluitingen na positief LAC-advies ten opzichte van het totaal aantal afsluitingen na positief LAC-advies voor elektriciteit en aardgas

Figuur 42 toont de evolutie van de **termijn waarbinnen afgesloten gezinnen terug werden aangesloten op het distributienet**, zowel voor elektriciteit als voor aardgas. De heraansluiting voor aardgas verloopt steevast iets stroeвер dan voor elektriciteit. Het grootste deel (54,11%) van de gezinnen die afgesloten werden van elektriciteit werd binnen de 7 dagen terug aangesloten. De heraansluiting van aardgas gebeurt in 29,78% van de gevallen binnen de 7 dagen. Voor elektriciteit werd 21,98% pas na 30 dagen terug aangesloten, bij aardgas was dat 44,87%. In vergelijking met 2024 gebeuren de heraansluitingen van elektriciteit in 2025 vlotter. Voor aardgas zien we een omgekeerde tendens waarbij heraansluitingen stroeвер verlopen dan in 2024.

Figuur 42: Termijn waarbinnen gezinnen die afgesloten waren na LAC-beslissing terug werden aangesloten voor elektriciteit en aardgas

Op het einde van 2025 waren er 1.073 en 1.259 huishoudelijke toegangspunten afgesloten van resp. elektriciteit en aardgas. In vergelijking met de situatie op het einde van 2024 gaat het voor beide energietypes om een zeer beperkte toename van net geen 2%.

4. Conclusies

De sociale statistieken die in dit rapport worden geanalyseerd geven een goed beeld van de mate waarin Vlaamse huishoudens in 2025 moeilijkheden ondervonden om hun energiefactuur te betalen. Energiearmoede kan zich daarbij op uiteenlopende manieren uiten. Sommige gezinnen besteden een te groot deel van hun inkomen aan energie, andere gezinnen beperken hun energieverbruik tot onder het niveau dat nodig is om basisbehoeften te dekken, terwijl nog andere gezinnen onzeker zijn over hun mogelijkheid om de woning voldoende te verwarmen⁶⁶. De beschikbare statistieken belichten verschillende aspecten van deze diverse vormen van energiearmoede.

In 2025 stegen de energieprijzen. In de commerciële markt nam de jaarlijkse kost voor elektriciteit toe met 13,55% ten opzichte van 2024, terwijl de prijsstijging voor aardgas beperkter bleef tot 2,6%. Die relatief lage aardgasprijs weerspiegelt zich ook in een lage *'energy effort rate'* voor Belgische huishoudens. Uit de meest recente jaarlijkse prijzenstudie van PwC⁶⁷, die focust op januari 2026, blijkt dat Belgische gezinnen in vergelijking met de buurlanden het kleinste aandeel van hun inkomen aan energie besteden. Gemiddeld gaat het om 4,7% van het inkomen, en in Vlaanderen zelfs om 4,3%. Dit percentage is licht gedaald ten opzichte van januari 2025 en schommelt al enkele jaren rond 5%.

Opvallend daarbij is dat het aandeel van de uitgaven voor aardgas bijzonder laag ligt bij Belgische huishoudens. Dit beeld zal naar verwachting veranderen door de geplande verhoging van de accijnzen op aardgas en de invoering van ETS2 vanaf 2028⁶⁸. Ook in het licht van de geleidelijke uitfasering van het aardgasnet⁶⁹ is het essentieel dat bij de verdere elektrificatie van het energieverbruik voldoende en gerichte ondersteuning wordt voorzien voor gezinnen met een beperkte financiële draagkracht.

De prijzenstudie besteedt ook aandacht aan het effect van het sociaal tarief. Het sociaal tarief draagt ertoe bij dat het verschil in *'energy effort rate'* tussen gezinnen met een gemiddeld inkomen en gezinnen met een basisinkomen in België kleiner dan in de ons omringende landen. Tegelijk tonen de statistieken in dit rapport aan dat het merendeel van de gezinnen dat betalingsproblemen ondervindt geen recht heeft op sociaal tarief. Voor gezinnen die er wel recht op hebben, kan het sociaal tarief bovendien de prikkel verminderen om te investeren in energie-efficiëntie of om actief deel te nemen aan de energietransitie. Een toekomstige hervorming van het sociaal tarief houdt het beste rekening met deze spanningsvelden.

De relatief lage *'energy effort rate'* vertaalt zich ook in de sociale statistieken die commerciële leveranciers rapporteren. Zo daalde in 2025 de gemiddelde uitstaande schuld van klanten bij de commerciële leveranciers en werden er minder contracten opgezegd wegens wanbetaling. Het

---

⁶⁶ Het Koninklijk Besluit van 19 april 2024 houdende criteria voor de beoordeling van het aantal huishoudens dat kampt met energiearmoede herneemt deze indicatoren om energiearmoede te meten en te monitoren.

⁶⁷ <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2026-09>

⁶⁸ <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/we-stappen-af-van-fossiele-brandstoffen-wat-verandert-voor-u/wat-is-de-europese-co2-beprijzing-ets-en-ets-2>

⁶⁹ RAPP-2025-28 - Studie toekomst aardgasnetten, raadpleegbaar via <https://assets.vlaamsenutsregulator.be/2025-12/Bijlage%202%20-%20RAPP-2025-28.pdf?VersionId=ulM4gELVLRKMDX93sE9XBxM95duwhcNd>

beeld dat naar voren komt uit de gegevens van Fluvius in zijn rol als sociale leverancier is daarentegen minder eenduidig.

Net als de voorgaande jaren staat dit rapport stil bij de effecten van de wijziging van de wanbetalingsprocedure die op 1 juli 2022 in werking trad. De versnelde activering van de voorafbetalingsfunctie blijkt doeltreffend om verdere schuldopbouw te beperken. Daarnaast maakt de digitale meter het mogelijk om oplaadgedrag, gebruik van noodkrediet en zelfafsluitingen beter te monitoren. Afsluitingen en heraansluitingen kunnen sneller worden uitgevoerd, waardoor Fluvius sneller contact krijgt met klanten en hulpverlening gericht en tijdiger kan worden ingezet.

De rol van de Lokale Adviescommissie (LAC) is hierdoor eveneens verschoven. De LAC behandelt steeds minder dossiers die betrekking hebben op het weigeren van de plaatsing van een digitale meter. Zodra een digitale meter geplaatst is, kunnen veel ingrepen immers vanop afstand worden uitgevoerd. Daardoor behandelt de LAC in verhouding steeds meer dossiers die samenhangen met wanbetaling.

Dit sociaal rapport levert een bijdrage aan de toets van het Vlaamse energiearmoedebeleid aan de richtlijnen die de Europese Commissie in het kader van het *Citizens Energy Package* op 30 april 2026 heeft geformuleerd⁷⁰. Het sociaal energiebeleid in Vlaanderen komt op heel wat punten tegemoet aan de aanbevelingen die Europa naar voor schuift. Tegelijk wijzen de richtlijnen op het belang van een meer geïntegreerde en preventieve aanpak, gebaseerd op het gebruik van data uit digitale meters en een optimale kruising van databanken zodat kwetsbare afnemers actief betrokken worden bij de energietransitie⁷¹.

4.1. Energieleveranciers

De indicatoren die commerciële leveranciers rapporteerden wijzen erop dat er in 2025 minder klanten met betalingsproblemen waren in de commerciële markt. Het aandeel huishoudens dat minstens één ingebrekestelling ontving bleef vergelijkbaar met dat van 2024: iets minder dan één op de tien Vlaamse gezinnen. Ook het aantal effectieve opzeggingen van contracten wegens wanbetaling daalde licht, zowel voor elektriciteit als voor aardgas.

Tegelijk waren leveranciers in 2025 opnieuw bereidwilliger om afbetalingsplannen toe te staan. Het aandeel geweigerde afbetalingsplannen daalde, net als de gemiddelde uitstaande schuld en het gemiddeld maandelijks afbetalingsbedrag. Dat deze dalingen zich voordeden ondanks de licht opwaartse trend in de energieprijzen wijst erop dat gezinnen in 2025 meer financiële ruimte hadden om hun energiefactuur te dragen. Dit past in de trend dat volgens de meest recente armoedestatistieken de monetaire armoede in Vlaanderen afnam.

Wanneer specifiek wordt gekeken naar opzeggingen wegens wanbetaling, valt op dat zowel het aantal opzegaanvragen als het aantal annuleringen tijdens de opzegtermijn op een hoog niveau bleef, vergelijkbaar met 2024. Het aantal annuleringen steeg zelfs licht. Dit suggereert dat leveranciers sneller overgaan tot opzegging, mogelijk om klanten aan te zetten tot betaling van het

---

⁷⁰ Het Citizens Energy Package is een beleidsinitiatief van de Europese Commissie als onderdeel van het Action Plan for Affordable Energy. Zie ook https://energy.ec.europa.eu/publications/communication-citizens-energy-package_en

⁷¹ Recommendation on protecting vulnerable customers against disconnections and during natural gas phase-out raadpleegbaar via https://energy.ec.europa.eu/publications/recommendation-protection-vulnerable-customers-and-customers-energy-poverty_en

achterstallige bedrag. In veel gevallen lijkt deze strategie ook effect te hebben, aangezien een groot deel van de opzeggingen alsnog wordt geannuleerd.

De doorverwijzingen van klanten naar OCMW's en erkende instellingen voor schuldbemiddeling namen in 2025 verder af. Voor beide indicatoren werden ongeveer 2.500 dossiers minder doorgestuurd dan in 2024. Ook het beroep op professionele invorderingsbureaus daalde: leveranciers stuurden in 2025 ongeveer een vijfde minder dossiers door dan het jaar voordien. Daarbij merken we wel op dat leveranciers momenteel nog niet verplicht zijn om te rapporteren over minnelijke invorderingen door advocaten en gerechtsdeurwaarders. Zodra die rapporteringsplicht wordt uitgebreid, zal het totaal aantal dossiers met minnelijke invordering vermoedelijk hoger uitvallen.

4.2. Distributienetbeheerders

De statistieken van Fluvius als sociale leverancier tonen zowel positieve evoluties als aandachtspunten die verdere opvolging vergen.

Een eerste positieve vaststelling is dat de onmiddellijke activering van de voorafbetalingsfunctie voor elektriciteit en de snellere activering voor aardgas effectief bijdragen tot het beperken van verdere schuldopbouw. De gemiddelde uitstaande schuld ligt voor beide energietypes lager dan vóór de invoering van de gewijzigde SODV-procedure op 1 juli 2022, ondanks de stijging van de energieprijzen sindsdien.

Daarnaast laat de digitale meter toe om betalingsproblemen sneller te detecteren en om processen efficiënter en gericht te organiseren. De LAC behandelt minder dossiers, vooral omdat het aantal dossiers over weigeringen om een digitale meter te plaatsen sterk is afgenomen. Zodra de digitale meter geïnstalleerd is, kunnen maatregelen zoals de activering van voorafbetaling, vermogensbeperking of afsluiting vanop afstand worden uitgevoerd. In verhouding behandelt de LAC daardoor steeds meer dossiers die rechtstreeks verband houden met wanbetaling.

Ook het afsluit- en heraansluitproces verloopt sneller. Dat heeft geleid tot een duidelijke toename van het aantal afsluitingen en heraansluitingen na LAC-advies, vooral door het toegenomen gebruik van betaalblokkades. Dankzij de digitale meter kan een aansluiting vanop afstand worden afgesloten, waarna de klant geen energie meer kan verbruiken tot hij contact opneemt met Fluvius om een regeling te treffen. Deze aanpak blijkt bijzonder effectief om opnieuw contact te leggen met klanten.

Sinds de wijziging van de SODV-procedure keren klanten bovendien sneller terug naar de commerciële markt. Voor het vierde jaar op rij is de groep klanten die binnen twee maanden overstapt opnieuw het grootst. Vóór 2022 was net de groep die pas na zes maanden of langer terugkeerde het omvangrijkst. Tegelijk moet daarbij een belangrijke kanttekening worden gemaakt: het totale aantal gezinnen dat effectief terugkeert naar de commerciële markt daalt. Na een stijging in de eerste jaren na de procedurewijziging is deze trend inmiddels gekeerd.

Dit draagt ertoe bij dat de klantenportefeuille van Fluvius als sociale leverancier voor het vierde jaar op rij blijft groeien. Eind 2025 leverde Fluvius elektriciteit en/of aardgas aan ongeveer 85.000 unieke gezinnen, zo'n 600 meer dan eind 2024. Een belangrijk aandeel van deze groei wordt verklaard door gezinnen die bij de sociale leverancier blijven, ook al hebben zij geen schulden meer. Eind

2025 was ongeveer vier op de tien klanten schuldenvrij en zouden zij opnieuw een contract kunnen afsluiten met een commerciële leverancier, maar zij doen dat niet.

Uit onderzoek van Fluvius blijkt dat deze klanten de voorafbetalingsfunctie vaak als positief ervaren, omdat het hen meer inzicht en controle geeft over hun energie-uitgaven. Daarnaast spelen wantrouwen tegenover commerciële leveranciers en onzekerheid over het zelf kiezen van een nieuw contract een rol. Om deze drempels te verlagen wordt de communicatie naar schuldenvrije klanten aangepast: de herinneringsbrief zal frequenter worden verstuurd (elk kwartaal in plaats van elk semester) en zal een unieke identificatiecode met link en QR-code naar de V-test® bevatten, zodat klanten meteen het standaardtarief kunnen vergelijken met het marktaanbod.

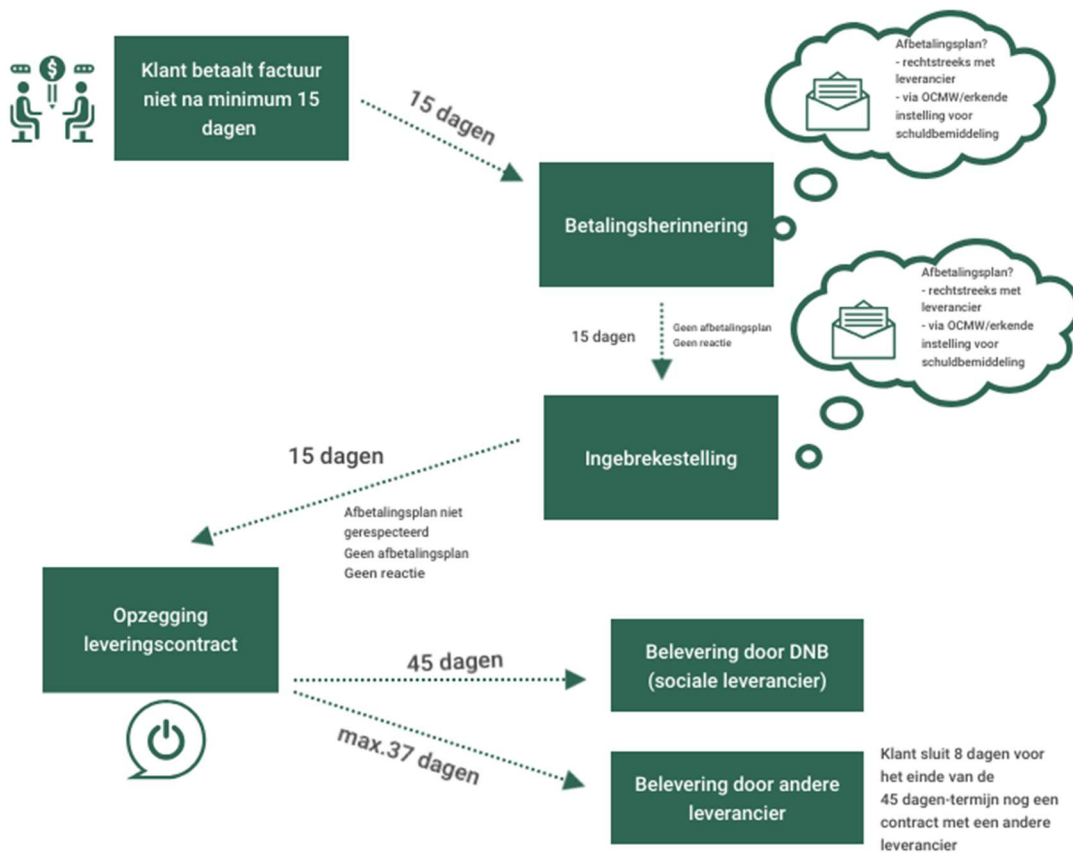
Wanneer we de evolutie van de klantenportefeuille doorheen het jaar bekijken, zien we dat het aantal klanten meestal stijgt vanaf het tweede kwartaal en opnieuw daalt vanaf januari. Dit kan samenhangen met de werking van de voorafbetalingsfunctie en met seizoenseffecten. In de winter liggen de kosten voor aardgasverbruik hoger, wat sommige klanten ertoe kan aanzetten om terug te keren naar de commerciële markt, waar deze kosten via voorschotfacturen over het jaar worden gespreid. Het niveau van het standaardtarief lijkt daarbij slechts een beperkte rol te spelen. Het verschil tussen het standaardtarief en de prijzen op de commerciële markt is doorgaans klein, waardoor de financiële prikkel om terug te keren niet mag worden overschat.

Tot slot blijft een belangrijke groep klanten die door hun commerciële leverancier werd gedropt kampen met betalingsproblemen bij Fluvius. Het gebruik van noodkrediet en het aantal zelfafsluitingen nemen voor elektriciteit en aardgas jaar na jaar toe. Zowel het aantal gezinnen dat minstens één keer noodkrediet gebruikt als het gemiddeld aantal keren dat daarop wordt teruggevallen, blijft stijgen. Dit benadrukt het belang van gerichte en tijdige hulpverlening, zodat deze gezinnen hun energiebetalingsproblemen structureel kunnen aanpakken.

Bijlages

Bijlage 1: Procedure wanbetaling bij de leverancier

In Figuur 43 wordt een overzicht gegeven van de procedure die de commerciële leverancier moet volgen in het geval van wanbetaling van een huishoudelijke klant. Wanneer er geen afbetalingsplan kan worden afgesloten of wanneer de afnemer het afbetalingsplan niet respecteert, kan deze klant terecht komen bij Fluvius, die de rol van ‘sociale leverancier’ op zich neemt in Vlaanderen. De belangrijkste aanpassing in de wanbetalingsprocedure bij de commerciële leverancier is dat de opzeggingstermijn werd ingekort. Na een dropaanzegging duurt het 45 kalenderdagen vooraleer de klant beleverd wordt door Fluvius, in plaats van 60 kalenderdagen.

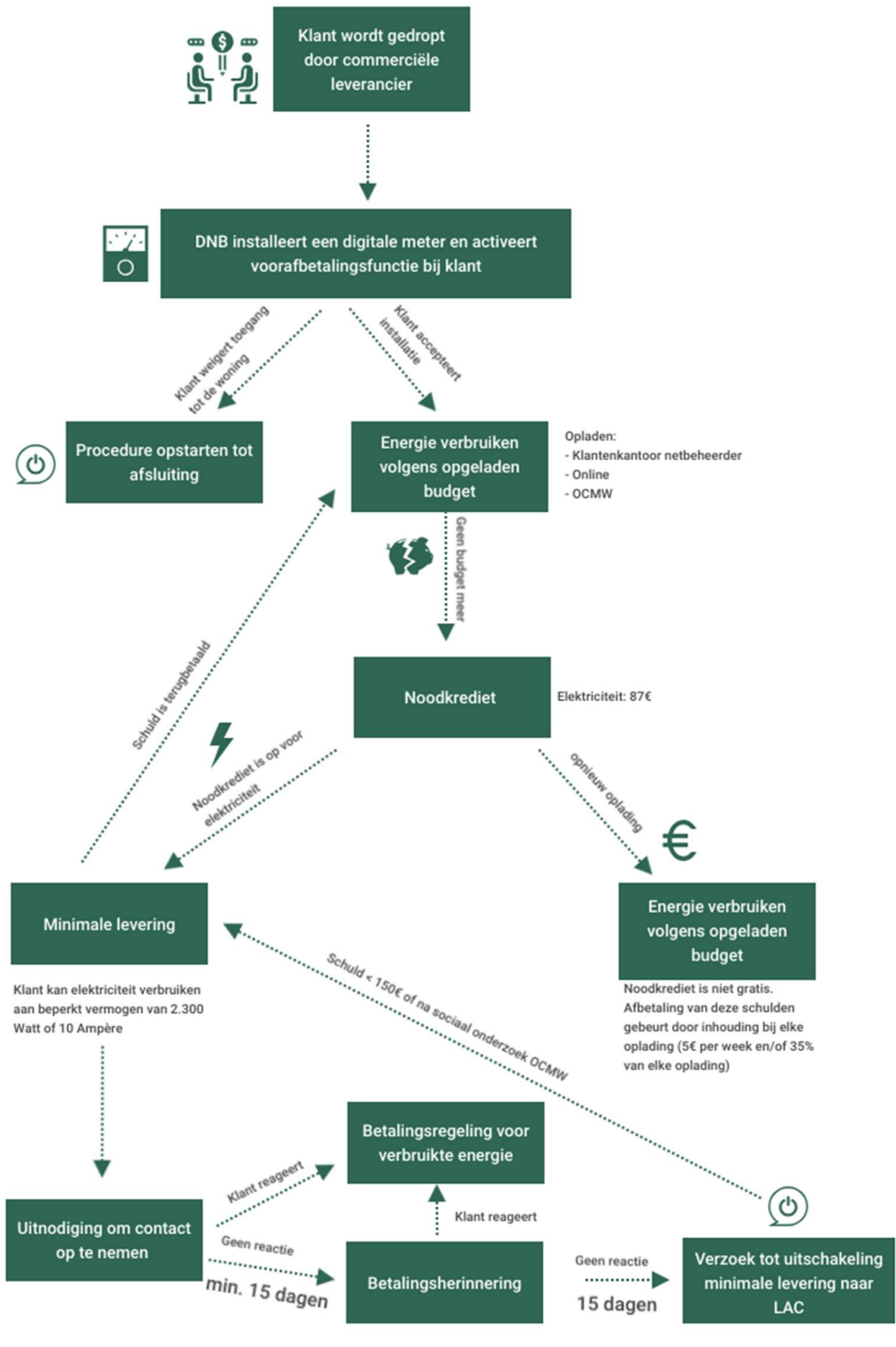
Figuur 43: Schematisch overzicht procedure wanbetaling bij leverancier

Bijlage 2: Procedure wanbetaling bij Fluvius

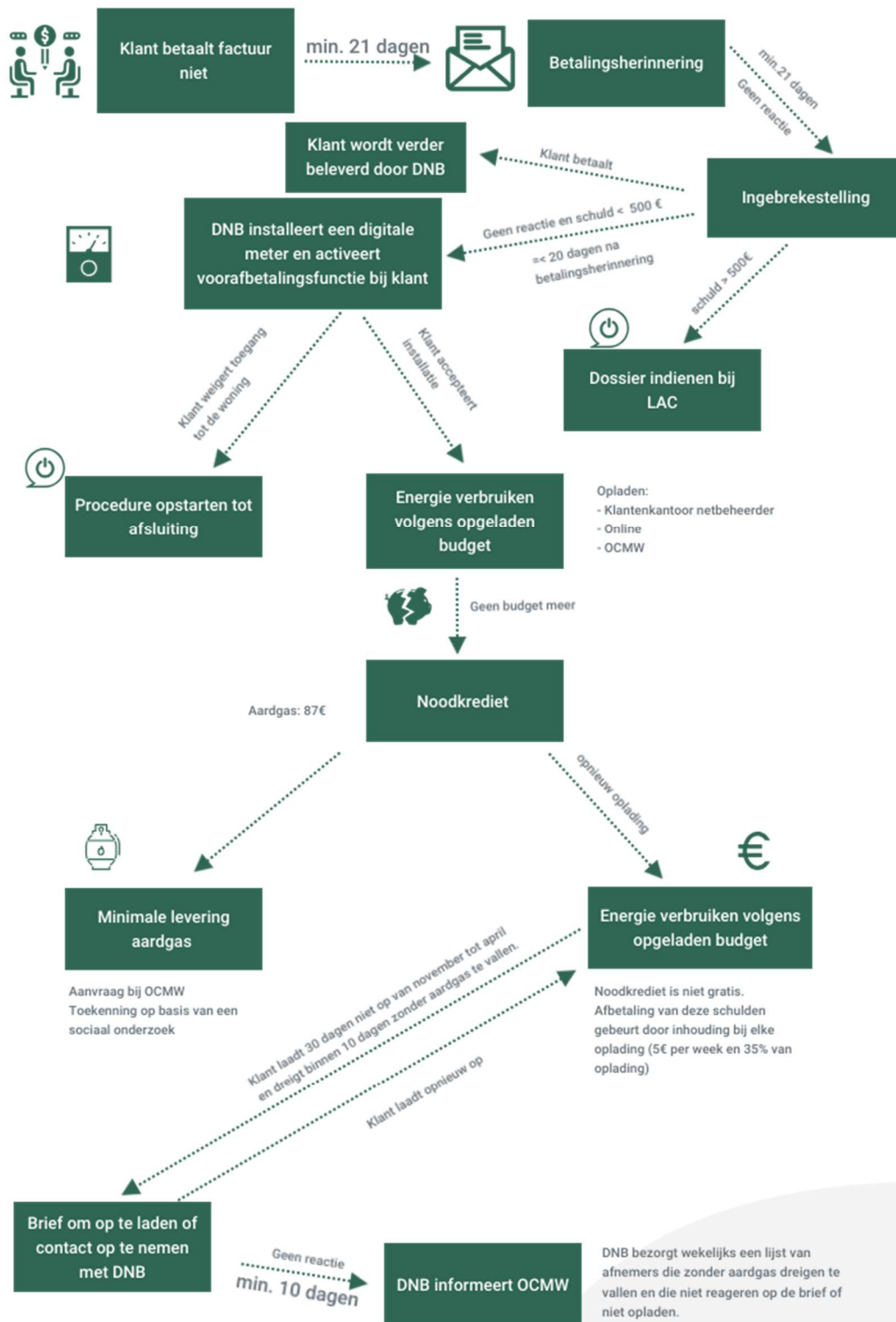
In Figuur 44 wordt een schematische voorstelling gegeven van de procedure bij wanbetaling bij de distributienetbeheerder voor elektriciteitsafnemers zoals ze sinds 1 juli 2022 geldt. Ook bij Fluvius kan het voorvallen dat een huishoudelijke afnemer de rekeningen niet kan betalen. Figuur 45 toont de procedure bij wanbetaling van facturen voor levering van aardgas door de distributienetbeheerder. Verschillende beschermingsmaatregelen zoals de voorafbetalingsfunctie, noodkrediet en minimale levering werden in deze procedure ingebouwd. Voor de volledigheid vermelden we nog dat het bedrag van het noodkrediet voor elektriciteit intussen twee keer werd geïndexeerd⁷². Op 1 juli 2023 werd het €83. Sinds 1 januari 2024 was het €85 en in 2025 bedroeg het €87. Voor aardgasklanten was er een tijdelijke verhoging van €85 naar resp. €110 en dit vanaf 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024. Vanaf 1 januari 2026 geldt een andere berekening voor de indexering van het noodkrediet. Op basis van deze nieuwe berekeningswijze bedraagt het noodkrediet vanaf deze datum €75.

---

⁷² Dit basisbedrag wordt vanaf 1 januari 2023 jaarlijks geïndexeerd aan de hand van het cijfer van de gezondheidsindex van de maand december van het jaar voor de aanpassing met als basisindexcijfer het cijfer van de gezondheidsindex van december 2021. Het bedrag wordt afgerond naar de hogere eenheid.

Figuur 44: Procedure wanbetaling elektriciteit bij Fluvius

Figuur 45: Procedure wanbetaling aardgas bij Fluvius

Enkel Fluvius kan de elektriciteits- en/of aardgastoevoer van een huishoudelijke klant afsluiten en dit in een beperkt aantal welomschreven gevallen. De limitatieve lijst met alle situaties waarin

afgesloten mag worden staat in het Energiedecreet⁷³. Is een bepaalde situatie niet in deze lijst terug te vinden, dan mag een huishoudelijke afnemer in die situatie niet afgesloten worden.

Er geldt een principiële verbod op afsluitingen in de winterperiode van 1 december tot 1 maart. Sinds juli 2024 is dit verbod uitgebreid tot 1 april.⁷⁴ De verlenging van de winterperiode tot 1 april werd voor het eerst in 2025 toegepast. Tussen 1 december en 1 april 2025 mocht er niet worden afgesloten.

In de winterperiode (1 december - 1 april) mogen huishoudelijke afnemers zelfs na positief advies LAC niet afgesloten worden. De bevoegde minister kan deze periode ook verlengen.

Figuur 46: Situaties waar een huishoudelijke afnemer afgesloten kan worden door Fluvius volgens het Energiedecreet

Bijlage 3: Maatregelen gericht op energiebesparing

Europese initiatieven rond energiearmoede sturen sterk aan op energie-efficiëntie om energiearmoede aan te pakken. Op 13 september 2023 was er de publicatie van EU-richtlijn 2023/1791 die dit “Efficiency First” principe concretiseert⁷⁵. De richtlijn verplicht lidstaten om

⁷³ Artikel 6.1.2 §1 van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid.

⁷⁴ Artikel 5.5.6 van het Energiebesluit van 19 november 2010

⁷⁵ Richtlijn 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L1791>)

energie-efficiëntiemaatregelen uit te voeren als prioriteit voor mensen die in energiearmoede verkeren door de oprichting van één loket voor technische en financiële bijstand, het bevorderen van groene financieringsregelingen en kredietproducten die energie-efficiëntie aanmoedigen. Op Vlaams niveau wordt hier uitvoering aan gegeven met steunmaatregelen gericht op rationeel energiegebruik, energiebesparing en renovaties:

- Inwoners van het Vlaams Gewest die aan een aantal specifieke voorwaarden voldoen, waaronder een laag inkomen, kunnen een Mijn VerbouwLening tot €60.000 aanvragen. Met deze voordelige lening kunnen renovaties gefinancierd worden die zowel focussen op woningkwaliteit als op het verbeteren van de energieprestatie (o.a. isolatie, zonneboiler, warmtepomp(boiler), zonnepanelen)⁷⁶;
- Er is ook de Mijn VerbouwPremie waarmee men een premie kan krijgen om bepaalde werken (vervangen buitenschrijnwerk, dak- en zoldervloerisolatie, installatie warmtepomp, ...) te laten uitvoeren. De omvang van de premie hangt af van het inkomen van de aanvrager;
- Bepaalde afnemers kunnen gratis een energiescan krijgen. Sinds 1 januari 2025 kan deze worden toegekend op basis van een laag inkomen, voor klanten bij Fluvius die afnemen via Prepaid, op verzoek van de LAC of op basis van een inschatting door het OCMW;

De uitvoering en opvolging van deze maatregelen gebeurt door het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA).

Bijlage 4: Berekening sociale maximumprijzen

De sociale maximumprijs wordt door de federale regulator CREG per kwartaal vastgelegd. Hiervoor wordt het laagste commerciële tarief dat de energieleveranciers hebben aangeboden in het goedkoopste netgebied in België in de maand voorafgaand aan het kwartaal genomen. Het resultaat, berekend voor elektriciteit, wordt geplafonneerd wanneer:

- het meer dan 10% hoger is dan het sociaal tarief van de voorafgaande periode;
- het meer dan 20% hoger is dan het gemiddelde van de sociale tarieven van de vier voorafgaande kwartalen.

Het resultaat, berekend voor aardgas, wordt geplafonneerd wanneer:

- het meer dan 15% hoger is dan het sociaal tarief van de voorafgaande periode;
- het meer dan 25% hoger is dan het gemiddelde van de sociale tarieven van de vier voorafgaande kwartalen.

Het laagste tarief na deze plafonneringen wordt behouden.

Deze plafonnering werd ingevoerd met de ministeriële besluiten van 3 april 2020.

Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=CELEX:32012L0027>)

⁷⁶ <https://www.vlaanderen.be/lenen-voor-een-woning/mijn-verbouwlening>

De plafonnering werd voor elektriciteit en aardgas toegepast voor de berekening van de maximumprijs van het eerste⁷⁷ en het tweede kwartaal van 2025⁷⁸. Voor elektriciteit werd het ook voor het derde kwartaal van 2025 toegepast⁷⁹.

De ministeriële besluiten van 3 april 2020 voerden ook een ‘*carry forward*’-principe in. Dit houdt in dat de afgetrokken bedragen (als gevolg van de plafonnering) voor de berekening van de sociale maximumprijs van het volgende kwartaal worden meegenomen, voor zover ze de plafonds van dat kwartaal niet overschrijden. Het principe werd voor elektriciteit toegepast bij de berekening van de tarieven voor het derde kwartaal van 2025⁸⁰.

De sociale maximumprijs is identiek in heel België, ongeacht de energieleverancier of de distributienetbeheerder.

Elke leverancier moet deze prijs automatisch aanrekenen aan de klant die er recht op heeft. Om in aanmerking te komen voor de sociale maximumprijs voor elektriciteit en aardgas moet de afnemer een bepaalde uitkering of tegemoetkoming krijgen.

---

⁷⁷ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z2934NL.pdf>

⁷⁸ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z3004NL.pdf>

⁷⁹ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z3040NL.pdf>

⁸⁰ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Notes/Z3040NL.pdf>

Bijlage 5: Rechthebbenden sociale maximumprijs

Leveranciers moeten de sociale maximumprijs automatisch toepassen voor alle klanten die tot één van volgende categorieën behoren:

Categorieën beschermde afnemers in Vlaanderen
Het OCMW (categorie 1):
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Leefloon;</i> • <i>Financiële maatschappelijke dienstverlening gelijkwaardig aan het leefloon;</i> • <i>Maatschappelijke steun verstrekt door het OCMW die geheel of gedeeltelijk wordt terugbetaald door de federale staat;</i> • <i>Voorschot op een inkomensgarantie voor ouderen (IGO) of voorschot op een tegemoetkoming voor gehandicapten.</i>
De FOD sociale zekerheid – DR Personen met een handicap (categorie 2);
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Tegemoetkoming als persoon met een handicap op basis van een blijvende arbeidsongeschiktheid van 65%;</i> • <i>Inkomensvervangende tegemoetkoming;</i> • <i>Integratietegemoetkoming;</i> • <i>Tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden;</i> • <i>Tegemoetkoming voor hulp van derden;</i> • <i>Bijkomende kinderbijslag voor kinderen die getroffen zijn door een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van minstens 66%.</i>
De Rijksdienst voor pensioenen (categorie 3):
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Inkomensgarantie voor ouderen (IGO);</i> • <i>Gewaarborgd inkomen voor bejaarden;</i> • <i>Tegemoetkoming als persoon met een handicap;</i> • <i>Op basis van een blijvende arbeidsongeschiktheid van 65% (een aanvullende tegemoetkoming of een tegemoetkoming ter aanvulling van het gewaarborgd inkomen);</i> • <i>Tegemoetkoming voor hulp van derden.</i>
Huurders van een appartement van een sociale huisvestingsmaatschappij met de gemeenschappelijke verwarmingsinstallatie op aardgas (categorie 4).

Bijlage 6: Europees energiearmoedebeleid

- **Definiëring ‘energiearmoede’ en ‘kwetsbare afnemer’**

In maart 2023 werd voor het eerst op Europees niveau een definitie van ‘*energiearmoede*’ geformuleerd. Artikel 2, 52) van de richtlijn 2023/1791⁸¹ definieert ‘*energiearmoede*’ als ‘*het gebrek aan toegang van een huishouden tot essentiële energiediensten die de basis vormen voor een behoorlijke levensstandaard en gezondheid, met inbegrip van voldoende verwarming, warm water, koeling, verlichting en energie voor apparaten, binnen een relevante nationale context en gezien bestaand sociaal en ander relevant nationaal beleid, als gevolg van een combinatie van factoren, waaronder ten minste onbetaalbaarheid, onvoldoende besteedbaar inkomen, hoge energie-uitgaven en slechte energie-efficiëntie van woningen*’.

Met aanbeveling 2023/2407 van de EU van 20 oktober 2023 over energiearmoede⁸² werden lidstaten aangemaand om de definitie van ‘*energiearmoede*’ om te zetten naar nationaal recht en om ook het begrip ‘*kwetsbare afnemer*’ te definiëren⁸³. De definitie van ‘*energiearmoede*’ zoals bepaald in richtlijn 2023/1791 werd met het Koninklijk Besluit van 19 april 2024 overgenomen in het nationaal recht⁸⁴. Datzelfde Koninklijk Besluit bepaalt drie indicatoren die op energiearmoede kunnen wijzen, nl. wanneer:

- men een onevenredig deel van het beschikbaar inkomen moet besteden aan energiekosten;
- men het energieverbruik vermindert tot onder een niveau dat noodzakelijk is om te voldoen aan de basisbehoeften;
- men aanvoelt moeite te hebben om de energiefactuur te betalen.

Daarnaast is er ook richtlijn 2024/1711 van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 over het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie⁸⁵. Hiermee werd aan de Vierde Elektriciteitsrichtlijn (richtlijn (EU) 2019/944) een nieuw artikel 28bis toegevoegd dat bepaalt dat kwetsbare afnemers en afnemers die worden getroffen door energiearmoede, volledig moeten worden beschermd tegen afsluiting van de elektriciteitstoevoer⁸⁶. Lidstaten moeten dienaangaande ‘*passende maatregelen*’ nemen, waaronder een verbod op afsluiting of andere gelijkwaardige maatregelen. Het nieuwe artikel bevat een niet-exhaustieve lijst van zgn. ‘*passende maatregelen*’ zoals het bevorderen van vrijwillige regelingen voor leveranciers en afnemers om betalingsachterstanden bij afnemers te voorkomen en te beheren (waaronder bv. het aanbieden van passende flexibele betalingsregelingen)⁸⁷, het bevorderen van de voorlichting en bewustmaking van afnemers over hun rechten m.b.t. schuldbeheer, het verlenen van toegang tot

---

⁸¹ Richtlijn 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023L1791>)

⁸² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L_202302407

⁸³ Cfr. Artikel 28 van Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit. Dit stelt een aantal indicatoren voorop aan de hand waarvan met kwetsbare afnemers kan definiëren: “*Het concept „kwetsbare afnemers” kan bestaan uit inkomensniveaus, het percentage dat energie-uitgaven vormen van het besteedbare inkomen, de energie-efficiëntie van huizen, kritieke afhankelijkheid van elektrische apparatuur om gezondheidsredenen, vanwege leeftijd of andere criteria.*”

⁸⁴ Het Koninklijk Besluit van 19 april 2024 houdende criteria voor de beoordeling van het aantal huishoudens dat kampt met energiearmoede, raadpleegbaar via <https://www.ejustice.just.fgov.be/eli/bsluit/2024/04/19/2024004117/justel#LNK0002>

⁸⁵ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401711

⁸⁶ Deze richtlijn introduceert ook een artikel 66 bis dat het recht op toegang tot betaalbare energie tijdens een elektriciteitsprijs crisis vrijwaart. De Europese Raad kan, op voorstel van de Commissie, door middel van een uitvoeringsbesluit een regionale of Uniebrede elektriciteitsprijs crisis afkondigen als aan specifieke voorwaarden is voldaan.

⁸⁷ In augustus 2014 publiceerde de VREG een mededeling met betrekking tot goede praktijk betaalplannen bij commerciële leveranciers. Dit document was een aanvulling op het Energiedecreet- en besluit met een aantal aanbevelingen voor commerciële leveranciers in het opstellen van afbetaalplannen voor klanten die schulden bij hen opbouwen. Het uitgangspunt van deze praktijk was dat afbetaalplannen met te hoge bedragen en/of te korte afbetaaltermijnen de mogelijkheid tot naleving ervan in het gedrang brachten.

financiering, vouchers of subsidies als ondersteuning bij betaling van facturen en het aanmoedigen en vergemakkelijken van het doorgeven van meterstanden.

- **Aanbeveling van de Europese Commissie van 30 april 2026 over bescherming tegen energieafsluitingen en de uitfasering van aardgas**

De Europese Commissie heeft op 30 april 2026 richtlijnen geformuleerd in het kader van het *Citizens Energy Package*⁸⁸. Die richtlijnen zetten de Europese lidstaten aan om kwetsbare afnemers tegen afsluitingen te beschermen en gericht te ondersteunen tijdens de uitfasering van het aardgasnet.

Met het oog op bescherming van kwetsbare afnemers stuurt de Europese Commissie aan op een geïntegreerde databenadering met volgende speerpunten:

- eenduidige definitie en identificatie van kwetsbare en energiearme huishoudens (op basis van inkomens-, gezondheids-, woning- en energiegegevens);
- automatische toekenning van ondersteuning waar mogelijk;
- frequente actualisatie van doelgroepcriteria;
- sterke focus op preventie i.p.v. sanctionering (geen afsluiting als eerste reflex).

Om energieafsluitingen te voorkomen en terug te dringen worden volgende maatregelen aanbevolen:

- vroegtijdige detectie van betalingsproblemen (slimme meters, verbruiksdata);
- actieve begeleiding vóór een afsluitprocedure;
- seizoensgebonden afsluitverbod;
- aangepaste betalingstrajecten en schuldbeheer;
- eerlijke regels rond Prepaid /budgetmeters.

Vlaanderen heeft al heel wat aanbevelingen geïmplementeerd o.m. door het winterafsluitverbod, duidelijk uitgeschreven wanbetalingsprocedures vooraleer te kunnen afsluiten, Prepaid-meters mét minimale levering, nauwgezette monitoring van (zelf)afsluitingen. De Commissie beschouwt structurele maatregelen zoals energetische renovatie, inzetten op hernieuwbare energie, (collectieve) warmtesystemen, energiegemeenschappen en 'one-stop-shops' voor begeleiding als prioritair. Tijdelijke financiële steun in de vorm van premies of vouchers zijn toegelaten, maar niet als enige oplossing. Vlaanderen zet hier al op in door de Mijn VerbouwPremie, de prioritering van renovatie bij kwetsbare groepen via OCMW's en met de Vlaamse Energiehuizen als 'one-stop-shops'.

Bij het uitfaseren van gas beveelt de Europese Commissie aan om hierover minstens 10 jaar vooraf duidelijk te communiceren, kwetsbare huishoudens te beschermen tegen tariefstijgingen op resterende netten, betaalbare elektrische en collectieve alternatieven te garanderen en *stranded*

---

⁸⁸ Het Citizens Energy Package is een beleidsinitiatief van de Europese Commissie als onderdeel van het Action Plan for Affordable Energy. https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-consumers-and-prosumers/citizens-energy-package_en

assets⁸⁹ sociaal correct te verwerken. De Commissie ziet op dit vlak een centrale rol voor de lokale besturen.

Bijlage 7: Data over (energie)armoede

• EU-SILC-enquête armoede (2025)

Volgens de EU-SILC-enquête van 2025 leefde 11,4% van de inwoners in het Vlaams Gewest met een ernstig risico op armoede of sociale uitsluiting⁹⁰. Dat komt overeen met ongeveer 780.000 personen. Net als in de andere gewesten nam het armoederisico in 2025 in het Vlaams Gewest af. In vergelijking met de andere gewesten behoudt het Vlaams Gewest de laagste percentages voor de verschillende armoede-indicatoren. In België als geheel leefde in 2025 17% van de bevolking in armoede of sociale uitsluiting. In het Vlaams Gewest lag het aandeel met 11% duidelijk lager dan in het Waals Gewest (20%) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (34%).

Personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting bevinden zich in minstens één van volgende situaties:

- Ze hebben **een beschikbaar inkomen dat lager ligt dan de armoededrempel**⁹¹. 490.000 Vlamingen of 7,2% van de inwoners van het Vlaams Gewest wonen in een huishouden met een inkomen onder de Belgische armoededrempel. Hoewel de armoededrempel is gestegen, is de monetaire armoede (AROP) niet toegenomen en ging ze in Vlaanderen van 9,7% in 2019 naar 7,2% in 2025. Dit kan o.a. worden verklaard door de inkomensstijging voor bepaalde huishoudens als gevolg van de indexering van de lonen en de pensioenen. In het Vlaams Gewest ligt het aandeel van huishoudens met een inkomen onder de armoededrempel in 2025 lager dan in het Waals Gewest (13%). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt het aandeel met 23% aanzienlijk hoger dan in de andere gewesten;
- Ze zijn **jonger dan 65 jaar** en wonen in een huishouden met **lage werkintensiteit**. Dat betekent dat in hun huishouden de leden op beroepsactieve leeftijd de voorbije 12 maanden minder dan 20% van hun potentieel gewerkt hebben. Volgens de EU-SILC-enquête van 2025 leefde 6,7% van de bevolking tot 65 jaar van het Vlaams Gewest in een huishouden met zeer lage werkintensiteit. Dat komt overeen met ongeveer 340.000 personen⁹²;
- Ze kampen met **ernstige materiële en sociale deprivatie (SMSD)**. Mensen die SMSD ervaren kunnen bepaalde goederen, diensten of activiteiten niet betalen, terwijl die door de meeste mensen als noodzakelijk of wenselijk worden beschouwd voor een aanvaardbare levensstandaard. In 2025 leefde 3,0% van de inwoners in het Vlaams Gewest in ernstige materiële en sociale deprivatie. Dat komt overeen met ongeveer 200.000 personen. Als we

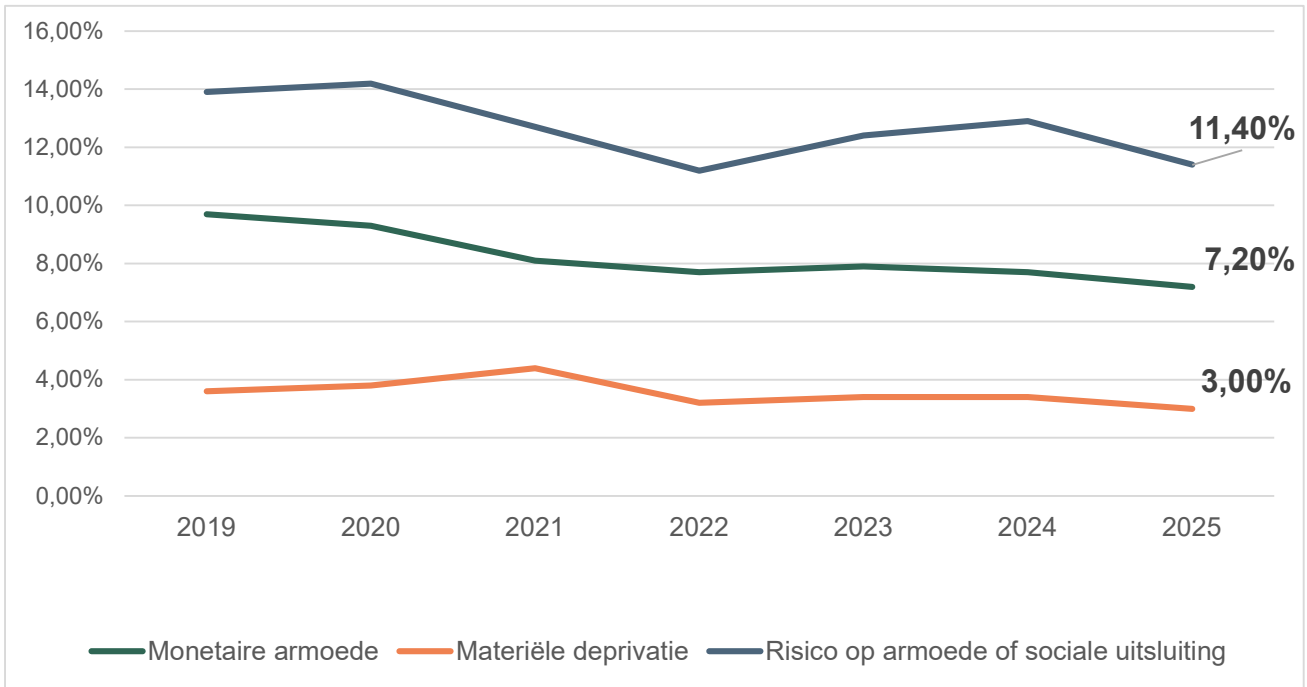
⁸⁹ Gestrande activa zijn activa die voortijdig hun waarde verliezen, onrendabel worden of versneld moeten worden afgeschreven. Dit gebeurt vaak door veranderende regelgeving, technologische vooruitgang of markttrends, zoals de energietransitie.

⁹⁰ <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/inkomen-en-armoede/bevolking-in-armoede-of-sociale-uitsluiting> en <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting#news>
Om beschouwd te worden als iemand die het risico loopt op armoede of sociale uitsluiting (At Risk Of Poverty or Social Exclusion, AROPE), moet iemand geconfronteerd worden met minstens één van de volgende drie situaties: een monetaire armoederisico lopen (AROP), in een huishouden met lage werkintensiteit wonen (LWI) of geconfronteerd worden met ernstige materiële en sociale deprivatie (SMSD).

⁹¹ De armoededrempel is gelijk aan 60% van het nationaal mediaan beschikbaar huishoudinkomen na sociale transfers (sociale zekerheids- en bijstandsuitkeringen). Deze armoededrempel wordt aangepast aan de samenstelling en grootte van het huishouden. Deze bedraagt in 2025 1.565 euro voor een alleenstaande en 3.287 euro voor een gezin met twee volwassenen en twee kinderen

⁹² "Potentieel" betekent het maximaal mogelijke aantal uren (of maanden) dat iemand had kunnen werken, rekening houdend met wat maatschappelijk als normale arbeidsparticipatie geldt. Voor mensen op beroepsactieve leeftijd (meestal 18–64 jaar) wordt voltijds werk gezien als 100% potentieel. Zie ook <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/inkomen-en-armoede/bevolking-in-een-huishouden-met-zeer-lage-werkintensiteit> en <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting#panel-12>

inzoomen op de elementen van ernstige materiële en sociale deprivatie zien we dat een **onverwachte uitgave van 1.450 euro of meer voor 920.000 inwoners (13,6% van de Vlaamse bevolking) een probleem vormt**. Dit aandeel stijgt met een halve procentpunt tegenover 2024. **1,4% van de Vlaamse bevolking** of ongeveer 90.000 personen woont in een huishouden dat het zich **niet kan veroorloven om de woning voldoende te verwarmen**⁹³. 2,5% van de Vlaamse bevolking of 170.000 inwoners hadden in 2025 moeilijkheden om tijdig betalingen te kunnen doen.

Figuur 47: evolutie armoedestatistieken Vlaanderen

Opgedeeld naar huishoudtype lag het aandeel in armoede of sociale uitsluiting in 2025 aanzienlijk hoger bij **eenoudergezinnen** (27%). Ook eenpersoonshuishoudens en koppels met 3 of meer kinderen kennen relatief hoge aandelen. Ook naar arbeidsstatus zijn de verschillen zeer uitgesproken. Bij **werklozen** leefde 54% in 2025 in een risico op armoede of sociale uitsluiting tegenover 4% bij werkenden. Ook bij inactieven (anders dan gepensioneerden) lag het aandeel relatief hoog (32%). Onder **huurders** leeft een veel hoger aandeel (26%) in armoede of sociale uitsluiting dan bij eigenaars (7%). Ten slotte varieert het aandeel in armoede of sociale uitsluiting ook naar geboorteland. Personen geboren in België kennen het laagste aandeel (9%), personen geboren buiten de Europese Unie het hoogste aandeel (33%).

Tot slot peilt de EU-SILC enquête ook naar de mate waarin gezinnen zelf aangeven moeilijk tot zeer moeilijk rond te komen met het beschikbare inkomen. 9,4% van de bevolking in het Vlaams Gewest antwoordt hierop bevestigend en leeft in subjectieve armoede. Dat komt overeen met ongeveer 640.000 personen. Ook hier is de subjectieve armoede het hoogste bij werklozen, huurders en eenoudergezinnen.

⁹³ <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/inkomen-en-armoede/bevolking-in-ernstige-materiele-en-sociale-deprivatie> en <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/materiele-en-sociale-deprivatie>

• Barometer energiearmoede (2024)

Tot 2023 publiceerde de Koning Boudewijnstichting de Barometer Energiearmoede om de problematiek en de evolutie van energiearmoede te objectiveren en de oorzaken ervan te begrijpen. Deze Barometer is gebaseerd op het EU-SILC-onderzoek over de levensomstandigheden van huishoudens. De FOD Economie zet dit werk verder, weliswaar zonder onderverdeling van de resultaten naar de gewesten. In het najaar van 2025 verscheen de Barometer Energiearmoede over 2024:

- De energiearmoede daalde van 21,8% in 2022 naar 19,7% in 2024;
- Uit de cijfers per regio blijkt dat Wallonië met bijna 30 procent van de gezinnen in energiearmoede het hoogst bleef scoren. In Vlaanderen ging het 'maar' om 16,4% van de gezinnen;
- 14,8% van de huishoudens had in 2024 een energiefactuur die te hoog was in verhouding tot hun beschikbaar inkomen, na aftrek van de kosten voor huisvesting (gemeten energiearmoede of gEA). In 2022 was dit nog 13,5%. Gemiddeld gaven ze €83,3 per maand méér uit aan hun energiefactuur dan alle huishoudens samen in België, een stijging met 14,1% (exclusief inflatie) ten opzichte van 2022;
- 2,6% had een abnormaal lage energiefactuur in vergelijking met vergelijkbare huishoudens (verborgen energiearmoede of vEA). In vergelijking met 2022 is de vEA gedaald met 3,6 procentpunten. Gemiddeld gaven zij €110,1 per maand minder uit aan hun energiefactuur, een stijging met 26% (exclusief inflatie) ten opzichte van 2022;
- 4,1% van de Belgen gaven aan dat ze financiële moeite hebben om hun huis voldoende te kunnen verwarmen (subjectieve energiearmoede of sEA). De omvang van de sEA bleef stabiel ten opzichte van 2022.

• Marktmonitor (2025)

We vullen de data aan met de resultaten van de vragen over energiearmoede uit de meest recente Marktmonitor⁹⁴. Dit is de jaarlijkse enquête van de Vlaamse Nutsregulator bij 1.000 gezinnen die peilt naar kennis en perceptie over de energiemarkt, uitgevoerd in juni 2025. Daaruit blijkt dat 10% van de gezinnen aangeeft betalingsproblemen te ondervinden bij het betalen van de energiefactuur. Dat aandeel situeert zich al enkele jaren rond 1 op de 10 gezinnen. 11% van de respondenten stelt problemen te hebben gehad om de woning voldoende te verwarmen. Uit de achterliggende resultaten blijkt dat **huurders** en **alleenstaanden** meer risico op betalingsproblemen lopen. Zij antwoordden ook vaker bevestigend op de vraag of ze het afgelopen jaar moeite hadden om de woning voldoende te verwarmen.

• Woonsurvey (2025)

De Woonsurvey bestaat enerzijds uit een uitgebreide bevraging over de woonomstandigheden van Vlaamse huishoudens en anderzijds uit een objectieve screening van de kwaliteit van hun woningen, gebaseerd op een toevalssteekproef van Vlaamse huishoudens. In totaal werden een 4.500-tal Vlaamse huishoudens bevraged over hun woon- en leefsituatie en sociaaleconomische kenmerken. Bij een 2.700 van deze huishoudens werd ook een volledige screening van de woning

---

⁹⁴ Raadpleegbaar via <https://www.vlaamsenutsregulator.be/publicaties/rapp-2025-17>

uitgevoerd door een technische expert. De resultaten werden in 2025 gepubliceerd⁹⁵. We sommen hieronder de enkele relevante vaststellingen op:

- In 2023 was **9% van het patrimonium** in (zeer) **slechte staat**, een **significante verbetering ten opzichte van 2018** (11%). Deze verbetering doet zich echter uitsluitend voor bij **sociaaleconomisch sterke profielen**: enkel bij eigenaars, Belgen en hoge inkomens daalt het aandeel woningen in slechte staat significant. Dit zijn de huishoudens waar het aandeel woningen in slechte fysieke staat in 2018 al erg laag was. Er is een positieve ontwikkeling in de fysieke staat van woningen van eigenaar-bewoners en huishoudens in het hoogste inkomenskwintiel (minder slechte woningen). Maar voor huishoudens in huurwoningen of met een lager inkomen is deze vooruitgang er niet;
- De aanwezigheid van (alle vormen van) **isolatie neemt toe naarmate** het beschikbaar **huishoudinkomen** stijgt;
- Bij **private huurders** is er in 2023 een **verdriedubbeling van het aandeel zonnepanelen** in vergelijking met 2018. Toch heeft slechts **6% van deze huishoudens** panelen op hun dak. Bij eigenaar-bewoners en bij eengezinswoningen is dit 43% in 2023. **Het al dan niet hebben van een PV-installatie** lijkt daarmee in de eerste plaats af te hangen van het **eigendomsstatuut** en het **woningtype**, en pas daarna van het huishoudinkomen. Naast de mogelijkheid dat verhuurders misschien weinig voordeel denken te halen uit het plaatsen van zonnepanelen op hun huurpand, heeft de installatie van zonnepanelen op meergezinswoningen ook praktische obstakels. Het dak waar deze installatie (meestal) wordt geplaatst, is bij meergezinswoningen immers gedeeld door meerdere entiteiten;
- Waar sinds 2018 de **betalbaarheid** voor eigenaar-bewoners is verbeterd, en die voor private huurders nog steeds hoog maar wel stabiel is gebleven, is er **bij de laagste inkomensgroep eerder sprake van een verslechtering**. In 2023 gaf de helft van huurders en 4 op 10 van de huishoudens in het laagste inkomenskwintiel meer dan 30% van het gezinsinkomen uit aan huur, een drempel die algemeen beschouwd wordt als problematisch in termen van betaalbaarheid;
- Vooral **eenoudergezinnen** en **huishoudens in het laagste inkomenskwintiel** komen naar voor als **groepen die aandacht verdienen**, zowel over de woningkwaliteit, met inbegrip van de energetische kwaliteit, als de betaalbaarheid.

Bijlage 8: Energiearmoede per provincie

Voor sommige statistieken worden de cijfers door de netbeheerder gerapporteerd per gemeente. Op die manier is het mogelijk om de cijfers te vergelijken op basis van provincie. We geven hieronder een overzicht van enkele indicatoren per provincie.

- **Data distributienetbeheerders: elektriciteit per provincie**

Tabel 7 geeft een overzicht van de belangrijkste indicatoren per provincie, uitgedrukt in relatieve cijfers ten opzichte van het totaal aantal afnemers voor elektriciteit op 31 december 2025 in de desbetreffende provincie.

---

⁹⁵ https://steunpuntwonen.be/wp-content/uploads/2025/05/WP01_Woonsurvey-2023_EIND.pdf

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams-Brabant
Aantal nieuw geplaatste digitale meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie	1,23%	1,11%	1,32%	0,89%	0,87%
Aantal actieve digitale meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie op 31/12	2,53%	2,16%	3,02%	2,24%	2,15%
Waarvan de minimale levering elektriciteit is stopgezet	0,11%	0,06%	0,17%	0,12%	0,10%
Aantal behandelde LAC-dossiers	0,66%	0,50%	0,68%	0,64%	0,51%
Aantal afsluitingen na advies LAC	0,08%	0,04%	0,07%	0,06%	0,05%

Tabel 7: Elektriciteit per provincie

De cijfers voor Antwerpen en Oost-Vlaanderen, met centrumsteden Antwerpen en Gent, zijn traditioneel een stuk hoger. Het aantal afsluitingen na LAC-advies is in alle provincies erg laag. Er wordt in verschillende LAC's geopteerd voor een oplossingsgerichte aanpak die afsluitingen probeert te vermijden.

- **Data distributienetbeheerders: aardgas per provincie**

Voor aardgas wordt dezelfde analyse herhaald in Tabel 8. Het aantal nieuw geplaatste en actieve meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie volgt ongeveer dezelfde verdeling over de provincies als bij elektriciteit. Opvallend is dat het aantal gezinnen dat beroep deed op de minimale levering aardgas in Limburg en in Vlaams-Brabant een stuk lager ligt dan in de andere provincies. In Antwerpen en Oost- en West-Vlaanderen passen de OCMW's deze maatregel wel regelmatig toe.

	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Vlaams-Brabant
Aantal nieuwe digitale meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie	0,97%	0,93%	1,13%	0,71%	0,65%
Aantal actieve digitale meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie op 31/12	2,32%	2,10%	2,95%	2,10%	2,13%
Aantal gezinnen dat beroep deed op minimale levering aardgas (ten opzichte van aantal digitale meters met geactiveerde voorafbetalingsfunctie op 1/1)	24,21%	14,59%	22,51%	25,17%	12,00%
Aantal behandelde LAC dossiers	0,51%	0,39%	0,48%	0,47%	0,44%
Aantal afsluitingen na advies LAC	0,08%	0,07%	0,09%	0,07%	0,07%

Tabel 8: Aardgas per provincie